

Handläggare

Anna-Carin Wallin
Telefon: 08-508 09 014

Till

Norrmalms stadsdelsnämnd
2022-09-22

Tertialrapport Tertial 2 2022 för Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Norrmalms stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 2 2022 med bilagor.
2. Nämnden ansöker om budgetjustering med 1,4 mnkr för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
3. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Jesper Ackinger

Stadsdelsdirektör

Maria Härenstam

Avdelningschef

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	10
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunkaper är kort	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	27
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	32
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	50
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	61
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	61
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	64
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	71
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	76
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	76
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	78
Uppföljning av ekonomi	84
Uppföljning av driftbudget	84
Resultatenheter	89
Investeringar	90

Försäljningar av anläggningstillgångar.....	91
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	91
Omslutningsförändringar	91
Budgetjusteringar.....	91
Medel för lokaländamål	91
Analys av balansräkning.....	91
Övrigt.....	93
Intern kontroll.....	93
Särskilda redovisningar.....	94
Agenda 2030.....	94
Jämställdhet	98
Barns rättigheter.....	100
Nationella minoriteters rättigheter.....	101
Övrigt	102

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 1 - Blankettset SLK Norrmalm

Bilaga 2: Bilaga 3 - Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 3: Bilaga 12.9 Uppföljningsrapport näringsliv - Stadsdelsnämnderna Norrmalm

Sammanfattande analys

Tertialrapporten fokuserar på avvikelserapportering samt åtgärder för att uppnå kommunfullmäktiges mål.

Norrmalms stadsdelsförvaltning gör bedömningen att stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att nås under året. Bedömningen grundar sig på att kommunfullmäktiges mål för alla verksamhetsområden prognostiseras att uppnås förutom Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i som bedöms uppfyllas delvis.

Grunder för bedömning av måluppfyllelsen samt en sammanfattning av vilka resultat nämnden uppnått beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdena. För indikatorer vars årsmål inte bedöms kunna uppfyllas helt lämnas en kommentar under respektive indikator.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer uppfylla inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdet förutom ett bedöms att uppfyllas under året. Förvaltningens utmaning är den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet, framförallt inom Klaraområdet, och gör en fortsatt bedömning att verksamhetsområdesmålet *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i* delvis kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas till stor del av att det inom stadsdelsområdet finns två öppna drogscener, Sergels torg och Odenplan/Observatorielunden.

Antal personer som söker ekonomiskt bistånd till följd av arbetslöshet fortsätter att minska, dock ser förvaltningen en risk för ett ökat antal ansökningar gällande ekonomiskt bistånd kommande period. Inflation, stigande priser och ränteökningar slår hårt mot ekonomin för låginkomsttagare och kan leda till försämrade möjligheter till självförsörjning.

Personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, ofta till följd av psykisk ohälsa eller beroendeproblematik, och som är i behov av stöd genom särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan bli aktuella för till exempel skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA). En omtolkning av gällande beredskapsavtal har genomförts inom staden. Det innebär att det inte längre är möjligt för OSA-anställda att få placering inom ideella organisationer och föreningar utan endast på arbetsplatser i stadens egen regi. I nuläget berör detta cirka 85 procent av de OSA-anställda som kommer förlora sin anställning. Om det inte går att hitta annan anställning inom staden, är risken stor att dessa personer kan komma att behöva ansöka om försörjningsstöd.

Den 31 augusti upphörde SHIS genomgångsboende för nyanlända på Kadettgatan 2. I samband med utflytten fick tre hushåll beviljat akut logi från förvaltningens försörjningsstödsenhet då de saknade egen lösning. Ytterligare ett hushåll har själv betalt för akut logi. Vidare har tre hushåll beviljats akut logi under en tidsbestämd period i avvaktan på flytt till mer stadigvarande boende.

Inför sommaren ökade nämnden feriearbetsplatser till totalt 270 platser. Inför perioden ansökte 556 ungdomar feriearbete, varav 273 erbjöds plats.

Under perioden har ett flertal platsaktiverande åtgärder genomförts inom förvaltningens platssamverkan Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken. Åtgärderna har genomförts i samverkan med olika aktörer som Stadsbiblioteket, trafikkontoret, idrottsförvaltningen och Levande Stockholm. Förvaltningens platssamverkan Sveavägen visar en försiktig positiv effekt då färre synpunkter på ordningsstörningar kopplade till Sveavägen inkommer till förvaltningen, polisen och trafikkontoret. En dialog har påbörjats med motorklubbar som ofta genomför bilcruisingar på Sveavägen. Dialogen sker i samverkan med stadsledningskontoret, trafikkontoret och polisen. Inför den årliga bilcruisingen i augusti genomfördes olika insatser och aktiviteter, och bilcruisingen var lugn i jämförelse med tidigare år.

Förvaltningen har deltagit i en stadsövergripande krisövning med fokus IT- och telefonibortfall. Lärdomar från övningen kommer att implementeras i revideringen av förvaltningens krisledningsplan. Under perioden har en förvaltningsövergripande arbetsgrupp följt upp och kvalitetssäkrat förvaltningens olika verksamheters kontinuitetsplaner. Under våren har förvaltningens krisstödjare erbjudits ett kompetensutvecklingstillfälle i form av föreläsning. Tillfället planerades och genomfördes i samverkan med övriga innerstadsförvaltningar.

Uppdraget med att implementera trygghetspunkter inom stadsdelsområdet fortsätter. Förvaltningen har lämnat förslag på tre möjliga placeringar för trygghetspunkterna, och under hösten fortsätter arbetet med att införskaffa nödvändiga resurser till trygghetspunkterna.

Förvaltningens förskoleavdelning har tagit fram en gemensam strategikarta, som utgår ifrån fokusområdena medarbetarskap, ledarskap, pedagogik, organisation och systematiskt kvalitetsarbete. Strategikartan utgör ett verktyg och en vägvisare i ledningsgruppens arbete för att gemensamt ta sig an kommande utmaningar och behov.

För att skapa likvärdiga förutsättningar till kunskapsutveckling har förvaltningens förskolor ett gemensamt fokus på det språkutvecklande arbetet. Exempel på aktiviteter inom det språkutvecklande arbetet är bland annat utbildning i språkutveckling för flerspråkiga barn och för barn med annat modersmål än svenska erbjudits till pedagoger. Ytterligare exempel är föreläsningar, inköp av litteratur och verktyg som bildverktyget Widigt online samt förändringar i inomhus- och utomhusmiljön i syfte att skapa en mer språkrik miljö för barnen.

Förvaltningen har i samverkan med Kungsholmens stadsdelsförvaltning tillsatt en socialsekreterare som är lokaliserad hos polisen. Syftet är att tillsammans med polisen hålla samtal med ungdomar som anmälts för brott och vid behov ge snabbt stöd för att förhindra fortsatt kriminalitet. Fokus är att utveckla samverkan mellan förvaltningarnas familjeenheter och polis samt få igång och utveckla metodik kring 48-timmarssamtalen för ungdomar som begår brott.

Förvaltningens arbete med att stärka den interna samverkan mellan förvaltningens förskoleavdelning och socialtjänstavdelningen fortgår. Syftet är att ge förutsättningar för att stärka barns skyddsfaktorer och kunna ge rätt stöd i rätt tid. Arbetet med att stärka kompetensen kring misstänkt oro och anmälan fortsätter att utvecklas och under perioden har personal inom förskolan deltagit på seminarier gällande orosanmälningar.

Förvaltningen fortsätter att arbeta i enlighet med nämndmålet om en trygghet och individuellt

anpassad vård och omsorg med god kvalitet för äldre. Förvaltningens hemtjänst i egen regi har genomfört förändringar i den administrativa arbetsprocessen med syfte att effektivisera planering, öka utförandegraden och säkra uppföljning av biståndsbeslut för att stärka god kvalitet av insatserna. Effekten av förändringen ses i resultatet för halvårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå där alla resultat förbättrats från senaste period gällande tids-, personal- och omvårdnadskontinuitet.

Som ett led i arbetet med äldreomsorgens färdplan för att säkra en god språkkompetens i det svenska språket fortsätter undervisning av SFI-lärare för utsedd personal två gånger per vecka på förvaltningens vård- och omsorgsboende i egen regi. Förvaltningens hemtjänst i egen regi ingår också i ett stadsövergripande språkprojekt som syftar till att språklärare stödjer språkbuderna på plats i verksamheten.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer uppfylla inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdet bedöms att uppfyllas under året.

Förvaltningens platssamverkan är en del av Växla upp Stockholm som bidrar till en ökad attraktivitet och ett tryggt företagsklimat i Stockholms city. Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city och i stadsdelsområdet. Inom förvaltningens olika platssamverkansorganisationer sker löpande samverkan med näringsliv gällande brottsförebyggande frågor, möjligheter till samverkan och samordning av aktiviteter och evenemang.

Förvaltningen främjar användandet av hållbara transportmedel inom eller i anslutning till nämndens verksamheter. Förvaltningen arbetar för att möta utmaningen med att använda huvudkontorets möteslokaler på ett effektivt sätt när andelen hybridmöten ökar. Arbetet med att utrusta lokaler med teknisk utrustning fortsätter.

Barn och unga erbjuds ett stort utbud av kultur och möjlighet till skapande inom förvaltningens olika verksamheter. Verksamheterna arbetar med att erbjuda varierade upplevelser av kultur så att barn och ungdomar själv får möjlighet att skapa och uttrycka sig. Kultur används även som metod för att närma sig svåra ämnen som barn och ungdomar har behov av att samtala om, exempelvis genom film, teater och skrivande.

Inom platssamverkan På Sergels torg skapas en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Platssamverkan bidrar till att låta konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas för att bidra till att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud. Nära ett hundratal evenemang har genomförts på Sergels torg under perioden april till september. Sergels torg är en plats för alla och det har också återspeglats i såväl konstinstallationer och samskapande projekt som i scenkonstprogrammet.

Förvaltningen har i samverkan med Stadsbiblioteket genomfört aktiviteter under sommaren i Observatorielunden. Flertalet av aktiviteterna har riktats till barn, till exempel genom sagoläsning, musikunderhållning och firande av Alfons Åberg.

Förvaltningen fortsätter att stärka den interna samverkan i syfte att skapa engagemang i miljö-

och klimatfrågor. Förvaltningens miljösamordnare har utvecklat ett metodstöd för verksamheternas miljöarbete i enlighet med förvaltningens miljö- och klimathandlingsplan. En guide för uppföljning av elektroniska inköp och systemutnyttjande har också tagits fram i syfte att öka avtalstrohet och bidra att stadens miljömål uppnås.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att nämnden kommer uppfylla inriktningsmålet då alla mål för verksamhetsområdet bedöms att uppfyllas under året.

Verksamheten ryms inom given budget och förvaltningen prognostiserar ett överskott efter överföring till resultatfonder om 30,8 mnkr för 2022. Effekter av pandemin finns fortfarande kvar i framför allt äldreomsorgens verksamhet, där insatser avseende vård- och omsorgsboende samt hemtjänst alltjämt befinner sig på en låg nivå. Detta för med sig stora överskott mot tilldelad budget.

Arbetet med att öka kunskapen hos verksamheten inom inköp och upphandling fortsätter genom utbildningsinsatser, informationsspridning samt genom direkt stöd och vägledning i inköpsärenden. Ett ökat användande av avtalskatalogen och upphandlingsverktyget har gjort avtalsförvaltning och informationshämtning mer effektiv och digital, och kan på sikt göra förvaltningens verksamheter ännu mer självständiga i inköpsfrågor. Genom att delta i gemensamma upphandlingar på områden där förvaltningen tidigare haft lokalt avtal kan förvaltningens egna resurser effektiviseras samt bidra till större skalfördelar i den gemensamma upphandlingen. Dialog, samarbete och erfarenhetsutbyte med andra förvaltningar i upphandlingsfrågor sker löpande.

Som ett led i arbetet med att nå ett resurseffektivt lokalutnyttjande har förvaltningens förskoleavdelning påbörjat arbetet inför höstens lokalförändringar på grund av ett minskande barnantal. Två förskolor har flyttat till redan befintliga förskolor. Förvaltningen jobbar även med att hitta samnyttjande av lokaler över verksamhetsgränser.

Förvaltningen har höga ambitioner kring att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Det övergripande resultatet för förvaltningen i årets medarbetarenkät som helhet var mycket goda. Det finns åtta huvudområden i enkäten, på sju av dessa områden ligger förvaltningen över stadens genomsnitt. Förvaltningen har även ett högre snitt för AMI, jämfört med staden som helhet. Totalt svarade 87 procent på årets medarbetarenkät.

Pandemin hade stor påverkan på sjukfrånvaron i början av 2022, främst inom förskolan där många medarbetare och förskolebarn insjuknade i covid-19. Sedan dess har både den totala sjukfrånvaron och korttidssjukfrånvaron successivt sjunkit inom förvaltningens verksamheter. Den trenden behöver fortsätta för att förvaltningen ska nå årsmålet på 8,5 procent, respektive 3,5 procent. Att minska sjukfrånvaron är ett prioriterat arbete och under våren har samtliga verksamheter genomfört en fördjupad analys av sjukfrånvaron.

Nya regler i lagen om anställningsskydd som träder ikraft den 1 oktober kommer få effekter på förvaltningens arbete med personalförsörjning, och även innebära en ökad administration för många chefer.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det övergripande innovations- och digitaliseringsarbetet. I

samverkan med stadsledningskontoret och fem ytterligare stadsdelsförvaltningar planeras en lärande workshop med fokus på Design Thinking, samverkan och innovationsprocesser. Förvaltningens förskoleavdelning har genomfört en självskattning gällande innovation och digitalisering, resultatet kommer att ligga till grund för en gemensam digitaliseringsstrategi för förskoleavdelningen.

Samverkan inom staden enligt direktiv till samtliga nämnder

Styrning och uppföljning och samverkan för en effektiv verksamhet

Nämnden samverkar med andra stadsdelsnämnder, bolag, myndigheter, näringsliv och civilsamhälle i syfte att effektivisera verksamheterna och att stärka nämndens sammantagna arbete för invånarna. I flertalet områden har nämnden samordnade verksamheter med andra nämnder för att öka effektiviteten. Samordnad verksamhet finns med Kungsholmens, Östermalms och Södermalms stadsdelsnämnder i olika konstellationer kring flera uppdrag som till exempel; samhällsvägledning för nyanlända, försörjningsstöd, feriearbete, ungdomsmottagning, budget- och skuldrådgivning, syn- och hörselkonsult, konsumentvägledning, relationsvårdscenter innerstaden (RVCI) och tryggt mottagande i hemmet. Under året kommer samverkan ske med Kungsholmens stadsdelsnämnd kring adjungerad klinisk adjunkt (AKA).

Parkmiljöavdelningen norra innerstaden är gemensam för Norrmalms, Kungsholmens och Östermalms stadsdelsnämnder och organiserad inom Norrmalms stadsdelsförvaltning. Avdelningen ansvarar för bland annat skötsel, underhåll och investeringar i parker, parkvägar, grönområden, lekplatser, plaskdammar samt övrigt stadsmiljöarbete.

Samverkan sker även med invånare genom medborgardialoger, medborgarförslag, klagomål- och synpunkter och trygghetsvandringar.

Återstart- samverkan för ett bättre företagsklimat och samverkan för en trygg och säker stad

Nämndens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete är beroende av nära samverkan med flera aktörer. Viktiga medaktörer är till exempel Polismyndigheten, fack- och stadsförvaltningar samt bolag inom staden, civilsamhället, fastighetsägare, Region Stockholm och andra myndigheter som trafikförvaltningen och länsstyrelsen. I den platssamverkan som sker är näringsidkare viktiga samverkanspartners i syfte att skapa ett tryggt och attraktivt företagsklimat. Nämndens platssamverkan är del av Växla upp Stockholm. Nämnden deltar även i Position Stockholm som är en samverkan mellan fastighetsägare, näringsliv och staden.

Hög kvalitet genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

För att möta dagens och framtidens utmaningar behöver nämndens struktur för innovationsutveckling öka. Nämndens interna samverkan stärks genom ett övergripande innovations- och digitaliseringsråd och verksamhetsnära digitaliseringsnätverk. Samverkan och erfarenhetsutbyten sker med andra stadsdelsnämnder, facknämnder och bolag genom bland annat kontinuerliga och organiserade samverkansnätverk, referensgrupper och forum.

Samverkan för ökad självförsörjning

Nämndens samverkan med andra nämnder, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, näringsliv och civilsamhälle är avgörande för att de som är i behov av olika stöd ska få rätt insatser. För att stödja personer att hitta alternativa försörjningsvägar samverkar förvaltningen med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Region Stockholm. Förvaltningen handlägger feriearbete åt Kungsholmens stadsdelsförvaltning.

Samverkan för en hållbar stadsutveckling

Nämnden samverkar med övriga nämnder och bolag kring strategiska grön- och vattenfrågor i staden. I samarbete med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret arbetar förvaltningen för att stärka de ekologiska sambanden i stadsdelsområdets utvecklingsområden.

Samverkan för att nå de globala målen i Agenda 2030

Nämnden bidrar till att uppfylla Agendans mål och delmål genom ordinarie verksamhet, till exempel trygghetsarbete, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete med mera. Samverkan sker med andra nämnder, civilsamhället, Polismyndigheten med flera.

Klimat och miljöarbete

Nämnden samverkar i gemensamma miljö- och klimatfrågor genom det stadsövergripande nätverket för miljösamordnare. Syftet med nätverket är att dela arbetssätt, framgångar och utmaningar för ett effektivt miljöarbete inom staden. Förvaltningens miljösamordnare arbetar med att stärka samverkan mellan förvaltningens verksamheter samt samverkar med externa aktörer som syftar till att stärka civilsamhällets engagemang i miljöfrågor.

Staden som arbetsgivare

Nämnden ska vara ett föredöme som arbetsgivare och olika insatser planeras för att utveckla chefer och medarbetare. Ett aktivt arbete med att minska sjukfrånvaron kommer att vara ett prioriterat område. Ledarskapet kommer att vara i fokus under året för att bidra till chefsuppdrag som präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Inom HR-området finns en upparbetad samverkan med innerstadens övriga tre stadsdelsförvaltningar med utrymme för lärande och inspiration när det gäller gemensamma utmaningar inom bland annat arbetsmiljö, ledarskapsutveckling och kompetensförsörjning.

Lokalförsörjning

Nämnden samverkar med bolag och andra nämnder för ett effektivt nyttjande av lokaler. Den interna samverkan har stärkts genom ett förvaltningsövergripande lokalforum med syfte att skapa översyn och förutsättningar för samutnyttjande och undvika onödiga lokalkostnader.

Under 2022 kommer förvaltningen fokusera särskilt på förskolans lokaler. Då antalet inskrivna barn har minskat kraftigt under 2021 görs en genomgång av verksamhetens samtliga lokaler för att säkerställa en effektiv lokalförsörjning för de kommande åren.

Inköp

Nämnden samverkar med andra nämnder genom deltagande i stadsövergripande inköps- och upphandlingsnätverk samt genom medverkande i gemensamma och centrala upphandlingar. Vid behov av expertkunskap inom specifika områden så utnyttjas stadens kategoriorganisation.

Internationalisering och internationella relationer

Nämnden deltar i ett internationellt nätverk för chefer inom förskolan i de nordiska länderna. Nätverket *Nordisk förskola – Tillsammans för barnens bästa* är ett nordiskt professionssamarbete för ledare inom förskolan. Syftet är att skapa och formalisera en nordisk pedagogisk plattform för förskola i Norden, för att kollegialt samtala, lära och samverka inom nordens olika utbildningssystem.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet en modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla kommer att uppfyllas under året.

Underliggande mål för verksamhetsområden bedöms uppfyllas under året förutom *Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i*.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås.

Egen försörjning

Under pandemin ökade antalet personer som på grund av arbetslöshet ansökte om försörjningsstöd. Resultat för perioden visar att gruppen personer som söker försörjningsstöd har förändrats. Det totala antalet hushåll har sedan januari sjunkit från 168 till 146 hushåll. Av dessa är 45 procent arbetssökande, i januari var motsvarande andel 61 procent. Antalet aktuella hushåll som har sjukdom eller sociala skäl som bidragsorsak ligger på samma nivåer som i början av året. Arbetssökande med svag konkurrensförmåga har efter pandemin svårare att etablera sig på arbetsmarknaden till följd av höjda utbildningskrav och ökad konkurrens om arbete med låga krav varför denna grupp på sikt kan komma att öka.

Under 2021 uppmärksammades det att slutresultatet för personer inskrivna på Jobbtorg behövde förbättras. Resultatet inspirerade till ett nytt och förändrat arbetssätt för att bättre kunna möta målgruppens behov. Arbetssättet omfattar bland annat tätare samverkan mellan

Jobbtorg och enheten för försörjningsstöd och att insatserna följs upp löpande istället för som tidigare inför avslut. Det förändrade arbetssättet visar hittills goda resultat.

I strävan att öka antalet personer som blir självförsörjande har förvaltningens vuxenenhet haft ett utvecklingsforum i samverkan med representanter för Aktivitetsplatsen, Jobbtorg och OSA-anställningar. Aktivitetsplatsens målgrupp är personer med ohälsa eller funktionsnedsättning och är en del av FINSAM (samordningsförbundet för finansiell samordning). Utvecklingsforumet handlade om verksamheter i Stockholms stad som har icke-biståndsbedömda verksamheter, och syfte med mötet var att öka kunskapen hos handläggare kring andra möjligheter till sysselsättning innan en biståndsbedömd sysselsättning beviljas. Många av dessa verksamheter leder till självförsörjning och arbete.

Barnfamiljer aktuella för försörjningsstöd eller som saknar stadigvarande boende är en prioriterad målgrupp. Planering och insatser aktiveras skyndsamt med täta uppföljningar och i samverkan med viktiga parter som exempelvis Jobbtorg och SHIS. Arbetet visar på positiva resultat. Antalet barnfamiljer aktuella för försörjningsstöd har minskat under året och antalet barn som lever i familj med ekonomiskt bistånd som försörjning har sjunkit under året från 136 till 96 barn.

Den målgrupp som står allra längst från arbetsmarknaden, ofta till följd av psykisk ohälsa eller beroendeproblematik, är i behov av stöd genom särskilda arbetsmarknadspolitiska åtgärder som exempelvis skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA). En omtolkning av gällande beredskapsavtal har genomförts i dialog mellan arbetsmarknadsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna, personaladministrativa avdelningen och fackliga organisationer. Det innebär att det inte längre är möjligt för OSA-anställda att få placering inom ideella organisationer och föreningar utan endast på arbetsplatser i stadens egen regi. I nuläget berör detta ca 85 procent av de OSA-anställda som kommer förlora sin anställning och behöva ansöka om försörjningsstöd om det inte går att hitta annan anställning inom staden.

Konjunkturinstitutet spår en lågkonjunktur under 2023. Ökad inflation och stigande priser och räntor slår hårt på ekonomin för låginkomsttagare. Förvaltningen ser en risk för att antalet nödansökningar kan komma att öka redan under slutet av detta år.

Samhällsvägledning och socialt stöd till nyanlända

Samhällsvägledning och bostadsvägledning har erbjudits med hög tillgänglighet under perioden. Lokalen på Kadettgatan är fortsatt välbesökt och majoriteten av hyresgästerna besöker drop in för vägledning inför vidareflytt. Det stöd som erbjuds bidrar till att öka den enskildes självbestämmande och lärande.

Samverkan sker med socialtjänsten och hyresvärden SHIS i syfte att förebygga att något hushåll står utan en lösning i samband med utflytt. Erfarenheten är att det är värdefullt att samla kompetens, rådgöra tillsammans och se över möjliga lösningar. Den 31 augusti upphörde SHIS genomgångsboende för nyanlända på Kadettgatan 2. I samband med utflytten fick tre hushåll beviljat akut logi från förvaltningens försörjningsstödsenhet då de saknade egen lösning. Ytterligare ett hushåll har själv betalt för akut logi. Vidare har tre hushåll beviljats akut logi under en tidsbestämd period i avvaktan på flytt till mer stadigvarande boende.

Förvaltningen konstaterar att det saknas ett sammanhållet stöd för den grupp nyanlända som är illitterata och som ofta behöver mer individanpassat stöd och vägledning under en längre tid än vad som nu ges via staden centralt. Det är önskvärt att organisatoriskt i staden se över hur denna grupps behov av stöd kan tillgodoses även efter det initiala mottagandet.

Feriearbete

Feriearbete är en viktig insats för att möjliggöra ungdomars väg till att bli självförsörjande och är en väg in till arbetsliv och vuxenliv. En särskild prioriterad målgrupp är ungdomar med stöd från socialtjänsten eller med funktionsnedsättning. Nämnden har beslutat att utöka antalet platser för feriearbete från 250 till 270 platser. Totalt ansökte 556 ungdomar om feriearbete varav 273 ungdomar erbjöds arbete. 268 ungdomar fullföljde sitt arbete, 137 pojkar och 131 flickor. Av dessa var 31 ungdomar prioriterade att bli erbjudna plats. Normalläget efter pandemin gör att fler ungdomar blir erbjudna andra jobb samt har mer aktiviteter under sommaren i jämförelse med tidigare år.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningens arbete för att individer ska uppnå självförsörjning och stadigvarande boende bidrar till målen att minska fattigdom och hunger, ojämlikhet och bidrar till ökad hälsa.

Arbete för en ökad jämställdhet sker genom att uppmärksamma hur kvinnor respektive mäns förutsättningar till egen försörjning ser ut. De som ansöker om ekonomiskt bistånd blir bemötta och bedömda på lika villkor och stöd och insatser utformas utifrån individens behov oavsett kön. Ärendedragningar sker utifrån ett könsneutralt förhållningssätt.

För att uppnå större jämlikhet är samverkan med relevanta parter utifrån personens behov ett viktigt arbetssätt. Då samordning behövs mellan utförare, kommun och region upprättas en samordnad individuell plan (SIP). Personer i behov av bredare samordnade insatser får stöd av FINSAM-teamet. Tillsammans med teamet planeras för hur personen kan öka sina möjligheter att komma ut i arbete eller studier och på sikt uppnå egen försörjning.

Barnfamiljer aktuella för försörjningsstöd eller som saknar stadigvarande boende är en prioriterad målgrupp. Planering och insatser aktiveras skyndsamt med täta uppföljningar och i samverkan med viktiga parter som exempelvis Jobbtorg och SHIS i syfte att minska biståndstid och att barn behöver bo i osäkra boendeförhållanden. Vid alla utredningar och beslut som berör barn ska barnperspektivet beaktas och barnkonsekvensanalyser genomföras.

Inom samhällsvägledningen uppmärksammas alltid båda parter, när det är ett par, i syfte att ge samma information till båda om vilka rättigheter, skyldigheter och möjligheter som finns. Samhällsvägledarna undviker att använda barn som tolk och informerar vårdnadshavare om vikten av att ansvaret för att söka efter annan bostad är den vuxnes.

Förvaltningens arbete med feriearbete bidrar att uppfylla mål 8 genom att främja ungas anställning, utbildning och praktik.

Goda exempel

- Förvaltningen ingår i stadens pilotprojekt för implementering av e-ansökan av ekonomiskt bistånd.
- Samverkan med Jobbtorg har intensifierats med ett urval av klienter vilket gett goda

resultat avseende antalet som avslutas till arbete eller studier.

- Det justerade arbetssättet inom bostadsvägledningen tillgodoser målgruppens behov i högre grad än tidigare. Utöver bostadsvägledning erbjuds vägledning mot egen försörjning och vid behov även IT-stöd.
- Samverkan mellan samhällsvägledningen, socialtjänsten och SHIS kring hushåll boende på Kadettgatan har medfört att fler personer i samband med utflytt haft ett ordnat boende.
- Medarbetare inom förvaltningens familjeenhet och vuxenenhet har fått en presentation om hur förvaltningens budget- och skuldrådgivare samt familjebehandlare arbetar och hur försörjningsstödsenheten gör sina bedömningar utifrån ett barnperspektiv vid ansökan om ekonomiskt bistånd.
- Under sommaren genomfördes en utflykt för boende på Kadettgatan i samverkan med föreningen KFUM-Sköna Dar och medarbetare från förvaltningens samhällsvägledning och fält- och fritidsenhet. Utflykten ägde rum i Stockholms skärgård och 52 personer deltog.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,1 %			1,3 %	1,2 %	1,2 %	2,7 %	Tertial 2 2022
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	0,43 %	0,36 %	0,48 %	0,5 %	0,5 %	1,5 %	Tertial 2 2022
Analys								
Trots positiv utveckling finns en osäkerhet i årsprognosen då det förutspås en lågkonjunktur vilket kan komma att resultera i ett ökat antal nödansökningar.								
  Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)				100	25	25	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,3 %	0,33 %	0,27 %	0,33 %	0,3 %	0,3 %	1,0 %	Tertial 2 2022
Analys								
En omtolkning av gällande beredskapsavtal har gjorts vilket medför att det inte längre är möjligt för OSA-anställda att få sin placering inom ideella organisationer och föreningar utan endast på arbetsplatser i stadens regi. I nuläget berör detta cirka 85 procent av de OSA-anställda. Förändringen medför att flertalet OSA-anställda förlorar sin anställning och försörjning och								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
istället behöver söka försörjningsstöd om inte annan anställning kan hittas. Detta gör att andelen vuxna med långvarigt ekonomiskt kan komma att öka och prognosen är därmed osäker.								
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	5 st	3 st	2 st	7 st	6 st	6 st	800 st	Tertial 2 2022
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	270			230	270	250 st	Tas fram av nämnd/ styrelse	Tertial 2 2022
Analys Nämnden har utökat antalet platser för feriearbete från ursprungliga 200 platser till 270 platser. Totalt ansökte 556 ungdomar om feriearbete.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	7			11	15	25 st	Tas fram av nämnd/ styrelse	Tertial 2 2022
Analys Resultatet fortsätter att vara lågt utifrån årsmålet. Resultatet antas bero på en kvardröjande effekt kopplade till covid-19, då många verksamheter arbetar för att komma tillbaka till tidigare rutiner.								
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	54			62	60	60	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	268 st	137 st	131 st	210 st	268	250 st	9 000 st	Tertial 2 2022
Analys Av de 556 ungdomar som ansökte om feriejobb erbjöds 273 ungdomar arbete. 268 ungdomar fullföljde arbetsperioden, 137 pojkar och 131 flickor. Av dessa ungdomar var 31 prioriterade att bli erbjuden plats.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden ska med stöd av stadsdelsnämnderna utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser definiera stadsdelsnämndernas ansvar för förberedande insatser inför inskrivning på Jobbtorg Stockholm	2022-01-01	2022-06-30	
Analys Ett PM som ämnar till att klargöra stadsdelarnas ansvar har tagits fram. Under hösten 2022 kommer utförlig information att presenteras för stadsdelsnämnderna. Förvaltningen avvaktar tills information kommer.			
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadsdelsnämnderna, utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, föreslå hur helhetsansvaret för arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb, inklusive samordning och anställning, kan åläggas arbetsmarknadsnämnden	2022-01-01	2022-06-30	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Enligt stadsledningskontoret har ett underlag tagits fram och frågan ska fortsättningsvis hanteras i den ordinarie budgetprocessen.			

Nämndmål: 1.1.1. Invånare klarar sin egen försörjning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Beskrivning: Målgrupp: Invånare som inte klarar sin egen försörjning. Prioriterade målgrupper är barnfamiljer, nyanlända invånare och de som har arbetslöshet som bidragsorsak.

Nämnden ger invånare med ekonomiskt bistånd stöd att klara sin egen försörjning genom individuellt utformade insatser. Handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv, genom att särskilt beakta barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd I samarbete med arbetsmarknadsnämnden säkerställa att handläggningen av ekonomiskt bistånd sker i enlighet med gällande rutiner för att säkerställa relevanta insatser och tidig vägledning till arbete. I samverkan utveckla och intensifiera arbetet för att motverka hemlöshet. Tillsammans med socialnämnden intensifiera arbetet för att minimera felaktiga utbetalningar samt fortsätta att utveckla arbetet för att utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska bli rätt från början

Förväntat resultat

Totala antalet biståndstagare som uppbär ekonomiskt bistånd minskar under året och det sker en ökning i antalet avslutade hushåll som börjar arbeta eller studera. Det totala antalet barn i hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utreda och ta fram förslag på hur stöd till nyanlända fortsättningsvis ska organiseras inom förvaltningen. Målgruppen kvotflyktingar uppmärksammas särskilt.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.1.2. Nyanlända etableras på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nyanlända barn och vuxna. I gruppen nyanlända vuxna skiljer sig behoven åt beroende på om personen befinner sig innan, i eller efter etableringsfasen.

Samhällsvägledningen kompletterar övriga insatser. Uppdraget är att stötta nyanlända mot egen försörjning och eget stadigvarande boende. Samhällsvägledningen är tillgänglig, flexibel och av god kvalitet.

Samhällsvägledningen arbetar utifrån att se och uppmärksamma hela personens situation. Samverkan pågår med flera föreningar med fokus på sociala aktiviteter, fritidsaktiviteter och

språkträning för både barn, unga och vuxna.

Under året kommer majoriteten av hushållen i stadsdelsområdets genomgångsbostäder att behöva flytta vidare och i samverkan med SHIS erbjuds målgruppen individuellt anpassad bostadsvägledning. En särskild satsning sker för att fler nyanlända ska bli självförsörjande.

Förväntat resultat

Nyanlända vuxna är i eller på väg mot egen försörjning samt eget stadigvarande boende. Nyanlända barn och vuxna deltar i meningsfulla fritidsaktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla nyanlända hushåll i genomgångsbostäder kontaktas individuellt och erbjuds bostadsvägledning.	2022-01-01	2022-12-31	
 Alla nyanlända vuxna personer i genomgångsbostäder erbjuds individuell vägledning mot egen försörjning	2022-01-01	2022-12-31	
 I samverkan med civilsamhällets föreningar erbjuds sociala aktiviteter, fritidsaktiviteter och språkträning	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis uppnås under året. Bedömningen baseras på att ett av två underliggande nämndmål bedöms att delvis uppnås under året.

Resultatet från medborgarundersökningen visar på att den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021, och är högre än stadens medelvärde. Dock är fortfarande brottsligheten hög i Klaraområdet, och även om förvaltningens platssamverkan där Sergels torg ingår har en positiv effekt är Sergels torg fortfarande en öppen drogscen. Inom stadsdelsnämndsområdet finns Odenplan/Observatorielunden som också klassas som en öppen drogscen. En av orsakerna till att det hanteras mycket narkotika i Observatorielunden är att parken är otillgänglig och att det har saknats aktiviteter och målpunkter. Genom förvaltningens platssamverkan har trygghetsskapande åtgärder genomförts.

Mot bakgrund av att det finns två öppna drogscener inom stadsdelsområdet gör förvaltningen en fortsatt bedömning att nämndmålet om ett tryggt stadsdelsområde delvis uppnås.

Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete

Förvaltningens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete utgår ifrån Stockholms stads trygghetsprogram 2020-2023, Stockholms stads säkerhetsprogram 2020-2023, lokal samverkansöverenskommelse mellan stadsdelsförvaltningen och Polismyndigheten samt förvaltningens platssamverkansprojekt.

Lokal samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten

Samverkan mellan Norrmalms stadsdelsförvaltning, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm sker bland annat genom den lokala överenskommelsen som parterna upprättat. Samverkansöverenskommelsen innehåller ett antal områden som ska prioriteras. Under 2022 omfattar de prioriterade områdena unga i risk för kriminalitet, skolan som brottsplats, riktat arbete mot avgränsade och utsatta platser samt särskilt utsatta och sårbara brottsoffer.

Under året har den lokala samverkansöverenskommelsen med reviderad lägesbild och åtgärdsplan signerats av parterna. De planerade aktiviteterna inom de prioriterade områdena har genomförts utan avvikelser och beskrivs nedan. Samverkan sker med Östermalms stadsdelsnämnd.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Förvaltningen arbetar med att sprida information och öka kunskapen om olika tillvägagångssätt i syfte att öka möjligheten för äldre att skydda sig mot bedrägerier. Förvaltningens trygghetsamordnare deltar i forum med seniorer samt sprider kunskap till förvaltningens förebyggande enhet inom äldreavdelningen.

I syfte att stärka samarbetet mellan förvaltningen och Polismyndigheten gällande personer som utsätts för våld i nära relation har förvaltningens vuxenenhets träffat Polisens Brottsoffer och Personskyddsgrupp (BOPS). BOPS erbjuder skydd till vittnen, brottsoffer och förtroendevalda som bedöms ha en hotbild emot sig. Genom att skapa förståelse för hur respektive aktör arbetar samt öka kunskapen kring respektive organisation förbättras möjligheterna för stöd till målgruppen.

Skolan som brottsplats och unga i risk för kriminalitet

Arbetet sker inom ramen för *Trygg ungdom*, som ingår i nämndens samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten. Trygg ungdom riktar sig mot barn och unga från årskurs 4 och samlar utbildningsförvaltningen, förvaltningens förebyggande arbete samt myndighetsutövning och Polismyndigheten. Forumet delar lägesbilder, sprider kunskap och delar erfarenheter. Aktiviteter inom åtgärdsplanen har genomförts som planerat.

Avhopparverksamhet

Förvaltningen har inte kommit i kontakt med personer som uppfyller kriterierna för avhopparverksamhet. Detta prioriterade samverkansområde ingår i förvaltningens samverkansöverenskommelse då det är ett krav från Polismyndigheten, men med anledning av att målgruppen saknas inom stadsdelsområdet har förvaltningen därmed inga gemensamma aktiviteter och arbetet sker inom den egna organisationen.

Platssamverkan

Vision Klara

Tillsammans med Lokalpolisområde Norrmalm startade förvaltningen år 2016 *Vision Klara*. Syftet och målet med Vision Klara är att genom systematiskt uppbyggd samverkan öka tryggheten och minska brottsligheten i Klaraområdet. Deltagande aktörer är bland andra trafikförvaltningen, socialförvaltningen, trafikkontoret, Kulturhuset Stadsteatern, Jernhusen

och MTR. Två fördjupningar av samverkan kring olika platser inom Klaraområdet har tillkommit över tid, *Platssamverkan Sergels torg* och *Centralstationen*.

Platssamverkan Sergels torg

En workshop har genomförts med fastighetsägare angående nytt avtal om platssamverkan på Sergels torg för perioden 2023-2025. Under året har nära ett hundratal konst- och kulturevenemang genomförts på Sergels torg som bidragit till att göra torget mer levande och trivsamt. Läs om de specifika evenemangen under mål 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring. Samverkansprojektet har presenterats vid en träff för erfarenhetsutbyte om öppna drogsccener för kommun- och polisrepresentanter från Lund, Kristianstad, Hässleholm, Trelleborg och Svedala.

Platssamverkan Centralstationen

Samverkan utvecklas på Centralstationen mellan förvaltningen, socialförvaltningen, Capio sjukvård för hemlösa, Jernhusen och Stadsmissionen. I platssamverkansprojektet för Centralstationen har Jernhusen förlängt tillgången till en gemensam samverkanslokal till september 2022 vilket skapar förutsättningar att testa konceptet ytterligare. Lokalen har även utgjort bas för socialförvaltningens arbete med mottagande av flyktingar från Ukraina. Samverkansprojektet har även presenterats för styrgruppen för LOB-projektet (Lagen om omhändertagande av berusade personer), ett samarbete mellan Region Stockholm och Polismyndigheten. Förslag till formalisering av samverkan ska tas fram under hösten 2022.

Platssamverkan Odenplan/Observatorielunden/Vasaparken

Odenplan och Observatorielunden är klassade som en öppen drogsccen. Under 2021 rapporterades totalt 400 narkotikabrott på Observatorielunden. De flesta ärendena upptäckts kvällstid men det sker även på dagtid, dock sker generellt inget narkotikabruk i nära anslutning till skolan. En av orsakerna till att det hanteras mycket narkotika på Observatorielunden är att parken är otillgänglig och att det har saknats aktiviteter och målpunkter. I Observatorielunden har brister i miljön åtgärdats med trygghetshöjande åtgärder. Som en del i att utöka platsaktiveringen på Observatorielunden/Odenplan har förvaltningen tillsammans med Stadsbiblioteket genomfört aktiviteter under sommaren på Kentauren vid Observatorielunden samt vid Observatorielundens spegeldamm. Aktiviteterna syftar till att bidra till social kontroll samt en mer levande och trygg miljö. Samarbetet med Café Himlavalvet har utvecklats och caféet har mellan maj och september haft totalt 66 aktiviteter med diverse underhållning som bidrar till att göra Observatorielunden till en mer trivsam plats att vistas på.

Trafikkontorets Levande Stockholm har etablerat sommargågata på Sandåsgatan med olika lekfulla inslag som ska uppmuntra människor till att använda ytan. Levande Stockholm har i samarbete med idrottsförvaltningen också inkluderat konceptet ”Stockholmsgymmet” på både Sandåsgatan och på den lilla torgytan vid Norrtullsgatan/Drottninggatan.

På Odenplan har aktiviteter från flera olika aktörer bidragit till att torget är mer levande och trivsamt. Levande Stockholm har etablerat ”sommartorg” med en trivsam möblering som finns på plats från den 13 maj till den 15 oktober. Stockholm konst har även installerat ett ljudverk i Soltrappan som har funnits på under sommaren. Levande Stockholm planerar

tillföra ytterligare träd och planteringar till torget under 2022. Under valrörelsen har valstugor funnits på torget och det är hög närvaro av Polismyndighetens ungdomsgrupp.

Förvaltningen har under året uppmärksammat en utmaning när platssamverkan sker i parkmiljö. Situationell brottsprevention handlar delvis om att öka aktiveringen av en plats för att skapa bättre social kontroll. Samtidigt ska människor kunna uppehålla sig för rekreation, vila och återhämtning i parker och på grönytor. Parkerna har även en funktion att stärka miljön och den biologiska mångfalden samt dämpa klimatförändringar. Insatser som stärker dessa intressen behöver samexistera och balanseras mot trygghetsskapande insatser. I innerstaden där andelen grönyta är begränsad är detta särskilt utmanande. Detta gäller exempelvis för Observatorielunden, som även omfattas av ett kulturarv som ska värnas och begränsar möjliga ingrepp i miljön.

Platssamverkan Sveavägen

Enligt signaler från boende på Sveavägen har situationen med ordningsstörningar förbättrats. Det är få synpunkter som inkommer till förvaltningen, Polismyndigheten och trafikkontoret. I samtal med boenderepresentanter framgår att problem med motorburna individer kvarstår men att det inte är lika frekvent som tidigare.

Förvaltningen har fortsatt dialog med boenderepresentanter. Förvaltningen har även samverkat tillsammans med övriga berörda förvaltningar inom staden samt Polismyndigheten inför den årliga bilcruisingen 6 augusti. Flera insatser och åtgärder genomfördes för att begränsa trafik- och ordningsstörningar. Bilcruisingen var lugn i jämförelse med tidigare år, Trafikkontoret har inte fått in någon anmärkning eller synpunkt från boende.

Förvaltningen har nyligen inlett en dialog med motorklubbar som ofta cruisar på Sveavägen. I första hand handlar det om att få bort ordningsstörningar i samband med Stockholm Cruising 6 augusti men även i förlängningen påverka att situationen blir bättre i samband med spontana bilträffar. Förvaltningen har en förhoppning om att den goda dialogen med motorklubbar ska fortsätta över tid.

Otillåten påverkan samt arbete med att stävja fusk, oegentligheter och organiserad brottslighet

Förvaltningens trygghetssamordnare har genomfört utbildningsinsatser och deltagit på förvaltningens olika enheters arbetsplatsträffar (APT) i syfte att öka kunskapen om hur man kan hantera olika påverkanshandlingar. Ett brädspel har inhandlats i syfte att användas under till exempel APT för att höja kunskapen kring otillåten påverkan.

Förvaltningen säkerställer att ersättningar och utbetalningar avseende personlig assistans är korrekta genom att följa upp att inlämnade tidrapporter. Upptäckta differenser återkrävs leverantören alternativt att vidare beslut inte fattas. Socialförvaltningen har tillsammans med den juridiska avdelningen påbörjat diskussioner avseende att förebygga välfärdsbrott med personlig assistans som fokusområde. Förvaltningen utför löpande översyn av rutinerna för uppföljning av leverantörer för att upptäcka och justera identifierade förbättringsområden.

Uppföljning av utförarens följsamhet till ersättnings- och tidsregistreringssystemet genomförs i enlighet med stadens tillämpningsanvisningar. Stadsdelsförvaltningen genomför uppföljningar

av överskriden tid och utförd tid kopplat till den beställda tiden för hemtjänst. Systematiska kontroller sker på månadsbasis där fakturaunderlag ställs mot den utförda tiden innan utbetalning sker. Under året har antalet avvikande fakturor minskat, troligen som en följd av förvaltningens systematiska kontroller. Kontroll av att utförare innehar nödvändiga tillstånd sker innan beslut fattas.

Rätten till ekonomiskt bistånd grundar sig på att den sökande gör allt den kan för att själv uppnå egen försörjning. Kontroller avseende rätten till ekonomiskt bistånd görs vid varje ansökningstillfälle. En ekonomisk utredning säkerställer att den enskilde bidrar till sin egen försörjning genom egna inkomster och realiserbara tillgångar. Ersättningar och bidrag från övriga huvudmän behöver sökas innan rätten till ekonomiskt bistånd träder in. Kontroller genomförs bland annat genom tjänsten *Sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd* (SSBTEK), en digital tjänst som ger en säker, effektiv och förenklad handläggning av ärenden inom ekonomiskt bistånd. Uppgifter inhämtas avseende inkomster och tillgångar för privatpersoner från Transportstyrelsen, Sveriges a-kassor, Arbetsförmedlingen, CSN, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Migrationsverket. Innan utbetalning sker av beviljat ekonomiskt bistånd görs en avstämning mot underlag för ansökan och fattat beslut.

Inom förvaltningens försörjningsstödsenhet finns en utsedd handläggare med ansvar att utreda misstanke om felaktigt utbetalt försörjningsstöd. Utifrån resultat av utredningen görs bedömning om det finns grund för beslut om återkrav och/eller om polisanmälan ska göras.

Föreningar aktiva inom stadsdelsområdet kan söka föreningsstöd. Föreningar som ansöker kontrolleras innan ansökan beviljas, och utbetalade medel följs upp i efterhand i syfte att kontrollera att stödet använts till det ansökan beviljades utifrån.

Investeringssatsningar i stadsdelsnämndernas stadsmiljö

Samtliga stadsdelsnämnder erhöll medel för satsningar i stadsmiljö vad gäller: innovativa och kapacitetsstarka papperskorgar, mer belysning för ökad trygghet i parker, investeringar i friluftslivet, ny- och reinvesteringar i spontanidrottsytor respektive stadsodling i parker för äldre och yngre. Under perioden har planering för åtgärder i Bellevueparken genomförts, under hösten kommer räcken längs gångvägar kompletteras samt bänkbord adderas intill fotbollsplanen. Byggstart för upprustning av Strandparken Blekholmsterrassen utmed Klara sjö har också skett under perioden. Projektet syftar bland annat till att förbättra tryggheten på platsen, genom att möjliggöra för mer aktiviteter i parken så att platsen befolkas mer, med bland annat ett nytt utegym, boulebana samt förbättrad belysning. I samverkan med exploateringskontoret har förvaltningen under perioden även anlagt en tillfällig skateyta i området för Östra Hagastaden, i väntan på exploatering av området.

Säkerhets- och krisarbete

Förvaltningens krisledning har deltagit i en gemensam krisövning anordnad av stadsledningskontoret. Fokus under övningen var IT- och telefonibortfall. Erfarenheter av krisövningen kommer att implementeras i revideringen av förvaltningens krisledningsplan. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har under våren följt upp och kvalitetssäkrat verksamheternas kontinuitetsplaner.

Implementering av trygghetspunkter fortsätter. Förvaltningen har lämnat förslag till stadsledningskontoret på lämpliga placeringar av trygghetspunkter inom stadsdelsområdet.

Ett gemensamt kompetensutvecklingstillfälle har genomförts för förvaltningens krisstödjare i samverkan med övriga innerstadsdelar.

Förvaltningens förskolor har taget fram inrymningsplaner för att komplettera sina krisplaner i enlighet med stadens *Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala förskolor*.

Informationssäkerhet

Ett systematiskt informationssäkerhetsarbete, planering av utbildningsinsatser och informationsklassningar pågår. En ny registerförteckning för personuppgifter har skapats och planeras färdigställas under hösten 2022. Fyra informationsklassningar har genomförts hittills under året och ytterligare fyra planeras in under hösten.

Microsoft 365 används inom stadens IT-leverans för pedagogisk verksamhet där förvaltningens förskoleavdelning ingår. En föreskriven avveckling av molntjänsten får betydande konsekvenser för förskolans verksamheter. Det riskerar att leda till minskad effektivitet och ökad arbetsbelastning på bekostnad kärnverksamheten samt ökade kostnader. Avveckling av molntjänster, inklusive M365, behöver därför genomföras med en övergångsplan och stöd för införande för att inte leda till att verksamheterna står utan godkända, ändamålsenliga lösningar och i förlängningen bromsar den digitala utvecklingen.

Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

Observatorielunden har ett stort besöksstryck med mycket slitage, därför kommer en rad olika upprustningsåtgärder genomföras i parken under året. Blekholmsterrassen vid Klara sjö rustas upp för att parken ska bli mer attraktiv, upprustningen startade i slutet av april. Tryggheten i parken stärks genom att belysningen förbättras och att platsaktiviteter skapas vilket gör parken intressant för fler besökare. För att få en helhetssyn kring vilka åtgärder som kan bidra till den upplevda tryggheten i området, har samverkan skett med exploateringskontoret kring utvecklingen av Klara city view i närheten av parken. Ett nytt konstverk kommer att placeras i parken och en konstnär har upphandlats under ledning av Stockholm konst.

Arbetet med program för förnyelse av Vasaparkens parklek har påbörjats under perioden efter att dialog med parklekspersonal, barn i fokusgrupp och övriga parkleksbesökare har slutförts och sammanställts. Förberedelsearbete för framtagande av en ny parkplan för Norrmalms stadsdelsområde har påbörjats under perioden genom granskning av gällande parkplan och gemensamma parkbesök.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom att arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande bidrar förvaltningen till ett fredligt och inkluderande samhälle, mål 16. Målet inkluderar också delmål att bekämpa korruption och mutor, bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner och att säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna. Genom att arbeta med otillåten påverkan, kontinuitetsplanering och informationssäkerhet bidrar förvaltningen till att målet uppfylls.

Goda exempel

- Ett säkerhetsspel har köpts in om otillåten påverkan
- Inom platsamverkansprojektet Sveavägen har dialog med motorklubbar initierats.
- Platssamverkansprojektet på Sergels torg har presenterats vid en träff för erfarenhetsutbyte om öppna drogsener för kommun- och polisrepresentanter från södra Sverige.
- En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har följt upp och kvalitetssäkrat verksamheternas kontinuitetsplaner.
- En gemensam inspirationsdag för krisstödjare inom innerstadsförvaltningarna har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	84 %	83 %	86 %	84 %		85 %	79 %	2022
Analys Resultatet för upplevd trygghet i Norrmalms stadsdelsområde är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021. 86 procent av kvinnorna upplever att de är trygga, jämfört med 83 procent av männen. Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet är tio procentenheter över stadens medelvärde på 75 procent.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld						88,5 %	88,5 %	2022
Analys Resultat för Stockholmsenkäten på stadsdelsområdesnivå presenteras under hösten 2022. Baserat på resultatet från senaste genomförda undersökningen år 2020, är prognosen att årsmålet kommer att nås.								
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	66 %	67 %	65 %	65 %		74 %	73 %	2022
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 66 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes då resultatet var 65 procent. Resultatet för stadsdelsområdet ligger något högre än resultatet för staden i stort där resultat var 64 procent, Indikatorn mäter dessutom nöjdhet med rent och städad på både parkmark och gatemark, där stadsdelsnämnden endast ansvarar för skötseln av parkmark.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	68 %	64 %	72 %	70 %		74 %	73 %	2022
Analys Årsmålet uppnås inte och årets resultat innebär en viss försämring med resultatet från föregående år. Resultatet för stadsdelsområdet är dock högre än för staden i stort där resultatet var 65 procent. Förvaltningen fortsätter sitt arbete med								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
förbättring av uppföljning och kontroll av parkdriftsentreprenören.								
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	81 %	78 %	84 %	88 %		88 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet uppnås inte och innebär en försämring med föregående års mätning, vilket även följer trenden i staden i stort. Indikatorn mäter dock nöjdhet med stadsmiljön i stort, där stadsdelsnämnden endast ansvarar för skötseln av parkmark. Förvaltningen fortsätter sitt arbete med förbättring av uppföljning och kontroll av parkdriftsentreprenören.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga och prioritera det långsiktiga investeringsbehovet i stadens parklekar	2022-01-01	2022-06-30	
Analys Förvaltningen har lämnat underlag till fastighetsnämnden gällande Normalms stadsdelsområde.			
  Idrottsnämnden ska tillsammans med i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda var i staden det finns behov av och förutsättningar för att skapa en mer levande stad genom utegym samt anlägga utegym i enlighet med utredningens slutsatser	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna följa upp satsningen på trygghetsinvesteringarna. Detta för att skapa en samlad bild över de insatser som genomförts och vad resultatet blivit samt sprida goda exempel, erfarenheter och lärdomar	2022-01-01	2022-06-30	
Analys En uppföljning av samtliga beviljade trygghetsinvesteringar under perioden 2018-2022 har i samverkan med berörda nämnder genomförts. Uppföljningen innefattar en sammanställning av geografisk placering, typ av insats, beviljade medel samt en matchning av genomförd insats mot de ordningsstörningar som anges i trygghetsmätningen.			
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar	2022-01-01	2022-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishanteringen av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser som omfattas av säkerhetsskyddslagen ska säkerställa att det finns resurser och kompetenser tillgängliga i den utsträckning som krävs för att upprätthålla säkerhetsskyddet och bidra i utvecklingen av stadens säkerhetsskyddsorganisation	2022-01-01	2022-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska under ledning av kommunstyrelsen utreda förutsättningar för att etablera trygghetspunkter för krisberedskap och det civila försvaret inom sitt geografiska område	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.2.1. Tryggt stadsdelsområde

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen arbetar systematiskt, strukturerat och resurseffektivt för att invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet ska vara trygga och säkra. Samverkan med lokalpolisområde Norrmalm fortsätter enligt den lokala överenskommelsen. Synpunkter som inkommer från Synpunktportalen, trygghetsvandringar, medborgarförslag, brottsstatistik och trygghetsundersökningar analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och för att genomföra trygghetshöjande insatser. Samverkan kring trygghetsfrågor sker internt inom staden med andra förvaltningar, bland annat med trafikkontoret, kulturförvaltningen och fastighetskontoret. Samverkan sker även med externa aktörer, bland annat med fastighetsägare och boende.

Stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram ligger till grund för hur förvaltningen och dess verksamheter planerar, genomför och utvecklar trygghets- och säkerhetsarbetet. Tillsammans utgör de bägge programmen övergripande inriktning för stadens arbete med att nå målet om en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.

Förvaltningen arbetar med att stärka medarbetares kunskap om otillåten påverkan för att öka medvetenheten och larma om det finns risk att påverkas i sitt beslutsfattande. Förvaltningen arbetar systematiskt med informationssäkerhet, både strategiskt och operativt genom att genomföra insatser och förbättra arbetssätt. En struktur skapas kring informationsklassificering i syfte att prioritera samhällsviktiga system och processer. Vidare arbetar förvaltningen förebyggande mot våldsbejakande extremism enligt handlingsplan och samverkan med andra aktörer.

Kommunikationsinsatser utförs i syfte att informera om förvaltningens arbete för en trygg och säker stad.

Förväntat resultat

Invånare, besökare och verksamma upplever att platser, parker och grönområden inom stadsdelsområdet är trygga och säkra.

Sergels Torg och Klaraområdet är inte längre en öppen drogscen utan en trivsam plats där människor möts och vistas. Förvaltningen förbättrar förutsättningar för att unga som vistas i riskmiljöer ska lotsas till mottagande, sociala och preventiva aktörer och verksamheter. Detta gäller även på Stockholm Centralstation och Cityterminalen.

Området runt Odenplan, Vasaparken, Observatorielunden, Sveavägen och Vanadislunden upplevs trivsammare och tryggare. Förekomsten av narkotika minskar och det finns en blandning av verksamheter och människor som skapar en trivsam miljö att vistas i. Boende och besökare upplever att störande trafik och ordningsstörningar på Sveavägen minskar. Odenplan fylls av aktiviteter som skapar samhörighet och trivsel.

Det förvaltningsövergripande preventiva och trygghetsskapande arbetet sker systematiskt över avdelningsgränserna. Förvaltningen arbetar med platssamverkan utifrån identifierade behov. Kunskapen kring krisberedskap är hög, och förvaltningens uthållighet och förmåga att hantera kärnuppdrag och krisberedskapsuppdrag vid allvarlig händelse förbättras ständigt.

Anställda har kunskap om otillåten påverkan samt hur det motverkas och hanteras. Förvaltningen arbetar enligt GDPR och det finns en trygg personuppgiftsbehandling. Kunskapen och betydelsen av informationssäkerhet stärks hos chefer och medarbetare. Förmågan och kompetensen att hantera informationssäkerhetsincidenter ökar inom förvaltningen.

Analys

Resultatet från medborgarundersökningen visar på att den upplevda tryggheten inom stadsdelsområdet är 84 procent, vilket är samma resultat som 2021, och är högre än stadens medelvärde. Dock är fortfarande brottsligheten hög i Klaraområdet, och även om förvaltningens platssamverkan där Sergels torg ingår har en positiv effekt är Sergels torg fortfarande en öppen drogscen. Inom stadsdelsnämndsområdet finns Odenplan/Observatorielunden som också klassas som en öppen drogscen. En av orsakerna till att det hanteras mycket narkotika i Observatorielunden är att parken är otillgänglig och att det har saknats aktiviteter och målpunkter. Genom förvaltningens platssamverkan har trygghetsskapande åtgärder genomförts.

Resultatet från medborgarundersökningen har nyligen publicerats och under hösten kommer ytterligare analyser genomföras av resultatet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som känner sig trygga i parker och grönområden	79	83	75	75		75 %		2022
 Andel invånare som känner sig trygga när de går hem ensamma på kvällen i stadsdelen de bor.						68 %		2022
 Människor vistas gärna på Sergels torg						15 %		2022
 Sergels torg är en trivsamt plats						15 %		2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra utbildningsinsatser och kommunikationsinsatser om informationssäkerhet.	2022-01-01	2022-12-31	
 Skapa struktur och effektiva arbetssätt för arbetet med informationsklassningar	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla digitalt verktyg för att stärka förutsättningar för preventivt socialt arbete i Klaraområdet	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla platsaktivering inom ramen för platssamverkan Odenplan/Observatorielunden.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkomnande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

Skötsel och utveckling av parker och grönområden inom nämndens stadsdelsområde utgår från mål och riktlinjer i Norrmalms stadsdelsnämnds parkplan. En viktig del i arbetet med utvecklingen av stadsdelsområdets parker är att ta del av och analysera inkomna förslag och synpunkter. Parkerna sköts av upphandlad entreprenör enligt en så kallad funktionsupphandling som utgår från tydliga skötselmål. Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån investeringsbudgeten. Medborgardialog genomförs i större parkupprustningsprojekt.

Förväntat resultat

Kvaliteten på skötseln och renhållningen i stadsdelsområdets parker och grönområden ökar jämfört med föregående år. Parker och grönområden utvecklas i dialog med invånare som upplever att det finns möjlighet till både aktiviteter och rekreation i stadsdelsområdets parker. Utvärderingar av utvalda investeringsprojekt visar att uppsatta mål för parkutveckling är uppfyllda. Parkerna är hållbara, tillgängliga och attraktiva.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare i stadsdelen som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och naturområden	78	74	81	76		80 %		2022
Analys								
Årsmålet uppnås inte men resultatet, 78 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes då resultatet var 76 procent. Resultatet för Norrmalm ligger något högre än resultatet för staden i stort där resultat var 73 procent. Förvaltningen fortsätter och arbetar efter stadsdelsnämndens verksamhetsmål om att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla, där det ska finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ge idrottsföreningar, i samverkan med organisationen Städa Sverige, samt andra föreningar och skolor möjlighet att städa i parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla arbetssätt kring hantering av synpunkter från medborgare kring parker och grönområden.	2022-01-01	2022-12-31	
 Utveckla projektmodell för arbetet parkinvesteringar för ökad effektivitet och kvalitet.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året.

Förvaltningens förskoleavdelning har under perioden fortsatt arbetet med att skapa en lägesbild kring gemensamma utmaningar och styrkor, specifika för stadsdelsområdet och utmaningar som förskolan som helhet står inför. Arbetet har resulterat i framtagandet av en gemensam strategikarta. Den gemensamma strategikartan utgår ifrån fokusområdena medarbetarskap, ledarskap, pedagogik, organisation och systematiskt kvalitetsarbete. Strategikartan utgör ett verktyg och en vägvisare i ledningsgruppens arbete för att gemensamt ta sig an kommande utmaningar och behov. Med en gemensam vision, struktur och förhållningsätt stärks likvärdigheten inom och mellan förvaltningens förskolor.

Språkutvecklande arbetssätt

För att skapa likvärdiga förutsättningar till kunskapsutveckling har förvaltningens förskolor ett gemensamt fokus på det språkutvecklande arbetet. Förvaltningen erbjuder utbildning för pedagoger i språkutveckling för flerspråkiga barn och barn med annat modersmål än svenska.

Förskolorna är i uppstarten av användandet av bildverktyget Widigt online som introducerades i stadsdelsområdets kommunala förskolor under vårterminen. Förskolans upplevelse att verktyget är ett bra stöd för kommunikation och hjälper barnen i deras språkutveckling. En djupare analys kommer att genomföras efter en lägre användningsperiod.

Samtliga enheter har arbetat vidare utifrån en gemensam föreläsning om perspektiv på den språkliga lärmiljön. En av enheterna valde att se över förskolors lärmiljöer för att göra både inomhus- och utomhusmiljön mer språkrik och tillgänglig för barnen.

Förvaltningen beviljades under vårterminen statsbidrag för att kunna fördjupa det språkutvecklande arbetet. Under avläsningsperioden har bidraget använts till inköp av barnlitteratur och litteratur för kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt för personalen. Förvaltningen har också använt bidraget till att anställa en pedagogisk utvecklingsledare, bland annat med uppdrag att samordna och stötta förskolorna i det språkutvecklande arbetet. Syftet med de satsningar som gjorts och ska göras via statsbidraget

är att skapa ett sammanhållet strategiskt arbete med fokus på barns språkutveckling.

Övergång förskola och skola

Riktlinjerna för övergång mellan förskola och skola har reviderats med ett tillägg som tydliggör att överlämningen mellan skolformerna ska ha fokus på språk. Utvärderingen av överlämningen sker vid höstterminens samverkansmöte med skolan. Förvaltningen har under perioden identifierat ett behov av att utveckla formerna för insamling av vårdnadshavarens upplevelse av förskolans arbete med överlämningen. Processen för att göra en samlad bedömning av de synpunkter förskolorna tar emot vid barnens avslutningssamtal behöver utvecklas för att kunna göra en analys på aggregerad nivå.

Pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

Förskoleavdelningens stab har utökats med en pedagogisk utvecklingsledare med uppdrag att bidra till förskolornas pedagogiska utveckling genom att stödja, inspirera och kompetensutveckla pedagoger, chefer och ledningsgrupper.

Förvaltningen har ett pågående projekt med lekgrupper. Syftet är att stärka förmågan till social interaktion, lek, kommunikation och fantasi. Projektet riktar sig främst till barn som behöver stärka sin förmåga att leka och samspela med andra, men också som en kompetensutveckling för pedagoger att stötta alla barn i leken.Handledning är kopplad till lekgrupperna där flera arbetslag från olika förskolor ingår tillsammans med förskoleavdelningens specialpedagog. En utvärdering av projektet visade på en positiv utveckling av enskilda barns förmåga till social interaktion. Projektet har också utvecklat personalens arbetssätt vilket har gynnat hela barngruppen. Personal uppgav att de kände sig tryggare i att stötta barnen i leken och att de via insatsen ett gemensamt förhållningssätt.

Vid förskolans pedagogiska café, ett forum för kollegialt utbyte, berättade pedagoger om hur de arbetar för att främja fysisk aktivitet hos barnen. Forumet är ett arbetssätt för att sprida inspiration och goda exempel mellan förskolorna.

Förvaltningen arbetar med att utveckla arbetet kring reflektion, dokumentation och analys i skolplattformen. Arbetet är en återkommande punkt på förskolans digitaliseringsnätverk som arbetar med att utveckla användandet utifrån enheternas olika behov.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Under perioden har det inte funnits någon efterfrågan om förskola på nationella minoritetsspråk. Förvaltningen genomför återkommande språkkartläggningar för att ta reda på vilka språk som talas av barn och personal i verksamheterna och om det finns behov av förstärkt språkstöd.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen arbetar för att barn ska få förutsättningar att skapa hållbara relationer till sig själva, sina medmänniskor, världen, miljön och är en demokratiskt fostrande plats. Förskolans utbildning pågår under hela dagen där undervisning, omsorg, lek och lärande tillsammans bildar en helhet.

Förvaltningen har under perioden skapat möjligheter för barn att ha inflytande och vara delaktiga i syfte att främja förskolans roll som en demokratiskt fostrande mötesplats.

Formerna varierar och sker exempelvis via majoritetsbeslut vid val av olika projekt eller utflyktsmål, trygghetsvandringar, barnråd och barnintervjuer.

Förskolans ledningsgrupp har tillsammans påbörjat ett arbete med att skapa en gemensam vision, struktur och förhållningssätt. Arbetet syftar till att skapa ett gemensamt värde som utgår ifrån alla barns rätt och speglar värden som framgår i Läroplan för förskolan, Agenda 2030 och barnkonventionen.

Förskolorna arbetar dagligen med att väcka barnens intresse och förståelse för hållbar utveckling och målen i Agenda 2030. I många projekt används mycket av naturens resurser och återvinningsmaterial som barnen lånar från skogen, köket eller tar med sig hemifrån. Barnen utvecklar en förståelse för allas gemensamma ansvar att värna om miljön och hållbar utveckling.

Barnen har varit med och gjort matsvinnsmätningar på vissa förskolor i syfte att skapa förståelse och minska matsvinnet i förskolornas kök. Förskolorna har också egna återvinningsstationer och använder till största del återbruksmaterial i sina projekt och vid skapande.

En viktig rättighetsaspekt för förskolan är rätten till likvärdig utbildning och verksamhetens uppdrag att kompensera för skillnader i barns förutsättningar och behov. Under perioden har förskolans samordnare för barnhälsa genomfört handledning för pedagoger och arbetslag. De kartläggningar som görs tillsammans med samordnaren för barnhälsa resulterar i handlingsplaner vilka ska gälla som verktyg för att säkerställa att alla barn ges likvärdiga förutsättningar att lära och utvecklas.

Goda exempel

- Under perioden har en arbetsgrupp tillsatts som arbetar med att ta fram en gemensam digital strategi för förvaltningens kommunala förskolor. Den digitala strategin ska utgå ifrån den *Nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet* och resultaten från enheternas självvärdering utifrån digitalisering.
- Användningen av bildverktyget Widgit online som implementerades i början av året har nu kommit i gång i verksamheterna. Verktyget ger ökade möjligheter att med hjälp av symboler tydliggöra och skapa förståelse för det verbala språket och stötta barnen i deras kommunikation.
- Barnskötarnätverket på Johannes förskolor har arbetat teoretiskt med lärmiljöfrågor och besökt varandras miljöer. Arbetet har fått en genomslagskraft i enhetens arbete med lärmiljöer då utifrån den ökade kunskapen och engagemanget kring miljöns betydelse och utformning. Att stärka barnskötarna i deras roll resulterar i ett starkt engagemang och kompetens som bidrar till enhetens utveckling.
- Flera förskolor har under perioden haft fokus på att lära sig mer om hav och vatten. Syftet har varit att skapa förståelse för vattnets betydelse för allt liv. Projektet har kopplats till läroplansmål och gett barnen en fördjupad förståelse, väckt intresse för hållbar utveckling och knyter an till Agenda 2030.
- Karlbergs förskolor har fortsatt arbetat med projektet *Barnen i staden* och tagit fram ett eget inspirationsmaterial för alla pedagoger på enheten. Ett gemensamt

inspirationsmaterial för hela enheten har gett ökad kvalitet och stärkt samarbetet inom enheten. Personal som vid behov arbetat på andra förskolor har snabbt kunnat sätta sig in och bidra vid undervisningen då samma arbetssätt och projekt återfinns på enhetens alla förskolor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	37,1 %	1,3 %	37,1 %	38,9 %	33 %	33 %	33 %	Tertial 2 2022
Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	88 %	86 %		88 %	88 %	2022
Antal barn per grupp	15,5 barn/avd.			13,7 barn/avd.	16 st	16	16	Tertial 2 2022
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5 st			5 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2022
Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,6		3,6	3,6	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna och med stöd av representanter från minoriteter samt experter kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter	2022-01-01	2022-06-30	
Analys En undersökning har genomförts av forskare från Malmö Universitet. Rapport presenterades för staden samt representanter för den judiska minoriteten på ett seminarium i juni. En av förvaltningens rektorer har deltagit i form av intervju.			
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden	2022-01-01	2022-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet med att nå ut med information om nationella minoriteters särskilda rättigheter till modersmål och språkutveckling i förskola och skola samt säkerställa att det är lätt för vårdnadshavare att ansöka och beviljas detta	2022-01-01	2022-12-31	
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att utveckla uppföljning och aggregerad statistik kring närvaro och frånvaro på stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera hur alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera de obligatoriska rutinerna för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla indikatorn "Kvalitetsindikatorn – Självvärdering" utifrån läroplansuppdraget	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.3.1. Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förskollärare och barnskötare förstår, lyssnar och förmår att se barnets potential så att barnet känner sig kompetent och aktivt i sitt lärande. Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barn i behov av stöd och lägga grunden för ett livslångt lärande. Förskolan utvecklar det språkutvecklande arbetssättet och sprider goda exempel. Läs- och skrivsvårigheter hos barn upptäcks tidigt och åtgärder sätts in. Förskolan samverkar med skolan så att barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. Utbildningen i förskolan ger barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje och därigenom utveckla sitt intresse för att vara fysiskt aktiva.

Förväntat resultat

Förskolan erbjuder barnen en trygg omsorg. Barns grundläggande behov uppmärksammas tidigt och de får stöd i att utveckla hållbara relationer till sin omvärld. Pedagoger och lärmiljöer i förskolan stödjer barnens lärande och utveckling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som anser att sitt barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs						71		2022
 Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan i sin helhet är trygg och säker för sitt barn						90		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Pedagogernas självskattning i WKI område språkutveckling						3,7		2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen fortsätter att ge flerspråkighetsutbildning för pedagoger inom nämndens förskolor	2022-01-01	2022-12-31	
 Nämndens förskolor utvecklar arbetet kring reflektion, dokumentation och analys i Skolpattformen	2022-01-01	2022-12-31	
 Språk, matematik, naturvetenskap och fysisk aktivitet integreras och synliggörs i undervisningen	2022-01-01	2022-12-31	
 Verksamheten utvecklar arbetssätt för att upptäcka läs- och skrivsvårigheter i förskolan	2022-01-01	2022-12-31	
 Översyn av förskolans organisation genomförs med anledning av vikande barnantal	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås.

Förebyggande barn-, ungdoms- och fritidsarbete

Förvaltningen har under året utökat förebyggande insatser såsom råd- och stödsamtal samt samarbetsamtal. Arbetet fortgår med att utveckla arbetssätt för ett mer förebyggande stöd, hitta samverkansformer för att nå ut till barn, ungdomar och familjer. Under 2022 har det hittills aktualiserats 13 nya ärenden efter samarbetsamtal, samtliga av dessa har erbjudits tid inom tre veckor. För att förbättra kvaliteten i samarbetsamtalen har förvaltningens familjerättssekreterare gått en tredagsutbildning i samarbetsamtal. Förvaltningens skolsocionom fångar upp elever med oroväckande skolfrånvaro.

Ett digitalt seminarium för förskolor och skolor om missbruk hos föräldrar har genomförts. Förvaltningens socialsekreterare redogjorde för kunskaper och erfarenheter i arbetet med barn och föräldrar vid oro för missbruk. De beskrev tecken och symtom som barn kan uppvisa, vilket stöd och insatser som erbjuds barnet samt hur socialsekreterarna arbetar motiverande för att förmå den vuxna att ta emot stöd.

Förvaltningens parklek erbjuder en mångsidig och flexibel verksamhet som bidrar till en meningsfull fritid. Under sommaren har samtliga öppna verksamheter erbjudit aktiviteter för

barn och unga. Vasaparkens parklek har fokus på en bredare målgrupp där både familjer, barn och ungdomar aktiverats. Observatorielundens parklekshus har varit stängt på grund av problem med inomhusmiljön orsakad av golvmattornas lim. Enheten inväntar besked från fastighetskontoret när renovering kan påbörjas. Parkleksverksamhet har istället erbjudits utomhus, bland annat högläsning i samverkan med stadsbiblioteket. Planering pågår för att inom kort starta upp en mobil fritidsverksamhet för barn och ungdomar mellan 10-15 år.

Förvaltningens öppna fritidsverksamheter erbjuder barn och unga en meningsfull och varierad fritid. Ungdomsgården erbjuder exempelvis läsläsning, samtal om angelägna och allvarliga ämnen, och under sommaren har det genomförts sommarlovsaktiviteter för målgruppen 12-17 år. Verksamhet riktad till nyanlända ungdomar, Träffas, erbjöd verksamhet en gång i veckan och verksamheten riktad till barn och unga med funktionsvariationer medverkade på Lördagshänget och Sommarhänget som är en förvaltningsövergripande aktivitet. För målgruppen inom HBTQIA+ arrangerades aktiviteter i samverkan med Bromma stadsdelsförvaltning. Förvaltningens fält- och fritidsenhet har medverkat på samverkansforum med polis, skola och förvaltningens familjeenhet för att få en samsyn gällande ungdomsrelaterande frågor.

Förvaltningens fältassistenter arbetar relations- och trygghetskapande inom stadsdelsområdet. Det uppsökande arbetet med skolorna fortgår genom klassbesök och medverkan på föräldramöten. Det genererar positiva effekter då fältassistenter blir kända ansikten för ungdomar och föräldrar, vilket i sin tur underlättar det uppsökande arbetet och även kontakten med föräldrar. Fältassistenter har även deltagit på samverkansmöten med kollegor i staden där aktuella ämnen och lägesbilder diskuteras och föreläsningar har anordnats. Samverkan med Kungsholmens-, Norrmalms- och Östermalms förvaltningar (KNÖ) har fortsatt och en gemensam internutbildning kring trygghet och säkerhet i det uppsökande arbetet har genomförts.

Föräldravandringar har inte kunnat genomföras enligt planering då den lokala föreningen för föräldravandring har haft fortsatta svårigheter med organiseringen. Förvaltningen inväntar en ny kontaktperson från nattvandrarerna så att samverkan kan återupptas.

Utveckling av ett familjecentrerat arbetssätt mellan förvaltningens socialtjänst fortgår genom att en familjebehandlare från öppenvården regelbundet är tillgänglig på Barnavårdscentralen för att ge råd och stöd till blivande eller nyblivande föräldrar och lotsa dem rätt. Detta sker i samarbete med Kungsholmen stadsdelsförvaltning.

Ungdomsmottagningen på Odenplan erbjuder ungdomar i åldern 12-22 år rådgivning och stöd av kurator i syfte att främja en god psykisk, fysisk och sexuell hälsa. Mottagningen har vuxit och är en av de största i landet. Kuratorerna på mottagningen har främst individuella samtal, men genomför även klassbesök. Syftet med klassbesöken är att ungdomarna ska hitta till ungdomsmottagningen och få kännedom om vad som kan erbjudas. Mottagningen har ett fortsatt högt tryck samtidigt som mottagningens nya utvärderingsterminal visar på mycket hög nöjdhet bland besökarna, 98 procent är mycket nöjda med sitt besök hos kurator. Mottagningen har även lördagsöppet. Besöksstatistiken har dock visat en ojämn könsfördelning, 12 procent pojkar och 88 procent flickor. Detta motiverar riktade insatser för gruppen unga som identifierar sig som killar. Samverkan med Gotlands POP-mottagning

(penis och pung/killmottagning) har påbörjats då de lyckats med att locka fler killar till deras ungdomsmottagning. Syfte är att få tips och goda exempel för att nå målgruppen killar genom riktade insatser så som en killmottagning på Odenplans ungdomsmottagning. Kuratorerna har tillsammans med fältassistenter påbörjat ett samarbete med Ericastiftelsen för att arbeta suicidpreventivt. Ungdomsmottagningen kommer inom ramen för detta samarbete även att starta samtalsgrupper för unga som identifierar sig som transsexuella.

Utvecklad samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis

Förvaltningens arbete med den interna samverkan mellan förvaltningens förskoleavdelning och socialtjänstavdelningen fortgår för att stärka barns skyddsfaktorer och kunna ge rätt. Arbetet med att stärka kompetensen kring misstänkt oro och anmälan fortsätter att utvecklas och under perioden har personal inom förskolan deltagit på seminarier gällande oros-anmälningar. Samverkan handlar också om arbetssätt för att öka inskrivningsgraden i förskolan för de barn som behöver det mest, utifrån att förskolan är en viktig skyddsfaktor för barn. I det pågående arbetet är nästa steg att upprätta en mer strategisk plan för samverkan mellan förskola och socialtjänst. Ytterligare exempel på utökad samverkan är det digitala seminarium som genomförts gällande missbruk hos föräldrar, detta beskrivs under rubriken Förebyggande barn- ungdoms och fritidsarbete.

Förvaltningens skolsocionom fångar upp elever med oroväckande skolfrånvaro. Arbetet med skolsocialt team har varit positivt för samverkan mellan skola och socialtjänst. En utmaning i projektet är att målgruppen är svårdefinierad och att det varit svårt att göra urval av elever på rätt grunder. Flertalet av ärenden har visat sig vara komplexa och det har funnits omfattande behov av stöd från flera aktörer. En röd tråd i dessa ärenden är att barnet inte haft kontakt med Barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Eftersom behov av stöd ofta varit mycket omfattande och barnets mående behövs stabiliseras innan eller parallellt med insatsen är det svårt att utvärdera i vilken grad insatsen gjort skillnad.

Positivt är en särskild undervisningsgrupp i samverkan med utbildningsförvaltningen. Positivets målgrupp är elever som dels har stora skolsvårigheter, ofta med längre och upprepad skolfrånvaro, och även att eleven är föremål för behandlingsinsats från socialtjänsten samt är inskriven på en kommunal högstadieskola inom Norrmalms stadsdelsområde.

Förvaltningens SIP-samordnare arbetar tillsammans med socialtjänsten för att vidareutveckla samverkan med förskola, skola, BUP och Habiliteringen.

Förvaltningens fält- och fritidsenhet och familjeenhet medverkar i samverkansforum med polis och skola i syfte för att skapa en samsyn gällande ungdomsrelaterade frågor. Fältassistenter och fritidsledare gör regelbundna skolbesök samt har kontakt med skolpersonal och rektorer i specifika frågor gällande enskilda ungdomar.

Förvaltningen ska i samverkan med Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltningar tillsätta en socialekreterare som är lokaliserad hos polis. Syftet är att tillsammans med polis hålla samtal med ungdomar som anmälts för brott, fånga upp och vid behov ge snabbt stöd för att förhindra fortsatt kriminalitet. Fokus är att utveckla samverkan mellan förvaltningarnas familjeenheter och polis samt få igång och utveckla metodik kring samtalen.

Socialekreterartjänsten är organiserad vid familjeenheten på Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Överenskommelsen avser innevarande år och tjänsten är tidsbegränsad till 31 december 2022.

Under året kommer forum *Trygg ungdom*, en av aktiviteterna inom ramen för samverkansöverenskommelsen med Polismyndigheten, att arrangeras tillsammans med Östermalms stadsdelsförvaltning. Syftet är att stärka samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna, utbildningsförvaltningen och Polismyndigheten kring barn och unga i innerstaden.

Föräldrastödsprogram

Förvaltningen använder tre olika former av föräldrastöd; Alla Barn i Centrum (ABC), KommunikationsMEtod (KOMET) och Föräldrastöd i Sverige (för nyanlända). Förvaltningen har tagit beslut om att rikta om utbildningssatsningar utifrån behov och antal utbildningsplatser. Detta har gjort att utbildningssatsningar görs på ABC-tonår och att utbildningen för ledare i Tonårskomet utgår.

Under våren har fältassistenter utbildat sig i ABC-tonår och parallellt hållit en föräldragrupp. Fältassistenter ser en tydlig effekt av att hålla dessa grupper då föräldrar väljer att kontakta dem i frågor som rör deras barn och unga.

Förvaltningens förskoleavdelning har gjort en satsning för att utveckla öppna förskolans verksamhet. En av satsningarna är att erbjuda föräldrastödsprogrammet ABC (Alla barn i centrum) för 0-2 åringar. Genom satsningen kan öppna förskolan nå ut till fler vårdnadshavare i behov av föräldrastöd och samtidigt nå fler familjer med information om förskolan. Insatserna förväntas främja en ännu högre inskrivningsgrad i förskolan.

Öppenvård

Förvaltningens familjeenhet har från maj 2021 inrättat en egen öppenvårdsgrupp med tre familjebehandlare och en skolsociolog. Öppenvården genomför systematisk uppföljning för att granska hur väl målet stämmer med utfall. 68 barn har eller har haft familjebehandling och 23 familjer har haft råd- och stödsamtal hittills under året. En utvärdering av insatsen familjebehandling är genomförd, dock med låg svarsfrekvens vilket är ett utvecklingsområde för kommande utvärdering. I svaren från utvärderingen framkommer en positiv bild av insatsen. Flertalet uppger att situationen hemma har förbättrats, att de känner sig väl bemötta och lyssnade på.

Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019-2022

Arbetet med att socialtjänsten tillsammans med polisen ska träffa barn inom 48-timmar efter att socialtjänsten fått kännedom om barn som begått brott för första gången fortgår. Projektet med att tillsätta en socialekreterare som är lokaliserad hos polisen är en del i utvecklingen för att nå barn som begår brott.

Den vanligaste olagliga aktiviteten och även den vanligaste första kontakten med kriminella organisationer sker genom narkotika för unga inom Norrmalms stadsdelsområde. Tillgängligheten är hög och de unga är köpstarka. Droganvändning bland unga i innerstaden

ligger på en högre nivå än i övriga Stockholmsområdet. Att arbeta drogförebyggande minskar medicinska skador på den enskilde samt konsekvenser som ett droganvändande har på samhället.

Hemlöshet och vräkningsförebyggande arbete

Förvaltningens arbete med att förebygga hemlöshet, möta den akuta hemlösheten samt arbete för en varaktig boendesituation fortgår. Bosamordnaren på förvaltningens vuxenhet och bolotsen på äldreavdelningen arbetar vräkningsförebyggande i samverkan med andra enheter. En lokal samverkansrutin har tagits fram för förvaltningens olika verksamheter, i syfte att underlätta arbetet för en varaktig boendesituation. Under perioden januari till augusti har fyra slutliga besked om avhysning från kronofogdemyndigheten inkommit till förvaltningen. Av dessa har två kunnat avvärjas. Statistiken som bolotsen uppför har under perioden utvecklats genom att ange om klienten har varit aktuell inom socialtjänsten tidigare, för att på så sätt kunna rikta resurser innan besked om avhysning.

Budget- och skuldrådgivning

För att utveckla det förebyggande arbetet inom budget- och skuldrådgivningen pågår ett projekt kring förebyggande arbete mot unga vuxnas skuldsättning. Projektmedel finns till årsskiftet och en ansökan om LUM-medel (lokala utvecklingsmedel) är gjord. Förvaltningens budget- och skuldrådgivare har tagit fram ett föreläsningmaterial anpassat till ungdomar. Materialet har presenterats i en workshop för stadens budget- och skuldrådgivare.

Samverkan mellan äldreomsorgens beställarenhet och vuxenheten pågår för att öka kunskapen om skuldsatta äldre och hur det kan förebyggas. Diskussioner har förts om vilka stödinsatser som finns och hur tillvaron för äldre kan stabiliseras.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen erbjuder aktiviteter som önskas av seniorer för att bibehålla funktioner, motverka ofrivillig ensamhet och främja ett hälsosamt åldrande på förvaltningens kommunövergripande öppna mötesplats Vasaträffen och aktivitetscenter. Förvaltningens gym för seniorer har återinvigts med utökade öppettider och efterföljande mellanmål erbjuds i samband med fysisk aktivitet. Utöver fysiska aktiviteter erbjuds även IT-café och under våren har förvaltningen haft digitala inspirationsdagar med möjlighet att praktiskt testa att använda digitala hjälpmedel för att inspirera och för att öka den digitala mognaden. Förvaltningens hälsopedagog genomför också riktade samtalsgrupper med samtalsämnen som är aktuella för deltagarna.

Den kommunövergripande öppna mötesplatsen har under perioden spridit sitt aktivitetsprogram i stadens kalendarium. Som ett led i att öka kännedomen om aktuella program med aktiviteter inom Norrmalms stadsdelsområde har den kommunövergripande öppna mötesplatsen skapat en digital medlemsgrupp med e-mailadresser till över 100 unika deltagare för att nå ut med aktuellt aktivitetsprogram, varje månad läggs 5-10 nya adresser till i gruppen. Förvaltningen har under perioden genomfört årets seniordag för 80-åringar. Seniordagen innehöll information, underhållning, aktiviteter med fokus på styrka, balans och fallprevention och avslutades med Triathlon i återhämtning. Seniordagen uppskattades av deltagarna och bidrog till att flera nu återkommer till ordinarie aktiviteter.

Som en del av arbetet för en äldrevänlig stad verkar stadsdelsförvaltningen för att utveckla kommunikation och dialog med seniorer som bor inom stadsdelsområdet. Trivselråden är etablerade och aktiva på nämndens aktivitetscenter och på den kommunövergripande öppna mötesplatsen. På trivselråden tas önskemål och synpunkter kring aktiviteter emot och representanter från de olika seniorboendena har varit behjälpliga med att dela ut månadsblad över aktiviteter.

Under 2021 inleddes ett samarbete mellan den kommunövergripande öppna mötesplatsen Vasaträffen och en närliggande förskola i syfte att skapa meningsfulla sammanhang där äldre och yngre kan mötas över generationsgränser. Under perioden har gemensamma aktiviteter genomförts med fokus på sång och lära känna-övningar och sommaren inleddes med en gemensam sommaravslutning. Planering inför höstens gemensamma aktiviteter pågår.

Rättssäker myndighetsutövning

Förvaltningen deltar i det stadsövergripande forumet Rätt stöd i rätt tid. Fokusområden under året är att gemensamt tydliggöra/definiera insatsen familjebehandling, samverkan med förskola och skola samt arbete för att förebygga återaktivering gällande kriminalitet. Förvaltningen har genomfört workshop med förskola för att stärka kunskapen om anmälningsplikt och barnfridsbrott i syfte att öka antalet orosanmälningar från förskolan.

Förvaltningens rutin för handläggning enligt LVM (Lag om vård av missbrukare i vissa fall) har uppdaterats utifrån ny information och kunskap. Ett arbetsdokument för att få in Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk samt beroende har introducerats. Dokumentet ska vara ett stöd vid handläggning och bedömning av insats.

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utförs genom att insatser anpassas till den enskildes individuella behov och utformas tillsammans för att utveckla, stärka och bibehålla färdigheter för att klara sitt dagliga liv. Förvaltningen strävar efter att information och kommunikation under handläggning och genomförande av stöd och insatser ska vara tillgänglig och individuellt utformad samt enkel att förstå. Vid behov används alternativ kommunikation som bildstöd och stödtecken. Förvaltningen ska införskaffa hjälpmedel för att underlätta möten med personer med neuropsykiatriska- och psykiska funktionsnedsättningar. Hjälpmedlen ska bidra till effektivare möten och skapa trygghet. I förvaltningens utförarverksamheter utformas genomförandeplanen tillsammans med den enskilde personen samt dennes stöd- eller kontaktperson. I flera verksamheter görs även en samarbetsplan som mer detaljerat beskriver hur insatserna ska utföras. Utöver en hållbar boende- och sysselsättningssituation erbjuds möjligheter till en innehållsrik fritid genom individuella aktiviteter och aktiviteter tillsammans med andra.

Förvaltningens fält- och fritidsenhet erbjuder i samverkan med Östermalm och Kungsholmen, Tre Liljor, som är en ungdomsgård riktade till ungdomar med funktionsvariation. Målgruppen får möjlighet att uppleva kultur, idrottsaktiviteter samt tillgång till en mötesplats där de kan träffa vänner i en trygg miljö med vuxna ledare. Förvaltningens parklekar ger barn och ungdomar möjlighet att påverka kring vilka aktiviteter som erbjuds, vid inköp av material och

till viss del utformning av inomhusmiljön. Under våren bjöds besökare in till en dialog om utformningen av lekplatsen i Vasaparken.

Förvaltningen arbetar med resultatet från brukarundersökningar, och en stor utmaning inom förvaltningens socialtjänst är låg svarsfrekvens och att brukare ibland kan ha svårt att förstå olika begrepp. Socialtjänstavdelningens utförarenhet har uppmärksammat att diskriminering är ett svårt begrepp för många av brukarna. Inför höstens brukarenkät kommer personalen därför informera om begreppet diskriminering, och det kommer även finnas stöd till att förstå frågorna i brukarenkäten. Förvaltningen har fått svar från vårens brukarenkät avseende korttidshem. Svarsfrekvensen är 42 procent, 13 svar. Index för nöjdhet för Norrmalms stadsdelsområde är 89, vilket är över stadens resultat som helhet.

Samverkan med regionen

Enskilda med insatser från olika huvudmän ska få rätt stöd och insatserna ska samordnas genom samordnad individuell planering, SIP. Äldreomsorgens beställarenhet har under perioden genomfört 63 samordnade individuella planer vilket är 10 SIP-möten fler än föregående år. Under perioden januari till juni har 37 SIP genomförts gällande barn och unga. Förvaltningens SIP-samordnare arbetar tillsammans med förvaltningens familjeenhet för att vidareutveckla samverkan med samarbetspartners såsom skola, BUP och Habiliteringen. Förvaltningen ser fortsatta utmaningar gällande kallelser till SIP från Regionen då majoriteteten av kallelserna kommer från förvaltningen.

Förvaltningens socialtjänstavdelning arbetar utifrån samverkan för barn i behov av särskilt stöd (BUS). BUS-överenskommelsen mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen och Regionen är aktualiserad.

Förvaltningens arbete med att vidareutveckla arbetssätt för planering och samverkan mot bakgrund av Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård fortgår. Region Stockholm inför ett nytt IT-system, Lifecare, för utskrivning från slutenvården. Systemet är anpassat till nuvarande lagstiftning och ger bra förutsättningar till uppföljning. Bland annat finns möjlighet att skapa och hantera samordnade individuella planer både i samband med utskrivningsprocessen och även separat. Införandet är försenat men kommer att påbörjas under hösten.

Stöd till anhöriga

Förvaltningens medarbetare samverkar med anhöriga, vägleder och sprider information om anhörigstödet. Arbetet med att implementera programmet för stöd till anhöriga är påbörjat.

Förvaltningens anhörigkonsulent fortsätter att erbjuda enskilda samtal som är formade utifrån anhörigas behov men även anhöriggrupper kring teman för olika målgrupper. Bland annat navigeringskurs, digital träffpunkt för anhöriga och Ung anhörig till närstående under 65 år med demenssjukdom. Det erbjuds även Må-bra-aktiviteter, en så kallad Hämta-kraften kurs för föräldrar vars vuxna barn lider av psykisk ohälsa eller missbruk. Syftet med kursen är att ge anhöriga verktyg till träning och återhämtning. Det har även anordnas en träffpunkt för föräldrar med barn med problematisk skolfrånvaro och psykisk ohälsa.

Förvaltningens vuxenenhet har utvecklat arbetssätt för att möta barn som anhöriga. Dels genom direkt stöd till barn genom BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga) i syftet är att

synliggöra barn som anhöriga men även genom att erbjuda indirekt stöd till barnen genom föräldrastöd. I ärenden där barn finns uppmärksammas barnets situation. Föräldraskapet uppmärksammas och föräldern ges möjlighet att reflektera över hur den egna situationen påverkar barnet samt dennes roll som förälder. Handläggarna som gått utbildningen i BRA-samtal har informerat kollegor kring metoden i syfte att synliggöra barn som anhöriga. Syskon till funktionsnedsatta barn uppmärksammas särskilt genom att föräldrarna får möjlighet till avlastning för att få ha egen tid med syskonet.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer

Förvaltningens arbete med att utveckla rutiner och arbetssätt utifrån *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer* fortskrider. De lokala rutinerna för våld i nära relation har uppdaterats med utgångspunkt ur programmet. Kontinuerliga samverkansmöten sker med Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI) med möjlighet att hänvisa barn till våldsutsatta till samtalsstöd.

Hittills i år har förvaltningen fått kännedom om 53 personer som uppgett sig varit våldsutsatta och kommit i kontakt med fem våldsutövare. Nära 98 procent avser våld i nära relation, och drygt 43 procent av dem har hemmavarande barn.

Till största del har förvaltningen fått kännedom om personerna i samband med ett möte eller hembesök. Främsta metoderna som använts i samband med upptäckt av våld är FREDA-kortfrågor eller FREDA-farlighetsbedömning. FREDA-kortfrågor används även inom äldreomsorgen.

Våldsutsatta erbjuds ett professionellt och samordnat stöd och våldsutövare motiveras och erbjuds behandling. Arbetet med att utveckla rutiner och arbetssätt sker i utvecklingsforum. Två handläggare har gått utbildning inom *Patriark* som är ett bedömningsinstrument för personer utsatta för hedersvåld.

Förvaltningen samverkar med Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltningar, bland annat genom gemensamma träffar för samordnare i våld i nära relationer. Under perioden har en föreläsning hållits i ämnet människohandel och prostitution för förvaltningarnas lokala resursgrupper.

Ett seminarium har anordnats gällande våld i familjer. Teman var bland annat symptom hos barn som lever i en miljö där det förekommer våld, information om socialtjänstens samarbete med Barnahus, vad som händer vid en polisanmälan och vilka stödinsatser som finns för barnet och föräldrarna.

Placerade barn

Förvaltningens arbete med placerade barn ska intensifieras genom en översyn kring vilka barn som har pågående samordnad individuell plan (SIP) och vilka barn som är i behov av det. Detta för att på ett strukturerat sätt samordna insatser och säkerhetsställa att barnen har en fungerande skolplanering, en obruten skolgång samt insatser för en god hälsa och tandhälsa.

Ensamkommande barn från Ukraina

Förvaltningen har för närvarande sex ensamkommande barn från Ukraina aktuella. Barnen är i åldrarna 12-17 år. De är placerade och bor antingen i jourhem, stödboende eller i nätverksplaceringar hos släktingar som är boende inom stadsdelsområdet. Flera barn som tidigare varit aktuella på familjeenheten har hämtats hem av vårdnadshavare och antingen återvänt till Ukraina eller annat angränsade land.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen har ett barnrättsperspektiv vid varje beslut och utredning som berör barn. Barn vars föräldrar får insatser genom socialtjänsten erbjuds stödsamtal i syfte att öka barnets inflytande och delaktighet. Förvaltningen arbetar med metoden Tillsammans för barnen för en ökad samsyn och helhetssyn utifrån barnets perspektiv. Ett utvecklingsforum med fokus på barnperspektiv och barnkonsekvensanalyser har genomförts samt ett informationstillfälle om BRA-modellen (barns rätt som anhöriga) har skett för att synliggöra barn som anhöriga.

Jämställdhetsperspektivet integreras vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön. Förvaltningen arbetar för att invånarna ska uppleva att det får ett gott bemötande utan diskriminering.

För att skapa hälsa och välbefinnande arbetar förvaltningens ungdomsgård i projektform för att lyfta ämnen som är kopplad till psykisk hälsa. Genom att använda metoder som teater, spelbaserad lärplattform, skapande och film lyfts ämnen som sex och samlevnad, missbruk och rasism. För att bidra till barn och ungdomars lärande får besökarna exempelvis möjlighet att samtala om samhällsviktiga ämnen med trygga vuxna.

Förvaltningens ungdomsmottagning arbetar för att främja en god psykisk, fysisk och sexuell hälsa.

Förvaltningen erbjuder seniorer fysiska-, sociala- och kulturella aktiviteter i syfte att öka god hälsa, välbefinnande och bryta ofrivillig ensamhet i enlighet med mål tre, Hälsa och välbefinnande.

Förvaltningens fält- och fritidsenheten erbjuder mötesplatser och möjlighet till fritidssysselsättning för barn och unga oavsett ålder, könsidentitet, nationalitet eller funktionsvariation. Enhetens mötesplatser är tillgänghetsanpassade och ger barn och ungdomar möjlighet att få vara delaktig i vid inköp av aktiviteter och inköp av material.

Förvaltningens arbete med att tidig upptäcka missbruk är en av de viktigaste åtgärderna för att motverka lång drogproblematik hos den enskilde.

Goda exempel

- Förvaltningen budget- och skuldrådgivare har tagit fram ett föreläsningmaterial anpassat till ungdomar.
- Förvaltningens anhörigkonsulent och friskvårdsledare har genomfört en "Hämta kraften" kurs för föräldrar vars vuxna barn lider av psykisk ohälsa eller missbruk, vilken var mycket uppskattad.
- Förvaltningen genomför aktiviteter "på stan" där stadens seniorer erbjuds aktiviteter så som stadsvandringar, bussresor, skärgårdstur, guidningar och visningar.

- Den kommunövergripande öppna mötesplatser Vasaträffen har anordnat aktiviteter och gemensam lunch för seniorer under hela sommaren.
- Ett digitalt seminarium kring missbruk hos föräldrar riktad till förskolor och skolor är genomförd.
- Förvaltningen samarbetar med Kungsholmens förvaltning i rekrytering av kontaktfamiljer och kontaktpersoner för en effektivare och bättre matchning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	50 %			60 %	60 %	100 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
Analys								
Det har inkommit 9 meddelande om avhysningar från Kronofogdemyndigheten under perioden jan-aug 2022. Av dessa 9 har 2 avhysningar kunnat avvärjas då personerna skaffade eget boende. Av dessa 9 är fortfarande 5 stycken under handläggning hos Kronofogdemyndigheten. De övriga har kontakter tagits men det är oklart om avhysning kommer att verkställas. Förvaltningen rapporterar 4 avhysningar från Kronofogdemyndigheten där totalt 2 kunnat avvärjas.								
   Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %	100 %	100	100 %		Tertial 2 2022
   Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	16 %	15,7 %	16,3 %	25,2 %	20 %	24 %	24 %	Tertial 2 2022
   Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	37 %	50 %	28,6 %	28,9 %	60 %	100 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
Analys								
Förvaltningen uppnår inte målet på 100 procent. Förvaltningen har tolkat att indikatorn avser att mäta andel som kallats till samtal inom 48-timmar. Det är flera familjer som tackat nej till samtal och ett antal där det inte funnits telefonnummer utan kallelse har skickat per post. Från den 1 september till årets slut har Östermalm stadsdelsförvaltning tillsammans med Kungsholmen och Norrmalms stadsdelsförvaltningar, en socialsekreterare med placering hos polisen. Uppdraget innebär att tillsammans med polisen utveckla samverkan mellan socialtjänst och polis gällande unga lagöverträdare. Arbetet innefattar också den första kontakten med ungdomen som begått brott och dennes föräldrar (s.k. 48-timmars). Syftet är att förebygga								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
fortsatt kriminalitet och att förhindra nyrekrytering.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				80 %	87	98 %	öka	2022
Analys Gällande upplevelsen av diskriminering i korttidshem har den ökat till 15 procent jämfört med 4 procent 2020. Det är en ökning från en person till två personer. Förvaltningen inväntar resultaten från övriga brukarundersökningar för att se resultatet och eventuella åtgärder. Resterande brukarundersökningar kommer att genomföras under hösten. Verksamheterna kommer att informera om begreppet diskriminering.								
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				90 %	93	93 %	öka	2022
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				82 %		80 %	80 %	2022
  Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	25	40 %	0 %	66,67	60	75 %	75 %	Tertial 2 2022
Analys Förvaltningen uppnår inte målet. Förvaltningens arbete med placerade barn ska intensifieras genom en översyn kring vilka barn som har pågående samordnad individuell plan (SIP) och vilka barn som är i behov av det. Detta för att på ett strukturerat sätt samordna insatser och säkerhetsställa att barnen har en fungerande skolplanering, en obruten skolgång samt insatser för en god hälsa och tandhälsa.								
  Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader				100		80 %	Tas fram av nämnd	2022
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens				85 %		90 %	90 %	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)								
● Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				82 %		80 %	79 %	2022
● Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)				50		30 %	Tas fram av nämnd	2022
● Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)				71,43		30 %	Tas fram av nämnd	2022
● Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	60,67	56,41 %	64 %	60,53	60	60 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
Analys								
Förvaltningens familjeenhet kommer att vidareutveckla nya arbetssätt och metoder för att öka delaktighet och återkoppling.								
● Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	60,67	56,41 %	64 %	72,84	70	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
● Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på	3			6		10	Tas fram av nämnd	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
hotell/vandrarhem								
  Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				99 st		70 st	Tas fram av nämnd	2022
  Antal vräkningar som berör barn	0				0	0	Tas fram av nämnd	2022
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				50 %		92 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys								
<p>Prognosen baseras på 2020 och 2021 års resultat där målet ej uppnåtts. Det var låg svarsfrekvens och dessutom få individer som svarat på den specifika frågan. Svarefrekvensen har varit låg, vilket delvis kan förklaras med ett missförstånd i utlämnande av enkäter så att alla inte fick. Rutiner kring hantering av enkäter har förtydligats. Nu när pandemin är över förväntas brukarnas upplevelser av trygghet öka eftersom tidigare restriktioner tagits bort. Sjukfrånvaron har även minskat så personalkontinuiteten har ökat, vilket påverkar brukarnas upplevelse av trygghet. Verksamheterna kommer att arbeta för att öka svarsfrekvensen och ge stöd till brukare för ökad förståelse för frågorna.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp och utvärdera genomförda åtgärder för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden och äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram ett processtöd för intern samverkan i frågor som rör äldre personer som lever i hemlöshet	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden och äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna samordna och utveckla socialtjänstens och äldreomsorgens arbete med kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 för att bidra till en likställighet i staden, bland annat genom ett ägandeskap av frågan i ILS-webb	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för en centralisering av hälso- och sjukvårdsansvaret inom socialpsykiatrins särskilda boenden, i likhet med LSS-hälsan. Utredningen ska inkludera en kostnadsanalys	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta arbetet med STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetet pågår i de sju ytterstadsnämnderna.			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utbilda stadens personal inom LSS i det pedagogiska ramverket	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda formerna för ett tryggt mottagande från LVM-vård	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur bolotsar kan ge förstärkt praktiskt stöd till barnfamiljer vid SHIS Bostäders boenden	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda införandet av en akademisk socialtjänst där socialsekreterare och forskare samlokaliseras i syfte att undersöka och utvärdera socialtjänstens insatser. En pilotverksamhet ska genomföras	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samordning av handläggning av personlig assistans	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om förmedlingsprocessen för bostäder med särskild service kan effektiviseras	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda inrättandet av profilboenden inom bostäder med särskild service	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna följa riskerna för ökad våldsutsatthet som en möjlig effekt av covid-19-pandemin	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett nytt program för stadens arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel samt arbeta enligt ANDTS-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är framtaget	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna hur man kan utveckla och använda boendestöd inom missbruk	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska utvärdera arbetet kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2022-01-01	2022-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.1. Främjande och förebyggande insatser stärker barn och vuxnas skyddsfaktorer

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och vuxna i alla åldrar som bor och vistas inom Norrmalms stadsdelsområde. Målgruppen omfattar alla barn och unga samt vuxna med särskilda behov av stöd i enlighet med socialtjänstlagen; föräldrar, personer över 65 år, människor med funktionsnedsättning, personer i beroende, brottsoffer och skuldsatta personer.

Förvaltningens främjande arbete fokuserar på att möjliggöra konstruktiva livsval genom att stärka barn och vuxnas skyddsfaktorer samt att tidigt upptäcka barn i behov av stöd. Skyddsfaktorer kan till exempel vara att stärka föräldrarollen, deltagande i positiva och inkluderande sammanhang och att enskilda har vetskap om vart de kan vända sig för stöd och oro för andra. Deltagande i förskolan är en skyddsfaktor där barnen erbjuds en trygg omsorg. Som en del av ett äldrevänligt stadsdelsområde fortsätter förvaltningen arbetet med förebyggande hälsoåtgärder för äldre genom att utveckla aktivitetscenter och övriga öppna mötesplatser i samarbete med besökarna och civilsamhället.

Förvaltningens förebyggande arbete inriktas på att bibehålla och stärka funktioner, motverka risk för fysisk och psykisk ohälsa, ofrivillig ensamhet, hemlöshet, suicid, utanförskap och kriminalitet. Förvaltningen har en god samverkan mellan förskolan, skolan, fält- och fritidsenheten, de öppna verksamheterna, socialtjänsten, äldreomsorgen, Polismyndigheten och Region Stockholm. Genom upprättande av samordnad individuell plan (SIP), samordnas insatser och stöd utifrån den enskildas behov oberoende av huvudman.

Förväntat resultat

Människor som bor eller vistas inom stadsdelsområdet känner till och nyttjar vid behov samhällets främjande och förebyggande insatser.

Personer i alla åldrar i behov av stöd uppmärksammas tidigt och får stöd utifrån sin specifika situation.

Personer erbjuds att delta i inkluderande och sociala sammanhang för att motverka ofrivillig ensamhet och öka livskvalitet.

Förskolan arbetar förebyggande, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa och har ett nära samarbete med socialtjänsten.

Den öppna fritidsverksamheten samt fältassistenter ger barn och ungdomar positiva sociala sammanhang och uppmärksammar unga i behov av stöd.

Socialtjänsten når utsatta barn, unga och vuxna i ett så tidigt skede som möjligt.

Förvaltningen uppmärksammar personer som riskerar hemlöshet i ett tidigt skede.

Äldre lever ett tryggt och självständigt liv i ett äldrevänligt stadsdelsområde.

I samverkan med andra aktörer skapas förtroende och tilltro till socialtjänstens möjlighet att medverka till en positiv förändring.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel av vårdnadshavare som söker stöd som får plats i föräldrastödprogram inom 8 månader						80 %		2022
Analys								
Målet förväntas inte uppnås då en översyn av föräldrastödsprogrammen pågår och en del kurser därför är pausade. Förvaltningen har tagit beslut om att rikta om utbildningssatsningar utifrån behov och antal utbildningsplatser. Detta har gjort att utbildningssatsningar görs på ABC-tonår (Alla Barn i Centrum) och att utbildningen för ledare i Tonårskomet utgår.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som fullföljer föräldrastödsprogram						80 %		2022
 ANDT-förebyggande arbete enligt Preventionsindex mini (PI-mini)	89			89		82		Tertial 2 2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta med ett digitalt alternativ eller en komplettering till föräldramöte för ANDT-information	2022-01-01	2022-12-31	
 Barns rättigheter enligt barnkonventionen beaktas vid varje beslut eller åtgärd som berör barn.	2020-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet pågår.			
 Förskolans pedagoger deltar i socialtjänstens seminarier kring orosanmälningar.	2022-01-01	2022-12-31	
 I samverkan med socialförvaltning delta i arbetet med den stadsdelsövergripande kommunikationen med förebyggande information om ANDTS	2022-01-01	2022-12-31	
 Se över föräldraskapsstödet och erbjuda ett föräldraskapsstöd som motsvarar behovet inom stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31	
 Stärka samverkan gällande preventivt arbete med friskolor inom stadsdelsområdet	2022-01-01	2022-12-31	
 Utredda etablering av ytterligare aktivitetscenter	2022-01-01	2022-12-31	
 Äldreomsorgens förebyggande enhet ska anordna digital inspirationsdag för seniorer	2022-01-01	2022-12-31	
 Översyn och utredning av parklekarnas utformning och organisering	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.2. Invånare lever ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer i Norrmalms stadsdelsområde som behöver socialtjänstens stöd. All myndighetsutövning är rättssäker och tillvaratar den enskildes resurser. Erbjudna insatser är av hög kvalitet som bygger på evidensbaserade metoder. Stärka och bibehålla färdigheter genom ökad delaktighet i utformandet, planering och genomförande av insats. Verksamheterna arbetar för att personer i behov av stöd ska få möjlighet att forma sina egna liv utifrån sina behov och förutsättningar.

Förväntat resultat

Förväntat resultat invånare i behov av stöd får insatser och ett bemötande som stärker förmågan till ett självständigt liv.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sprida information om Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023 till berörda verksamheter.	2020-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet pågår.			
 Utveckla det kommunikativa och kognitiva stödet för personer med funktionsnedsättning	2022-01-01	2022-12-31	
Analys Arbetet pågår.			

Nämndmål: 1.4.3. Anhörigas rättigheter tillgodoses

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupper: Invånare som betraktar sig som anhöriga i Norrmalms stadsdelsområde.

Prioriterade målgrupper: anhöriga till personer som är äldre, anhöriga till personer med fysisk sjukdom eller funktionsnedsättning, anhöriga till personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning och anhöriga till personer med ett missbruk och beroende som omfattas av bestämmelsen i 5 kap 10 § Socialtjänstlagen. Övrig prioriterad målgrupp är anhöriga till personer i, eller på väg in i våldsbejakande extremistiska miljöer.

Nämnden uppnår målet genom att arbeta enligt lagstiftning och utifrån Stockholms stads program för stöd till anhöriga 2021-2024 och de situationer som anhöriga kan befinna sig i för att kunna vägleda och informera om stödinsatser.

Förväntat resultat

Anhörigas livssituation uppmärksammas i verksamheterna och de får information om och erbjuds stödinsatser för att förebygga ohälsa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera program till stöd för anhöriga 2021-2024	2021-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.4.4. Personer som upplever våld får det stöd de behöver

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Personer som upplever och utsätts för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål, sexuellt våld oberoende relation samt sex mot ersättning. Nämnden uppnår målet genom att arbeta enligt stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021-2025 och i samverkan mellan förvaltningens enheter och med relationsvåldscentrum i innerstaden (RVCI).

Förväntat resultat

Invånare som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål, sexuellt våld oberoende relation samt sex mot ersättning, erbjuds individuellt utformade stödinsatser utifrån behov i syfte att förändra sin situation. Våldsutövare erbjuds individuellt anpassat stöd för att bryta sitt beteende. Barn och unga som utsätts för och upplever våld i nära relation får skydd och stöd och barn och unga som finns i nära relationer där våld förekommer uppmärksammas och får stöd. Medarbetare har kunskap om våld och att upptäcka våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck och kan ge stöd åt den enskilde. Genom att arbeta förebyggande mot våld i nära relationer bland unga kan förvaltningen minska förekomsten av våld.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldsutsatta där målet med insats från Relationsvåldscentrum (RVCI) uppnåtts						70 %		2022
 Andel våldsutövare där målet med insats från Relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI) uppnåtts						70 %		2022
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				99		70		2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera arbetssätt och metoder för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Två handläggare har gått utbildning inom Patriark som är ett bedömningsinstrument för personer utsatta för hedersvåld, ett utvecklingsforum kopplat till detta är inplanerat under hösten 2022 för att delge de andra i arbetsgruppen kunskapen.			
 Implementera Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relationer 2021-2025.	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet med underliggande nämndmål kommer att uppnås under året. Prognosen för måluppfyllelse grundas inte enbart på indikatorerna inhämtade från Socialstyrelsens brukarundersökning som besvarades under perioden januari till mars 2022. Detta då resultatet inte tar hänsyn till det arbete som genomförts inom verksamhetsområdet under 2022. Prognosen för måluppfyllelse grundas även på halvårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå, resultat från genomförda aktiviteter, systematiska egenkontroller, avtalsuppföljningar, observationsrapporter och oanmälda besök i verksamheterna.

Under perioden har förvaltningen arbetat vidare med utvecklingsområdena som lyfts i äldreomsorgens färdplan samt handlingsplanen för äldrevänlig stad. Förvaltningens förebyggande arbete genom anhörigstöd, samverkan med civilsamhället, öppna seniorverksamheter, aktivitetscenter samt förebyggande hälsoåtgärder beskrivs under verksamhetsområdesmål 1.4.

Kompetens-, chefs- och personalförsörjning är avgörande för en god och kvalificerad äldreomsorg. Arbetet fortgår enligt äldreomsorgens färdplan vilket beskrivs närmare under verksamhetsområdesmål 3.2.

Trygg omsorg av god kvalitet

Förvaltningen fortsätter att arbeta i enlighet med nämndmålet om en trygg och individuellt anpassad vård och omsorg med god kvalitet. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi har genomfört förändringar i den administrativa arbetsprocessen och de geografiska indelningarna med syfte att effektivisera planering, öka utförandegraden och säkra uppföljning av biståndsbeslut för att stärka god kvalitet av insatserna. Effekten av förändringen ses i resultatet för halvårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå där alla resultat förbättrats från senaste period gällande tids-, personal- och omvårdnadskontinuitet.

Som ett led i arbetet med äldreomsorgens färdplan för att säkra en god språkkompetens i det svenska språket fortsätter undervisning av SFI-lärare för utsedd personal två gånger per vecka på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi ingår också i ett stadsövergripande språkprojekt som syftar till att språklärare stödjer språkbuden på plats i verksamheten.

Arbetet med ramtid inom hemtjänst och beställarenhet fortgår för att äldre utifrån sina förutsättningar ska kunna vara delaktiga och påverka innehållet och utförandet av insatsen. En förutsättning i arbetssättet med ramtid är att dokumentationen är sammanhållen i beställningar och genomförandeplaner. Under perioden har en granskning av dokumentationen genomförts på förvaltningens beställarenhet och hemtjänst i egen regi. Av granskningen framkommer att genomförandeplaner utgår från beställningen i majoriteten av de granskade ärendena. Den löpande dokumentationen av händelser av vikt och informationsöverföring ur ett utförarperspektiv behöver utvecklas. Granskningen kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet kopplat till ramtid.

För att öka delaktigheten och personcentreringen av vård- och omsorgsinsatser har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende och hemtjänst i egen regi under perioden utvecklat genomförandeplaner genom att förstärka jag-formen i beskrivningarna om hur den äldre önskar sina insatser utförda.

Förvaltningens beställarenhet har under perioden vidareutvecklat utredningsmetodik och arbetar med att förstärka det salutogena förhållningssättet ytterligare i möten med den äldre och i dokumentationen. Under våren har en checklista för demens utvecklats och kommer implementeras under hösten.

Arbetet för att stärka äldres psykiska hälsa fortgår. Bland annat har förvaltningen infört aktiviteter med besökshund på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Besöken bidrar till att stimulera till social samvaro och ökad aktivitetsnivå vilket uppskattas av de äldre. Arbetet med besökshund kommer att följas upp under augusti för fortsatt utveckling och planering under hösten och vintern 2022.

För att motverka ofrivillig ensamhet, öka den psykiska hälsan och främja till social stimulans på vård- och omsorgsboende fortsätter den dagliga aktiveringen utefter den äldres individuella förutsättningar och önskemål. För att öka trivsel, bidra till att stimulera till sociala aktiviteter och förbättra måltidsmiljön har satsningar avseende inomhusmiljön på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi fortsatt och kommer att slutföras under året. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi fortsätter också att utveckla utomhusaktiviteterna med bland annat stöd från matlyftet. Detta syns i resultatet av halvårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå där nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi ökat sitt resultat med 18 procentenheter från helårsrapportering 2021 kopplat till frågan om att komma ut i den utsträckning som önskas och resultatet är två procentenheter högre än stadens snitt. Individuella utomhusaktiviteter planeras dagligen för samtliga boenden i kombination med gemensamma kulturaktiviteter och årstidsbundna aktiviteter utomhus. Ett av nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad genomför även naturunderstödd rehabilitering (NUR) som ett exempel på aktiviteter för målgruppen med sämre rörelseförmåga. Syftet med dessa aktiviteter är att genom naturen uppmärksamma samtalsämnen och bjuda in till dialog.

I kommunfullmäktiges budget 2022 ska stadsdelsnämnderna värna servicehusen som boendeform så länge efterfrågan och behovet för boendeformen finns. Det ska vara möjligt att anpassa nuvarande servicehusbestånd om efterfrågan och behovet förändras. Mot bakgrund av detta har förvaltningen undersökt efterfrågan och behov av servicehuslägenheterna på Väderkvarens servicehus samt beskrivit ekonomiska utmaningar som uppstår vid minskad

beläggning. Förvaltningen ser en fortsatt minskad efterfrågan på servicehuslägenheter. Utredningen visar även att servicehuset har svårt att bära sina egna kostnader samt är i behov av upprustning och modernisering. Resultatet av utredningen kommer att presenteras för Micasa för vidare dialog.

Nära vård

Som ett led i att vidareutveckla den personcentrerade hälso- och sjukvårdsdokumentationen har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende med stöd av förvaltningens processledare genomfört egenkontroll av hälso- och sjukvårdsdokumentationen. Av granskningen framkommer bland annat att nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi behöver fortsätta arbetet med uppföljning av hälsoplaner. Vidare behöver också beskrivningar av vårdprocesser kring oro/ångest/psykisk ohälsa tydliggöras i dokumentationen. Åtgärder kommer att genomföras utifrån resultatet av granskningen.

Under perioden har samarbetet mellan läkarorganisationen och kommunal hälso- och sjukvård resulterat i en utvecklad samverkansöverenskommelse som kommer att följas upp under året.

Ett fortsatt strukturerat smittskyddsarbete bedrivs i alla äldreomsorgens verksamheter och riskreducerande åtgärder vidtas utefter aktuellt smittläge. Följsamhet till basala hygien- och klädrutiner fortsätter att säkerställas genom systematiska egenkontroller och utbildningar.

Kost och måltidsmiljö

Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår med stöd av förvaltningens dietist som bland annat handleder hemtjänstpersonal under hembesök hos den äldre. Dietisten har även medverkat i samverkansmöten mellan beställarenheten och Norrmalms stadsdelsområdes hemtjänstutförare för att skapa förutsättningar för ökad samsyn mellan beställningar och genomförandeplaner kopplat till mat.

Av äldreförvaltningens inspektionsrapport gällande handläggning och dokumentation med fokus på mat och måltider i ordinärt boende framgår att beskrivningar av matvanor behöver förstärkas i utredning och ansökan men att som helhet finns goda kunskaper om betydelsen av mat och måltider.

Med stöd av beviljade medel från Matlyftet har stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi under perioden haft tårtbakartävling, sommarfest, foodtrucks och glassvagn tillsammans med underhållning. Utifrån halvårsrapporten för kvalitetsuppföljning på individnivå anser 92 procent att de är nöjda med måltidssituationen på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi vilket är två procentenheter högre än stadens snitt. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har under perioden arbetat aktivt för att bryta nattfastan genom att erbjuda kaloririka nattmål och ny nattfastemätning kommer att genomföras under hösten.

På stadsdelsnämndens dagverksamheter i egen regi fortgår mat- och caféresor med musikunderhållning där gästerna inspireras av café- och mattraditioner från andra länder och Sveriges olika landskap.

Innovation och nya digitala arbetssätt

Förvaltningen fortsätter samverka med övriga stadsdelar i innerstaden för att på ett effektivt

och långsiktigt sätt arbeta mot en sammanhållen digitaliseringsresa. Äldreomsorgens verksamhetsnära digitala nätverk fortgår som ett forum för att samordna, hitta gemensamma arbetsätt och utbyta erfarenhet för fortsatt digital utveckling.

Förvaltningen har under perioden implementerat digital signering av läkemedel tillsammans med Södermalms stadsdelsförvaltning för att öka tryggheten, spårbarheten och patientsäkerheten på stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Av statistiken från verktyget framkommer att antal signerade insatser är högre än 93 procent, statistiken följs upp systematiskt. För att ytterligare säkra kvaliteten och spårbarheten för läkemedelshandling har förvaltningen inlett upphandling av läkemedelsskåp. Planen är att de nya skåpen ska levereras under hösten.

Förvaltningen följer arbetet i de pilotstadsdelar som utsetts gällande nyckelfri hemtjänst. Arbetet med nyckelfri hemtjänst i staden har en viss försening och kommer att införas i innerstaden först 2023.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Förvaltningen arbetar strukturerat för att alla som har insatser ska lämna korrekta inkomstuppgifter och boendekostnad, vilket bidrar till att de som har låg pension kan få reducerad avgift. Förvaltningen informerar även om möjligheten att söka äldreförsörjningsstöd. Detta arbete ligger i linje med första målet, att avskaffa fattigdom i alla dess former.

Förvaltningens kartläggning av nattfastan, måltidsobservationer, matsvinnsmätning och praktisk och teoretisk utbildning i samverkan med förvaltningens dietist bidrar gemensamt till att motverka undernäring och felnäring hos äldre vilket är i linje med mål nummer två, ingen hunger.

Förvaltningens verksamheter har upprättat lokala handlingsplaner för bemötande vid suicidrisk vilka implementeras under året. För att motverka ofrivillig ensamhet, öka den psykiska hälsan och främja till social stimulans på vård- och omsorgsboende fortsätter den dagliga aktiveringen utefter den äldres individuella förutsättningar och önskemål, vilket ligger i linje med mål nummer tre om god hälsa och välbefinnande.

I arbetet med mål 10 om minskad ojämlikhet mäter beställarenheten följsamheten till ledorden för att uppnå en rättssäker myndighetsutövning med fokus på klienten. I all kontakt med målgruppen utgår biståndshandläggarna från den enskildes individuella förutsättningar och behov av stöd och aktiviteter. Förvaltningen arbetar också med att medvetandegöra och höja kunskaperna gällande nationella minoriteters rättigheter. För att uppmärksamma de fem nationella minoriteterna skickas ett informationsmail till medarbetare på minoriteternas särskilda dagar. Då minoritetslagstiftningen bygger på självidentifikation lämnas en broschyr över nationella minoriteters rättigheter till samtliga som ansöker om bistånd, informationen i broschyren finns översatt till minoritetsspråken.

En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukardialoger för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Äldreomsorgens beställarenhet har formulerat en jämställdhetsutmaning med frågor om förväntningar och föreställningar utifrån könstillhörighet, snarare än behov, styr beslutet om insatser. Syftet är

att ha ett normkritiskt perspektiv under såväl utredning som bedömning av insatser. Äldreomsorgens arbete med jämställdhet och för att minska ojämlikhet bidrar till mål fem och 10 i Agenda 2030.

I enlighet med Regeringsbeslutet om en handlingsplan om en giftfri vardag så ser verksamheterna över vilka produkter som används i vardagsmiljön. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har inlett ett samarbete med miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram. Samarbetet ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten. Detta arbete bidrar till att nå mål 12 om hållbar konsumtion och produktion.

Goda exempel

- Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi har höjt resultaten på samtliga frågor i halvårsrapporteringen av kvalitetsuppföljning på individnivå i förhållande till helårsmätningen 2021.
- För att uppmärksamma de fem nationella minoriteterna skickas ett informationsmail till medarbetare på minoriteternas särskilda dagar med information för att höja medvetenheten och aktualisera minoriteternas rättigheter.
- Äldre på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi träffar besökshund som kommer till verksamheten en gång i veckan och har som uppdrag att bidra till social samvaro samt genomföra gemensamma sociala aktiviteter med de äldre.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	61 %	57 %	62 %			70 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet nås inte och nämndens resultat är i linje med föregående mätning 2020 och fyra procentenheter lägre än stadens snitt. Årsmålet nås för de som skattat sitt hälsotillstånd som gott (79 procent) i förhållande till de som skattat sitt hälsotillstånd som någorlunda/dåligt (54 procent). Svarsfrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Utifrån halvårsrapporten från kvalitetsuppföljning på individnivå på frågan "är du nöjd med måltidssituationen" uppgår resultatet till 93 procent vilket är två procentenheter högre än stadens snitt. Mat och måltider är ett prioriterat område som stadsdelens dietist och nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad arbetar aktivt med genom bland annat mat- och måltidsombud, måltidsobservationer och nattfastemätningar.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	45 %	44 %	45 %			68 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet nås inte och nämndens resultat är lägre än resultatet vid föregående mätning 2020 och tre procentenheter lägre än stadens resultat. Resultatet skiljer sig inte utifrån kön. Socialstyrelsens brukarundersökning besvarades under perioden 18 januari till 20 mars 2022 resultatet tar därför inte hänsyn till det arbete som genomförts på verksamhetsområdet under 2022. Svarsfrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. På frågan "får du komma ut i den utsträckning som du								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>önskar" från halvårsrapporten från kvalitetsuppföljning på individnivå är resultatet för Norrmalms stadsdelsområde 72 procent vilket är tre procentenheter högre än stadens snitt. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi genomför individuella utomhusaktiviteter dagligen för samtliga boenden i kombination med gemensamma kulturaktiviteter och årstidsbundna aktiviteter utomhus. Arbetet med utomhusaktiviteter är ett fortsatt fokusområde.</p>								
 	Andel digital nattillsyn i hemtjänsten			100 %		0 %	Tas fram av nämnd	2022
<p>Analys Norrmalms stadsdelsförvaltning utgör inte en av pilotstadsdelarna gällande digital tillsyn.</p>								
 	Andel digitala inköp i hemtjänsten					0 %	Tas fram av nämnd	2022
<p>Analys Det finns idag inget digitalt stöd eller en mätmetod framtagna för att mäta indikatorn varför inget resultat för indikatorn kan ges. Den kommunala hemtjänsten erbjuder digitala inköp som ett alternativ utefter den enskildes önskemål.</p>								
 	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	78 %	80 %	77 %		86 %	86 %	2022
<p>Analys Årsmålet nås inte och nämndens resultat är tre procentenheter lägre än föregående mätning 2020 och sex procentenheter lägre än stadens snitt. Äldre som besvarat enkäten själv eller ihop med någon upplever i högre grad (82 procent) att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänst i förhållande till då enbart någon annan besvarat enkäten (67 procent). Årsmålet nås för de som skattat sin hälsa som god (88 procent) än för de som skattat sin hälsa som någorlunda/dålig (74 procent). I årets resultat har tillgängligheten och frågan "hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov" ökat med tre procentenheter i förhållande till föregående mätning. Nämndens hemtjänst i egen regi har under våren fokuserat på att förstärka jag-formen i genomförandeplaner för att ytterligare stärka delaktigheten och personcentreringen. Utifrån halvårsrapporten från kvalitetsuppföljning på individnivå upplever 93 procent att de får hjälpen som de kommit överens om. För att ytterligare stärka den äldres delaktighet fortsätter arbetet med ramtid.</p>								
 	Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	74 %	78 %		78 %	78 %	2022
<p>Analys Årsmålen nås inte men resultatet är tre procentenheter högre än stadens snitt och sex procentenheter högre än vid föregående mätning 2020. Resultatet är något sämre för män i relation till kvinnor. Svarsfrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet från kvalitetsuppföljning som genomförs på individnivå visar att 89 procent upplever att det oftast/alltid kan påverka hur hjälpen utförs vilket överstiger kommunfullmäktiges årsmål och stadens snitt med två procentenheter. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har under våren förstärkt genomförandeplanerna genom att beskriva utförandet i jag-form för att tydligare öka den boendes inflytande i utförandet av hjälpen.</p>								
 	Andel smarta lås i hemtjänsten			100 %		0 %	Tas fram av nämnd	2022
<p>Analys Arbetet med Nyckelfri hemtjänst i staden har en viss försening och kommer att införas i innerstaden först 2023.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	75 %	82 %	73 %			85 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet för indikatorn nås inte och resultatet är sex procentenheter lägre än stadens snitt och fyra procentenheter lägre än föregående mätning 2020. För de svaranden som skattat sin hälsa som god upplever 95 procent att det är tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänst i förhållande till resultatet för de som skattat sin hälsa som någorlunda/dålig där resultatet är 68 procent. Män upplever sig också i högre utsträckning mer trygga än kvinnor.								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	86 %	76 %	89 %			90 %	Tas fram av nämnd	2022
Analys Årsmålet nås inte och resultatet är i linje med resultatet vid föregående mätning 2020. Resultatet är en procentenhet högre än stadens snitt. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet skiljer sig mellan könen och mellan skattat hälsotillstånd. För de som skattat sitt hälsotillstånd som någorlunda/dåligt är också känslan av trygghet tio procentenheter lägre än de som skattar sitt hälsotillstånd som gott. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har ett resultat på 92 procent vilket innebär att årsmålet nås. På frågan "känner du förtroende för personalen" är resultatet 82 procent vilket är en procentenhet högre än stadens och rikets snitt. Under våren har förvaltningen kallat till och genomfört två samordningsmöten gällande trygghetslarm på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi och på entreprenad i syfte att hitta samsyn och säkra en trygg omsorg. Arbetet fortgår under året.								
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar						16 %	Tas fram av nämnd	2022
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet				88 %		95 %	93 %	2022
Analys Resultatet för årets brukarundersökning har inte kommit ännu. Förvaltningen baserar därför prognosen på föregående års resultat. Indikatorn baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Normalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Ur ett verksamhetsperspektiv nåddes årsmålet föregående år då resultatet för nämndens dagverksamheter Mimer och Klockhuset var 96 procent. Det innebär att nämndens dagverksamheter redovisade ett resultat över årsmålet medan resultatet för de med dagverksamhet i annan stadsdel var lägre varför nämnden inte nådde årsmålet på totalen.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	75 %	73 %	76 %			88 %	86 %	2022
Analys Årsmålet nås inte och resultatet är fem procentenheter lägre än föregående mätning 2020 och sju procentenheter lägre än stadens snitt. 95 procent upplever att personalen bemöter dig på ett bra sätt vilket är en procentenhet högre än vid föregående mätning 2020 och i linje med stadens snitt. Resultatet visar även att äldre som själva svarat på enkäten, 80 procent, i högre utsträckning är nöjda än när enbart någon annan svarat på enkäten, 62 procent. Årsmålet nås för de som skattat sitt hälsotillstånd som gott (93 procent) i förhållande till de som skattat sitt hälsotillstånd som någorlunda/dåligt (68 procent).								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	74 %	59 %	78 %			84 %	82 %	2022
<p>Analys</p> <p>Årsmålet nås inte och resultatet är sex procentenheter lägre än föregående resultat 2020 och tre procentenheter lägre än stadens snitt. Svarefrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet skiljer sig mellan män och kvinnor där män i lägre grad upplever nöjdhet. Nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi är i linje med stadens snitt. För att öka nöjdheten arbetar nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi med att rusta upp de gemensamma utrymmena för att öka trivselen och erbjuda fler aktiviteter.</p>								
  Antal personalen hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,1		10	Max 10 personer	2022
<p>Analys</p> <p>Resultatet tas fram genom en kontinuitetsmätning som genomförs av stadsledningskontoret under hösten. Mätningen utförs för samtliga hemtjänstutförare oavsett regiform. Kontinuitetsmätning för stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi har genomförts som egenkontroll under våren. Egenkontrollen utförs utifrån de kriterier som SLK har i sin kontinuitetsmätning som presenteras under hösten. Förvaltningens egenkontroller under juli månad visar på en kontinuitet på 11,1 vilket är en förbättring med 1,9 för nämndens hemtjänst i egen regi i förhållande till mätningen 2021. Nämndens hemtjänst i egen regi har under perioden genomfört förändringar i den administrativa processen och de geografiska indelningarna för att effektivisera planering, öka utförandegraden och kontinuiteten av biståndsbeslut vilket har gett resultat även om kommunfullmäktiges årsmål inte nås. Trots dessa förändringar tror förvaltningen inte att årsmålet på 10 kommer att uppnås för samtliga hemtjänstutförare inom Norrmalms stadsdelsområde.</p> <p>Utifrån halvårsrapporten av kvalitetsuppföljning på individnivå framkommer att äldre inom Norrmalms stadsdelsområde i högre utsträckning upplever att det är ungefär samma personer som utför hjälpen i förhållande från föregående mätning där nämndens hemtjänst i egen regi har ökat med fem procentenheter.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i nära samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en fördjupad utredning om hur verksamhets- och avtalsuppföljningen inom äldreomsorgen kan utvecklas i syfte att kvalitetssäkras och bli mer likvärdig över staden	2022-01-01	2022-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholms hem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ta fram rutiner för att arbeta med vräkningsförebyggande åtgärder riktade mot personer över 65 år som inte är i behov av socialpsykiatrisk stöd	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram uppdragsbeskrivningar för specifika funktioner utifrån utredningsuppdraget om regionalisering av funktioner	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Region Stockholm se över vilka system som möjliggör för gemensam journalföring mellan staden och Region Stockholm	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Äldrenämnden ska i samarbete med servicenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda äldre direkt som en väg in för alla Stockholms äldre	2022-01-01	2022-08-31	
Analys Förvaltningens beställarenhet har deltagit i intervju. Äldrenämnden har tagit fram ett PM i samband med tertial 2.			
▶ Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna inventera behovet av personliga ombud för äldre med psykiska funktionsnedsättningar samt se över dessas organisering	2022-01-01	2022-12-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av äldreomsorgspersonalens kompetens kring skyddsåtgärder och samtycke. Detta för att kunna få en överblick av behovet av utbildning till berörda personalgrupper	2022-01-01	2022-12-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga och ge förslag på nivå för grundbemanning för samtliga personalkategorier vid vård- och omsorgsboende	2022-01-01	2022-12-31	
! Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna med stöd från kommunstyrelsen utreda införandet av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område	2022-01-01	2022-08-31	
Analys Äldrenämndens arbete med att kartlägga och utreda nuläget har påbörjats. Ett PM kommer sammanställas.			
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen besluta om upphandling av nytt system för att ersätta Schemas	2022-01-01	2022-12-31	Avvikelse
Analys Äldrenämnden kommer att utveckla aktiviteten till att innefatta fler utförarsystem därav kommer inte schemas att ersättas under året.			
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och med stöd av kommunstyrelsen ta fram en uppföljningsmodell för HSL, inklusive särskilda HSL-inspektörer/observatörer	2022-01-01	2022-08-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över stadens beredskap vid värmeböljor ur ett verksamhetsperspektiv	2022-01-01	2022-12-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna se över organisationen för tryggt mottagande och om det finns behov av bemanning även andra tider än dagtid	2022-01-01	2022-12-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram mätmetoder för den enskildes och där lämpligt anhörigas upplevelse av kontakten med beställarenheterna för att kunna säkerställa systematisk kvalitetsutveckling	2022-01-01	2022-12-31	
✓ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upphandla sociala besök vid vård- och omsorgsboenden och servicehus	2022-01-01	2022-12-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upprätta en stadsgemensam strategi för trygghetsskapande teknik på vård- och omsorgsboenden	2022-01-01	2022-12-31	
▶ Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssätt i vardagen kan utvecklas inom stadens äldreomsorg på ett systematiskt sätt under ledning av medicinskt ansvarig person för rehabilitering	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska med stöd av kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna vid behov ta fram ett digitalt stödsystem för att arbeta med avvikelshantering och klagomål	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska stötta lämplig stadsdelsnämnd i uppstarten av en kommunövergripande verksamhet för äldre personer med psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31	
  Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en stadsgemensam utbildningsplan för äldreomsorgen för att säkerställa rätt kompetens i hela staden	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 1.5.1 Äldre är trygga och har en individuellt anpassad vård och omsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: personer över 65 år.

Äldre som är i behov av vård och omsorg har insatser av god kvalitet och kan påverka insatsernas innehåll. Handlägningsprocessen är rättssäker och likställd och den äldre behandlas och bemöts jämställt, likvärdigt och respektfullt. Personalen ska ha relevant kunskap och språkkompetens för att möta den äldres individuella behov. Ett fortsatt prioriterat område är att erbjuda riktat stöd till personer med demens eller kognitiv svikt. Äldre i behov av stöd från flera huvudmän ges ett samordnat stöd. Verksamheter med hälso- och sjukvårdsansvar bedriver en god hälso- och sjukvård. Arbetet med att utveckla mat och måltider fortgår inom äldreomsorgens verksamheter där det sociala innehållet i måltiderna stärks. Innovativa arbetssätt, digitalisering och välfärdsteknik används och utvecklas tillsammans med den äldre för att effektivisera och förbättra omsorgen, öka tryggheten och valfriheten samt minska den ofrivilliga ensamheten. Äldreomsorgens verksamheter ska bedriva ett systematiskt kvalitetshöjande arbete och ta tillvara på synpunkter, klagomål och avvikelser i syfte att utveckla vården och omsorgen.

Förväntat resultat

Äldre är trygga, nöjda och kan påverka innehållet i hur hjälpen ska utföras. Handlägningsprocessen är rättssäker, likställd och beslutet är anpassat efter den äldres behov. Äldre får en god hälso- och sjukvård. Måltiden är en trevlig stund på dagen. Digitala arbetssätt ska vara användarvärda och utgå från den äldres behov och önskemål.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel medarbetare inom äldreomsorgen				68 %		90 %		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
utförarverksam heter i egen regi som genomfört webbutbildning en Demens ABC								
 ♀ Andel omsorgstagare som upplever att måltiderna på dagverksamhet en är en trevlig stund på dagen.				100 %		90 %		2022
Analys	Resultatet för årets brukarundersökning har inte kommit ännu. Förvaltningen gör därför en prognos baserat på föregående års resultat.							
 ♀ Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst.				72,3 %		75 %		2022
Analys	Utifrån halvårsrapporten av kvalitetsuppföljning på individnivå framkommer att 77,6 procent av de svarande inom Norrmalms stadsdelsområde upplever att det är ungefär samma personer som utför hjälpen, vilket är en ökning från föregående mätning. Resultatet för äldre inom Norrmalms stadsdelsområde är fem procentenheter högre än stadens snitt. Resultatet skiljer sig med sju procentenheter mellan män och kvinnor där män i större utsträckning upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst i förhållande till kvinnor. Arbetet med att förbättra personalkontinuiteten i hemtjänsten intensifierades under 2021 och åtgärder fastlades vilka fortgår för att uppnå ökad trygghet i omvårdnaden. Stadsdelsnämndens hemtjänst i egen regi fortsätter att se över geografiska indelningar samt identifierar de äldre som har lägst respektive högst kontinuitet och utförd tid för att optimera schemalaggningen utifrån det.							
 ♀ Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på dagverksamhet				80 %		95 %		2022
Analys	Resultatet för årets brukarundersökning har inte kommit ännu. Prognosen baseras därför på föregående års resultat. Indikatoren baseras på resultatet för de med beslut om dagverksamhet av Norrmalms stadsdelsnämnd där den enskilde har kunnat välja utförare inom Stockholm stad. Detta innebär att resultatet inte enbart redovisas för nämndens dagverksamheter. Nämndens dagverksamheter arbetar med att skapa ett meningsfullt innehåll i aktiviteterna genom att efterfråga gästernas intresse för att så långt som möjligt tillgodose individperspektiv i aktiviteterna. Under perioden har fokus legat på att säkra gästernas önskemål via välkomstsamtal och genomförandeplaner.							
 ♀ Andel äldre som är nöjda med aktiviteterna på vård- och omsorgsboende	52 %	37 %	55 %	70,9 %		70 %		2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
<p>Årsmålet nås inte och nämndens resultat är två procentenheter lägre än stadens snitt och åtta procentenheter lägre än föregående mätning 2020. Socialstyrelsens brukarundersökning besvarades under perioden 18 januari till 20 mars 2022 resultatet tar därför inte hänsyn till det arbete som genomförts på verksamhetsområdet under 2022. Svarsfrekvensen är fortsatt låg och i linje med Stockholms stads snitt. Resultatet skiljer sig mellan män och kvinnor. Äldre som själva eller ihop med annan har svarat på enkäten är fyra procentenheter mer nöjda än resultatet där enbart enkäten besvarats av någon annan. I halvårsrapporten av kvalitetsuppföljning på individnivå är nämndens resultat 71 procent och för nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi 77 procent. Under våren har nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi startat upp "Den praktiska turen". Det innebär att en extra medarbetare finns på avdelningarna i syfte att enbart involvera boenden i kommunikation och vardagsaktiviteter så som att vattna blommor, läsa tidningen och tillsammans diskutera innehållet, gå promenader eller stötta upp i matlagning utifrån de boendes intressen och engagemang, initiativet fortsätter även under hösten. Nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad och egen regi har kontinuerlig dialog med äldre och anhöriga kring förväntningar, önskemål och innehåll som ett led i att skapa ökad samsyn och delaktighet kring aktiviteterna. Ett av nämndens vård- och omsorgsboende på entreprenad genomför även naturunderstöd rehabilitering (NUR) som ett exempel på aktiviteter för målgruppen med sämre rörelseförmåga. Syftet med dessa aktiviteter är att genom naturen uppmärksamma och bjuda in till dialog.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Team för psykisk ohälsa startas upp i hemtjänst i egen regi	2021-01-01	2022-12-31	
✓ Utredda och påbörja arbetet för digital signering av läkemedel	2022-01-01	2022-12-31	
🟢 Utveckla arbetsmetoder som ökar kvaliteten i den enskildes dokumentation ur beställar- och utförarperspektiv.	2022-01-01	2022-12-31	
🟢 Utveckla och stärka hygienombudsrollen i äldreomsorgens verksamheter	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt* kommer att uppfyllas under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås.

Näringslivsfrämjande arbete

Förvaltningens platssamverkan är en del av Växla upp Stockholm som bidrar till en ökad attraktivitet och ett tryggt företagsklimat i Stockholms city. Trygghetsarbetet är en viktig förutsättning för näringslivets utveckling i city och i stadsdelsområdet. Inom förvaltningens olika platssamverkansorganisationer sker löpande samverkan med näringsliv gällande

brottsförebyggande frågor, möjligheter till samverkan och samordning av aktiviteter och evenemang.

Förvaltningen deltar även i Position Stockholm som är en samverkan mellan fastighetsägare, näringsliv och staden. Samverkan sker även med företagare som i olika utsträckning vill ha kontakt i frågor som förvaltningen förfogar över, exempelvis stöd i hantering av ungdomsgrupper eller objudna nattgäster.

Nämndmål: 2.1.1. Stadsdelsområdet är levande och trivsamt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, verksamma och besökare inom stadsdelsområdet

Förvaltningen vidareutvecklar sin samverkan med det lokala näringslivet. Där behov av platssamverkan identifieras arbetar förvaltningen tillsammans med Polismyndigheten, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra aktörer för att skapa strategier för en trygg offentlig miljö.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet i syfte att gemensamt utveckla ett levande, tryggt och trivsamt stadsdelsområde för boende, besökare och verksamma.

Nämndmål: Stadsdelsområdet är levande och trivsamt

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, verksamma och besökare inom stadsdelsområdet

Förvaltningen vidareutvecklar sin samverkan med det lokala näringslivet. Där behov av platssamverkan identifieras arbetar förvaltningen tillsammans med Polismyndigheten, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra aktörer för att skapa strategier för en trygg offentlig miljö.

Förväntat resultat

Nämnden har ett gott samarbete med det lokala näringslivet i syfte att gemensamt utveckla ett levande, tryggt och trivsamt stadsdelsområde för boende, besökare och verksamma.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Förvaltningen har under perioden deltagit i planeringen av Hagastaden. I samverkan med exploateringsnämnden har en tillfällig skateyta skapats i området för Östra Hagastaden. Skateytan kan ge möjlighet till en aktiv fritid och aktiverar en plats som är tillfälligt outnyttjad i väntan på byggnation.

Förvaltningen har svarat på en detaljplaneremiss om fastigheten Silverskopan 3 i Sabbatsberg. I förvaltningens remissvar lyftes bland annat att intilliggande parkmiljöer med lekplats måste värnas och utvecklas i och med detaljplanens genomförande och att stadens gällande boendeplan för särskilda boenden anger ett behov av gruppboende (LSS) inom Sabbatsbergsområdet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0			0		0	Tas fram av nämnd	2022

Nämndmål: 2.2.1. Behov av samhällsservice uppmärksammas tidigt i samhällsplaneringen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma inom stadsdelsområdet.

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom stadsdelsområdet tillgodoses.

Förväntat resultat

När nya bostäder byggs inom stadsdelsområdet har invånarna god tillgång till kommunal service samt parker och grönområden som är tillgängliga för alla. Det finns förskolor, bostäder med särskild service och äldreboenden i tillräcklig omfattning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året.

Miljövänliga transporter och resor

Förvaltningen främjar användandet av hållbara transportmedel inom eller i anslutning till nämndens verksamheter. Förvaltningen bidrar till målen *Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040* och *En fossilfriorganisation 2030* i stadens Miljöprogram 2020-2023, genom arbetet med att nå målet om fossilfria transporter. Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten, i undantagsfall används andra transportmedel. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt. En kartläggning över antal tjänstecyklar i förvaltningens verksamheter har genomförts och förvaltningen bedömer att det på sikt finns behov att köpa in fler cyklar. Möten fortsätter i stor utsträckning vara tillgängliga för digitalt deltagande, vilket har en positiv effekt med minskade klimatutsläpp. Förvaltningen arbetar för att möta utmaningen med att använda huvudkontorets möteslokaler på ett effektivt sätt när andelen hybridmöten ökar. Arbetet med att utrusta lokaler med teknisk utrustning fortsätter.

Laddinfrastruktur

Förvaltningen planerar inte någon utbyggnad av laddinfrastruktur till parkerings- eller garageplatser då förvaltningen inte har rådighet över fastigheter med parkerings- eller garageplatser. Förvaltningen har haft dialog med trafikkontoret angående planering av laddinfrastrukturen inom Norrmalms stadsdelsområde. Under året planerar trafikkontoret utbyggnad av laddstolpar på Västeråsgatan och Dalagatan.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Arbetet med hållbara transporter bidrar till två av de globala målen i Agenda 2030, att skapa en hållbar infrastruktur och att bekämpa klimatförändringarna.

Goda exempel

- En kartläggning över antal tjänstecyklar i förvaltningens verksamheter har genomförts och förvaltningen bedömer att det på sikt finns behov att köpa in fler cyklar.
- Förvaltningen har under perioden testat en mobil parklek med hjälp av lådcyklar.

Nämndmål: 2.3.1. Verksamheterna är fossilbränslefria och bidrar till en klimatpositiv miljö

● Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nämndens verksamheter

Klimatsmarta transportalternativ främjas i nämndens verksamheter. Kunskapsinsatser genomförs i syfte att främja medvetna val hos förvaltningens medarbetare som bidrar till en klimatpositiv miljö.

Förväntat resultat

Nämndens transporter, resor och arbetsmaskiner är klimatsmarta och drivs på ett miljövänligt sätt. Fossilbränsleförbrukningen minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomförande av miljörevision av parkdriftsentreprenörens maskinpark.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås.

Kultur för alla

Barn och unga erbjuds ett stort utbud av kultur och möjlighet till skapande inom förvaltningens fält- och fritidsenhet. Verksamheterna arbetar med att erbjuda varierade upplevelser av kultur så att barn och ungdomar själv får möjlighet att skapa och uttrycka sig. Kultur används även som metod för att närma sig svåra ämnen som barn och ungdomar har behov av att samtala om, exempelvis genom film, teater och skrivande.

Den kommunövergripande öppna mötesplatsen Vasaträffen har ett månadsprogram med bred musikunderhållning och underhållning utifrån nationella minoriteters kultur som riktar sig till stadens seniorer. Under perioden har arbetet med seniorveckan inletts. Seniorveckan har fokus på sociala-, fysiska- och kulturella aktiviteter som ett led i att minska den ofrivilliga ensamheten och stärka hälsan. Förvaltningen sprider också information om aktiviteter som anordnas av andra organisationer och föreningar i civilsamhället. Via förvaltningens seniordag för 80-åringar har nya besökare tagit del av aktiviteter och hittat till den kommunövergripande öppna mötesplatsen.

I förskolan har barnen varit både producenter och konsumenter av kultur under perioden. Förskolorna har möjliggjort för barnen att testa på varierande uttrycksformer så som dans, rörelse, skapande och berättande. Barnens egna intressen har tillvaratagits i planeringen och genomförandet av kulturaktiviteter, till exempel genom ett projektarbete med TV-spelsvärldar

där barnen har kunnat skapa egna världar.

Den uppsökande teaterverksamheten *Maskresan* har besökt flera av nämndens förskolor. Maskresan är en teater som baseras på en bok barnen tagit del av. Efter teatern har barnen fått skapa sina egna maskar och sedan själva återskapat den teaterföreställning de tagit del, ett arbetssätt som är återkommande i förskolans verksamhet för att erbjuda flera uttrycksformer inom ett och samma projekt.

På förskolans dag var fokus för arbetet det språkutvecklande arbetet. I samarbete med stadsbiblioteket erbjöds förvaltningens kommunala förskolor digitala sagostunder via zoom.

För barnen tar sig erfarenheter av kulturupplevelserna uttryck i form av nya faktakunskaper och uttrycksformer som observeras i barnens lek. Barnens uttrycks- och kommunikationsförmåga utvecklas vilket syns genom att barnen får ett rikare verbalt ordförråd och använder sig av nya gester.

På Sergels torg

Inom ramarna för platsamverkansprojektet På Sergels torg skapas en kreativ miljö med konst och kultur i offentlig miljö som är tillgängligt för alla. Projektet bidrar till att låta konsten och kulturen finnas i miljöer där invånare och besökare passerar och vistas för att bidra till att fler får möjlighet att ta del av ett varierande kulturutbud.

Nära ett hundratal evenemang har genomförts på Sergels torg under perioden april till september. Sergels torg är en plats för alla och det har också återspeglats i såväl konstillationer och samskapande projekt som i scenkonstprogrammet. I samarbete med Parkteatern Kulturhuset har passerande och besökare kunnat ta del av bland annat DJs, konserter, barnteater, cirkus, käpphästtävling, streetdance, lindyhop, opera och cosplay. Programmen har ägt rum såväl på en tillfälliga scen som direkt på torget. I samskapande konstprojekt har grupper deltagit från bland annat städ- och underhållsarbetare i stadsmiljön, före detta kriminella (KRIS) och föräldralediga. Vid sex tillfällen har Högvakten, arméns musikkår och marinens musikkår, utgått från Sergels torg, ett samarbete som kunnat genomföras med stöd av stadens mobila ordningsvakter. Såväl storskaliga konstillationer som mindre konstutställningar har bidragit till att levandegöra Sergels torg och öka platsens attraktivitet. Den tillfälliga pop up-parken med växtvagnar har tagits ut alla dagar i veckan. Under sommaren har Sergels torg värdar välkomnat besökare och under större evenemang har även Parkteaterns parkvärdar varit på plats.

Den 24 augusti genomförde Ukrainas ambassad ett evenemang för att högtidlighålla landets självständighetsdag. Förvaltningen bidrog med resurser för att genomföra evenemanget.

Förvaltningen har i samverkan med Stadsbiblioteket genomfört aktiviteter under sommaren på Kentauren vid Observatorielunden. Aktiviteterna har vänt sig till barn, vuxna och seniorer. Det har varit tillfällen med författarsamtal, Alfons Åberg-kalas, musikunderhållning för barn, käpphästtävling och poesi.

Föreningsbidrag

Medborgare i olika åldrar erbjuds möjlighet att skapa och uttrycka sig kreativt genom att ansöka om föreningsbidrag i form av projektbidrag. Förvaltningen följer upp att föreningar

och frivilliga organisationer som får bidrag från nämnden aktivt arbetar för att motverka all form av diskriminering, mobbning, kränkande behandling och kriminell verksamhet.

Under våren ansökte tre föreningar om projektbidrag, varav två föreningar fick sin ansökan beviljad. Höstens ansökan stänger 15 september och hittills har en ansökan inkommit.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av aktiviteter

Arbetet med program för förnyelse av Vasaparkens parklek har startat. Arbetet med upprustningen av strandparken Blekholmsterrassen utmed Klara sjö har fortsatt under perioden med byggstart i slutet av april. Syftet med förnyelsen är att göra parken mer attraktiv samt stärka tryggheten på platsen, där bland annat en boulebana och utegym kommer anläggas för att aktivera platsen.

Arbete med att färdigställa lekytan på Norrbackagatan, som utgör den sista etappen av upprustningen av parken Norrbackatäppan, har slutförts under perioden. Byggstaket står kvar för att skydda växtligheten under etableringsfasen. I samverkan med exploateringsnämnden har en tillfällig skatetyta i området för Östra Hagastaden skapats, i väntan på exploatering av området.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

För platssamverkan Sergels torg har en vägledning tagits fram för hur konst, kultur och aktiviteter ska tillföras Sergels torg. Vägledningen omfattar en strategi för hur mål 11 om hållbara städer och mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen ska omfattas i gestaltnings- och programmeringsarbetet. Bland annat ska samtliga aktiviteter vara kostnadsfria och tillgängliga för alla. Innehållet ska rikta sig till flera olika målgrupper, planeringen ska omfatta medborgardialoger och ha ett medvetet mångfaldsperspektiv och jämställdhetsarbete i såväl vilka som får uppdrag som vad som erbjuds. Sergels torg som plattform för demokratiska uttryck ska värnas och hänsyn tas till platsens starka identitet som offentlig plats för alla. På Sergels torg uppmärksammar demokratins genombrott i Sverige genom utställningar, evenemang och genom att återkommande uppdra konstnärer att gestalta talarstolen som symbol för det fria ordet och dess kraft på Sergels torg.

Goda exempel

- Förskolor inom stadsdelen har tagit del av den uppsökande teaterverksamheten *maskresan*.
- Pedagogerna på en förskola kontaktade en konstnär vars fiskskulpturer blivit uppmärksammade av barnen vid en utflykt. Barnen bjöds in att besöka konstnären och återskapade sedan egna skulpturer de ställde ut i ett liknande fönster som konstnären själv hade.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden				90		75 %	75 %	2022

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Resultat på stadsdelsområdesnivå presenteras under hösten 2022. Resultatet presenteras i VB. Baserat på resultatet från senaste genomförda undersökningen år 2020, är prognosen att årsmålet kommer att nås.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter				78 %		75 %	75 %	2022
Analys								
Resultat på stadsdelsområdesnivå presenteras under hösten 2022. Resultatet presenteras i VB. Baserat på resultatet från senaste genomförda undersökningen år 2020, är prognosen att årsmålet kommer att nås.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden				80 %		82 %	76 %	2022
Analys								
Resultatet från skolenkäten 2022 har inte kommit. Resultatet redovisas i VB. Prognosen bygger på föregående års utfall. Den återstart som skett inom kulturlivet efter att restriktionerna har släppts kan antas höja nöjdheten bland barn och unga gällande tillgången till kulturaktiviteter på fritiden.								
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv				67 %		75 %	65 %	2022
Analys								
Resultatet från skolenkäten 2022 har inte kommit. Resultatet redovisas i VB. Prognosen bygger på föregående års utfall. Den återstart som skett inom föreningsliv efter att restriktionerna har släppts kan antas höja deltagandet i föreningslivet.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna ska genomföra en översyn av stadens spontanidrottsytor med fokus på vad som kan tillföras platserna för att de ska bli mer attraktiva för flickor och kvinnor samt genomföra relevanta åtgärder	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på pop-up idrottsytor i staden	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet	2022-01-01	2022-06-30	
Analys			
Förvaltningen har inte varit delaktig i uppdraget.			
  Idrottsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en riktad informationskampanj till prioriterade målgrupper om vikten av simkunnighet samt visa på det breda utbudet som finns att tillgå	2022-01-01	2022-12-31	
  Idrottsnämnden ska vid behov bistå stadsdelsnämnderna med att starta fritidsbibliotek i minst två stadsdelar	2022-01-01	2022-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar för att införa ett gemensamt digitalt ansökningssystem för föreningsbidrag	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur parklekarnas verksamhet kan utvecklas	2022-01-01	2022-06-30	
Analys En enkät har gått ut samtliga stadsdelsförvaltningar och fördjupande intervjuer har genomförts med representanter för ett urval av stadsdelsförvaltningarna samt med representanter för utbildningsförvaltningen och idrottsförvaltningen. Norrmalms stadsdelsförvaltning har representerat genom att chefer och parklekspersonal deltagit under nätverksmöten.			
  Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ansvara för stadens deltagande i Wall Street Stockholm	2022-01-01	2022-06-30	
Analys Stadsdelsnämnden är inte delaktig i uppdraget.			

Nämndmål: 2.4.1. Invånare i alla åldrar tar del av ett varierande kulturutbud

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Barn och unga, personer över 65 år, nyanlända och personer med funktionsnedsättning.

I stadsdelsområdet finns öppna mötesplatser för social stimulans och gemenskap. Samverkan sker med det lokala kulturlivet som erbjuder olika evenemang.

Nämnden har verksamheter där det finns möjlighet till eget skapande, musik, rörelse och teater. Nämnden stödjer lokala föreningar och organisationer som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, personer över 65 år och personer med funktionsnedsättning. Samverkan sker med civilsamhället i syfte att erbjuda sociala aktiviteter och fritidsaktiviteter till nyanlända.

På Sergels torg är ett platssamverkansprojekt mellan Stockholms stad, lokala fastighetsägare, näringsliv och civilsamhälle. Tillsammans skapas ett offentligt vardagsrum med konst och kultur bestående av en bred variation av uttryck, skapat av olika konstnärer och kreatörer. Platsen blir en öppen konst- och kulturscen, där medborgare möts och delar gemensamma kulturupplevelser i det offentliga rummet.

Förväntat resultat

Invånare i alla åldrar tar del av och har möjlighet att utöva ett varierat kultur- och fritidsutbud. Barn i förskolan utvecklar sin förmåga att skapa och uttrycka sig på olika sätt. Personer som deltar i nämndens verksamheter erbjuds olika kulturella upplevelser och möjlighet till skapande. Civilsamhällets arbete stärks genom ett gott samarbete med förvaltningen. Invånare i alla åldrar kan ta del av ett varierande kulturutbud i det offentliga rummet som bidrar till sysselsättning inom kultursektorn.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna arrangerar tillsammans en ljusinstallation	2022-01-01	2022-12-31	
 Nämndens förskolor erbjuder barnen möjlighet till kulturella upplevelser och eget skapande.	2022-01-01	2022-12-31	
 Nämndens förskolor genomför Förskolans dag tillsammans med barnen.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 2.4.2. Parker och grönområden möjliggör en mångfald av fritidsaktiviteter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma.

Nämnden bidrar till målet genom att utveckla parker och grönområden som ökar invånarnas och besökarnas möjlighet till fritidsaktiviteter genom ett jämställt, jämlikt och tillgängligt nyttjande året om.

Förväntat resultat

I parker- och grönområden ska invånarnas behov av lek, spontanidrott, fritidsaktiviteter och rekreation tillgodoses. Parkerna är mångfunktionella och erbjuder ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar, som möjliggör ett jämställt och jämlikt nyttjande. Parklekarna är välbesökta och tillgängliga. Utvärderingar av utvalda investeringsprojekt visar att projektet bidragit till att målet uppnåtts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel invånare som anser att det finns goda möjligheter till spontanidrott i Stockholm, som t.ex. motionsspår, bollplaner och öppna parktytor	76	72	80	71		78 %		2022
Analys Årsmålet uppnås inte men resultatet, 76 procent, innebär en förbättring jämfört med föregående mätning som genomfördes då resultatet var 71 procent. Förvaltningen fortsätter och arbetar efter stadsdelsnämndens verksamhetsmål om att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla, där det ska finnas plats för såväl lek, spontanidrott och avkoppling.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en kulturhistorisk vandring med tema park på Norrmalm.	2022-01-01	2022-12-31	
 Genomföra upprustning av fallunderlag på befintliga lekplatser på Norrmalm, förutsättande att ansökan om särskilda medel för detta beviljas.	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomförande av medborgardialog inför upprustning av Vasaparkens parkleks utemiljö.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att de underliggande nämndmålen prognostiseras att uppnås under året.

Stockholms stadsmiljöprogram 2020-2023 och Handlingsplan för fossilfritt Stockholm 2040

Förvaltningen samverkar i gemensamma miljö- och klimatfrågor genom det stadsövergripande nätverket för miljösamordnare. I nätverket finns samtliga stadsdelsförvaltningar representerade och stadens övriga bolag och förvaltningar gästar nätverket när ett samverkansområde behöver stärkas. Syftet med nätverket är att dela arbetssätt, framgångar och utmaningar för ett effektivt miljöarbete inom staden.

Förvaltningens miljösamordnare arbetar med att stärka samverkan med förvaltningens verksamheter samt samverkar med externa aktörer som syftar till att stärka civilsamhällets engagemang i miljöfrågor. Samverkan sker kontinuerligt med förvaltningens funktioner för innovation, inköp och kommunikation. Miljösamordnare deltar i förvaltningens innovation- och digitaliseringsråd (iDigirådet) för att beakta miljöperspektivet. Samarbete med funktionen för upphandling sker bland annat vid kravställning och gemensamma utbildningar. Funktionen för upphandling har under året tagit fram en guide för uppföljning av elektroniska inköp och systemnyttjande, som bland annat syftar till att öka avtalstroheten och bidrar till att stadens miljömål uppnås. Vid kunskapshöjande aktiviteter och informationsspridning samarbetar miljösamordnare med funktionen för kommunikation.

Ett utbildningsmaterial som består av förinspelade presentationer har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens verksamheter. Presentationerna innehåller diskussionsfrågor som kan användas under enheternas APT-träffar i syfte att höja kunskapsnivån och stärka miljöarbetet. Det finns åtta presentationer att ta del av; Plast, Mat, Energi, Klimatanpassning, Biologisk mångfald, Kemikalier, Avfall samt Transporter och maskiner.

En inventering har genomförts av verksamheters källsortering och vidare arbete pågår med att stötta verksamheter att öka sorteringsgraden.

En mall för energibesparingsrutin har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens verksamheter i syfte att enheterna implementerar lokala energibesparingsrutiner under året. Introduktionen för nyanställda på förvaltningskontoret har uppdaterats med information om källsortering samt energibesparingsrutin. Förvaltningens rutin för inköp har uppdaterats med

information om Stocket återbrukstjänst i syfte att fler ska använda tjänsten.

Ett informationstillfälle om god lokalvård och kemikaliehantering har genomförts av förvaltningens miljösamordnare samt funktion för upphandling, med representanter från nämndens förskolor. Tillfället utgick från projektrapporten ”Hur kan lokalvården i stadens skolor och förskolor förbättras”. Bland annat informerades om rapporteringen i Chemsoft samt riktlinjerna för Kemikaliesmart förskola.

Förvaltningens förskolor arbetar enligt *Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad* som utgår från den stadsövergripande måltidsstrategin. Riktlinjerna och arbetssätt har förankrats och diskuterats i förskolornas köksnätverk för att säkerställa måluppfyllelse.

Vid upphandling och direktupphandling beaktar förvaltningen de riktlinjer och styrdokument som staden tagit fram gällande miljö- och klimathänsyn. Där det är möjligt ställs krav på minskade utsläpp samt miljövänliga varor och tjänster. Genom deltagande i centrala utbildningar gällande stadens miljö- och klimathänsyn vid inköp, sker kompetensutveckling och omvärldsbevakning på området.

Förvaltningens förskolor har genomfört matsvinnsmätningar och på vissa förskolor genomförs mätningarna tillsammans med barnen. Matsvinnsmätningar tillsammans med barnen skapar förståelse för hur mycket mat som slängs och kunskap om miljöfrågor. Samtliga förskolor använder till största del återbruksmaterial i sitt skapande och de förskolor som har möjlighet att erbjuda egen kompostering gör det.

Matsvinnsmätningar av tallrikssvinnet har genomförts inom nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi. Jämfört med höstens mätningar har svinnet minskat under samtliga dagar. Utifrån resultatet av matsvinnsmätningen kommer nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi fortsätta att öka de boendes delaktighet i val av maträtt och se över matbeställningar.

Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi deltar i ett pilotprojekt, klimatssmart vård och omsorgsboende, som leds av miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram. Detta ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten. Förvaltningens miljösamordnare deltar i projektets aktiviteter.

Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Åtgärder för ökad biologisk mångfald för att gynna pollinatörer i Observatorielundens slänter utifrån genomförd artinventering är planerade inom perioden. Renoveringen av trädgröpar runt spegeldammen i Observatorielunden, med syfte att säkra trädens vitalitet och förbättra deras förmåga till att bidra med ekosystemtjänster, avbröts under försommaren efter bedömning att entreprenören inte visade tillräcklig hänsyn till träden och att de kunde ta skada av arbetet. Trädgropsrenoveringen kommer att återupptas under hösten med en annan entreprenör.

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Genom att tillämpa förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan skapas en enhetlig struktur för miljöarbetet med en tydlig koppling till målen i Agenda 2030.

Arbetet utgår från miljöprogrammets sju prioriterade miljömål och består av arbetsområden som energi, transporter, avfall, mat, kemikalier, biologisk mångfald och klimatanpassning. Dessa områden har en direkt koppling till flera mål i Agenda 2030: Mål 2 Ingen hunger, Mål 3 God hälsa och välbefinnande, Mål 7 Hållbar energi för alla, Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 10 Minskad ojämlikhet, Mål 11 Hållbara städer och samhällen, Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion, Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, Mål 14 Hav och marina resurser, Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Miljöarbetet har ytterligare följdpåverkan på fler av målen i Agenda 2030.

Goda exempel

- Matsvinnsmätningar genomförda på nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi visar på en mindre mängd matsvinn under samtliga dagar under vårens mätning i jämförelse med höstens resultat.
- Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har inlett ett samarbete med miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram.
- En mall för energibesparingsrutin har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens verksamheter, i syfte att enheterna implementerar lokala energibesparingsrutiner under året.
- Förvaltningskontorets källsortering har förbättrats genom utbyte dekaler samt införande av matavfallssortering.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100 %	2022
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				81 %		90 %	90 %	2022
Analys								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Förvaltningen har kontinuerlig dialog med fastighetsägare för att öka möjligheten till matavfallsinsamling. Förvaltningen bedömer att det blir utmanande att nå årsmålet om andelen hämtställen för matavfallsinsamling innan matavfallsobligatoriet träder i kraft.								
	Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	56,35 %		61,32 %		65 %	65 %	2022
Analys Förvaltningen bedömer att ökade livsmedelspriser påverkar måluppfyllelsen negativt. Inköp av ekologiska produkter kan ha behövt nedprioriteras för att hålla budget.								
	Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,7 kg CO2		1,8 kg CO2		1,7 kg CO2	1,70 kg CO2 per kg livsmedel	2022
	Totalt köpt energi i stadens verksamheter			2,83 GWh		3,1 GWh	1945 GWh	2022

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnder och i samråd med fastighetsnämnden och de fastighetsägande bolagen AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB genomföra kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) för skyfall inom utpekade riskområden	2022-01-01	2022-12-31	
Kommunstyrelsen ska tillsammans med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur en indikator som mäter hur stor del av stadens växter som är pollinatörsvänliga ska utformas	2022-01-01	2022-12-31	
Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	
Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling i stadens verksamheter i samarbete med stadsdelsnämnderna, Stockholms Stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden	2022-01-01	2022-12-31	
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska samarbeta med stadsdelsnämnderna för att genomföra en informationskampanj med syfte att öka återvinning och avfallssortering	2022-01-01	2022-12-31	
Analys SVOA leder arbetet och har valt ut Järva (Rinkeby-Kista + Spånga-Tensta) som pilotområde för kampanjen.			

Nämndmål: 2.5.1. Miljömässigt hållbara verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Nämndens verksamheter

Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara genom att miljövänliga produkter och skötselmetoder används. Miljö- och klimatpåverkan från mat minskas genom att arbeta enligt stadens matstrategi. Nämnden reducerar energianvändningen och fortsätter byta ut gamla vitvaror och belysning, samt inför rutiner för energibesparing. Hållbarheten stärks genom att verksamheterna minimerar sitt avfall, källsorterar och återvinner samt bidrar till en cirkulär ekonomi genom återbruk. Verksamheterna undviker att använda skadliga kemikalier samt plast- och engångsartiklar. Kännedom om hur verksamheten och medarbetare bidrar till en hållbar livsmiljö ökar genom utbildning, erfarenhetsutbyte och information. Nämnden arbetar med klimatanpassning av verksamheterna med fokus på att minska riskerna av negativa effekter till följd av skyfall och värmeböljor.

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö. Andelen miljömärkta varor, ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna är fortsatt hög och ökar. Matsvinnet minskas och fler verksamheter sorterar ut matavfall och källsorterar. Avfallsmängderna minskas genom återbruk och att användningen av plast- och engångsartiklar minimeras. Användningen och exponeringen av skadliga kemikalier minskas. Kunskapen blir större hos förvaltningens medarbetare om hur man gör miljöpositiva val och inköp. I första hand används Stocket vid inköp av möbler. Verksamheterna är bättre rustade för att hantera effekter av skyfall och värmeböljor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsatt kompetensutveckling kring kemikaliesmart förskola för förskolans pedagoger	2022-01-01	2022-12-31	
 Fortsätta arbetet med ökad källsortering och matavfallshantering	2022-01-01	2022-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta utreda miljösmart system för befintliga skräpkorgar.	2022-01-01	2022-12-31	
 Genomföra kartläggning av riskområden vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31	
 Kartlägga lokalers förmåga att hantera värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31	
 Revidering av förskolornas måltidsdokument utifrån stadens riktlinjer för mat- och måltider	2022-01-01	2022-12-31	
 Öka kunskap och kännedom om miljö och klimatfrågor samt skapa förutsättningar för dialog om miljöfrågor på förvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 2.5.2. Parker och grönområden klarar nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Beskrivning

Målgrupp: Invånare, besökare och verksamma i Stockholms stad.

Nämnden bidrar till målet genom att bland annat arbeta med strategier för dagvattenhantering, utvecklar parkerna för att kunna klara ett varmare klimat samt skötsel och åtgärder som gynnar biologisk mångfald och stärker ekosystemtjänster.

Förväntat resultat

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Sköta Bellevueparkens strandlinje mot Brunnsviken så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2022-01-01	2022-12-31	
 Ta fram trädvårdsplaner för de större aktuella parkinvesteringsprojekten.	2022-01-01	2022-12-31	
 Utreda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) i varje parkupprustningsprojekt.	2022-01-01	2022-12-31	
 Återplantering av träd och perenner på Norrmalm.	2022-01-01	2022-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet *en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden* kommer att uppfyllas under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att det underliggande nämndmålet prognostiseras att uppnås under året. Verksamheten för 2022 beräknas lämna ett överskott om 30,8 mnkr mot given budget.

Pandemin har haft en fortsatt påverkan på kostnadsutvecklingen och för även med sig en viss osäkerhet i årets ekonomiska prognoser, om än i mindre omfattning än föregående år. En ytterligare källa till osäkerhet är konsekvenserna av förändrade juridiska förutsättningar för timanställningar. En viss ökning av förvaltningens personalkostnader inryms i prognosen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,6 %			96,2 %		100 %	100 %	Tertial 2 2022
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,4 %			96 %		100 %	100 %	Tertial 2 2022
  Nämndens prognossäkerhet T2				-2 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2022

Nämndmål: 3.1.1. Budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter ska drivas inom dess givna ekonomiska ramar och resurserna ska användas effektivt för att nå en budget i balans. Medarbetare och chefer ska ha en god förståelse för de ekonomiska förutsättningarna och rätt verktyg och kunskap om på vilka sätt de kan påverka verksamhetens kostnader och intäkter. Detta ska bidra till att identifiera utvecklingsområden och ta fram åtgärder vid behov och därmed uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi.

Förväntat resultat

Nämndens budget är i balans och förvaltningen säkerställer en långsiktig stabilitet i ekonomin. Förvaltningens chefer har god kunskap om förändringar i verksamheten och gör Anpassningar inom budgetramen utifrån behov. Åtgärder vidtas och följs upp i samband med månadsuppföljningarna då behov finns.

Utbildningar i ekonomiadministration hålls vid två tillfällen om året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildningar i ekonomiadministration	2021-01-01	2022-12-31	
 Utbildningsinsats investeringar	2021-01-01	2022-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer uppnås under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål prognostiseras att uppnås.

Inköp

Utvecklingsarbetet fortsätter i form av informationsspridning och löpande uppdateringar av stödmaterial och vägledningar. Ett ökat användande av avtalskatalogen och upphandlingsverktyget har gjort avtalsförvaltning och informationshämtning mer effektiv och digital, och kan på sikt göra förvaltningens verksamheter ännu mer självständiga i inköpsfrågor.

Utbildning mot ett par olika verksamheter har genomförts och två lokala avtal har anslutits till e-handeln under våren inom äldre- respektive parkmiljöavdelningen. Under våren har en guide tagits fram med syfte att stötta enheterna i uppföljningen av systemnyttjandet och underlätta förståelsen för rapportering e-handel.

Arbetet med spendanalys och bättre uppföljning av avtalstrohet, internkontroller och riktlinjer har fördjupats och ett systematiskt arbetssätt är under framtagande. Förvaltningen nyttjar fortsatt stadens spendanalysverktyg och deltar i det stadsövergripande nätverket för inköpsanalys.

Genom att delta i gemensamma upphandlingar på områden där förvaltningen tidigare haft lokalt avtal kan förvaltningens egna resurser effektiviseras samt bidra till större skalfördelar i den gemensamma upphandlingen. Dialog, samarbete och erfarenhetsutbyte med andra förvaltningar i upphandlingsfrågor sker löpande.

Effektiv lokalförsörjning

Som ett led i arbetet med att nå ett resurseffektivt lokalutnyttjande har förvaltningens förskoleavdelning påbörjat arbetet inför höstens lokalförändringar på grund av ett minskande barnantal. Två förskolor har flyttat till redan befintliga förskolor. Förvaltningen jobbar även med att hitta samnyttjande av lokaler över verksamhetsgränser.

God arbetsgivare, arbetsmiljö och ledarskap

Förvaltningen har höga ambitioner kring att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Det är därför positivt att det övergripande resultatet för förvaltningen i årets medarbetarenkät som helhet var mycket goda. Det finns åtta huvudområden i enkäten, som även är personalpolicyns olika områden. På sju av dessa områden ligger förvaltningen över stadens

genomsnitt. Förvaltningen har även ett högre snitt för AMI, jämfört med staden som helhet. Totalt svarade 87 procent på årets medarbetarenkät.

En annan årlig mätning är Index Bra Arbetsgivare som består av tre delindex; Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Trots en höjning på två av dessa delindex, det vill säga Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats, uppnår förvaltningen inte uppsatt mål (84), utan har minskat från 77 till 76. Det handlar om en minskning på det delindex som handlar om jämställdhet och beräknas utifrån skillnaden mellan män och kvinnor avseende andelen heltidsanställda, långtidssjukfrånvaro och chefer. En liten skillnad mellan könen ger ett högt indexvärde, vilket är önskvärt. Förvaltningen har gott resultat vad gäller heltid. Kvinnor är däremot överrepresenterade bland chefer samt vid långtidssjukskrivningar vilket påverkar detta resultat negativt. Förvaltningens aktiva arbete med sjukfrånvaro, arbetsmiljö och kompetensbaserad rekrytering kan bidra till en positiv utveckling kommande år.

Ledarskapsfrågor är i fokus under året och en heldag för samtliga chefer med Stockholms stads ledarskapsmodell har genomförts under våren. Ett arbete för att skapa en gemensam grund av vad som skulle främja ett närvarande, tillgängligt och hållbart ledarskap pågår, samt arbete med att förtydliga ansvar och uppgifter inom olika chefsbefattningar. Exempel på detta arbete är att uppdrag och ansvar för biträdande enhetschefer inom äldreomsorgen har förtydligats. Nämndens hemtjänst i egen regi har även genomfört en organisationsförändring för att tydliggöra roller, förutsättningar, uppdrag och ansvar för all administrativ personal. Detta arbete är även ett led i arbetet med äldreomsorgens färdplan för att skapa en ändamålsenlig organisation.

Förvaltningens förskoleavdelningar arbetar för en hälsofrämjande arbetsmiljö som utgår ifrån fokusområdena minskad sjukfrånvaro, förbättrad arbetssituation och ledarskapets förutsättningar i organisationen. Arbetet sker bland annat via uppdatering av handlingsplaner och via ledningsgruppens arbete med strategikartan där fokusområdena bland annat är medarbetarskap, ledarskap och organisation.

Sjukfrånvaro

Pandemin hade stor påverkan på sjukfrånvaron i början av 2022, främst inom förskolan där många medarbetare och förskolebarn insjuknade i Covid-19 under januari och februari. Sedan dess har både den totala sjukfrånvaron och korttidssjukfrånvaron legat på en lägre nivå inom förvaltningens verksamheter. Den trenden behöver fortsätta för att förvaltningen ska nå årsmålet på 8,5 procent, respektive 3,5 procent. Att minska sjukfrånvaron är ett prioriterat arbete och under våren 2022 har varje enhetschef genomfört en fördjupad analys av sjukfrånvaron tillsammans med HR. Varje enhet arbetar sedan vidare med det som framkommit i uppföljningen genom att hitta orsaker samt jobba med åtgärder och insatser. Förvaltningen har utsett två pilotenheter kopplat till sjukfrånvaroarbetet och erbjuder finansiellt stöd för att prova och utvärdera olika insatser.

Kompetensutveckling och personalförsörjning

Nya regler i lagen om anställningsskydd som träder ikraft den 1 oktober kommer få effekter på förvaltningens arbete med personalförsörjning, och även innebära en ökad administration

för många chefer.

Förvaltningens arbete med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndsbedömare fortgår. Det har anordnas utbildning i lågaffektivt bemötande för socialsekreterare, biståndsbedömare och utförare. Målet med utbildningen är att ge medarbetarna kunskap som leder till trygghet i arbetssituationen. Drygt 150 medarbetare deltog i utbildningen som genomfördes vid två tillfällen.

Äldreomsorgens verksamheter fortsätter arbetet med ombudsroller som ett led att stärka det systematiska verksamhetsförlagda kompetensutvecklingen samt attrahera och behålla personal. Förvaltningen ser svårigheter i att rekrytera hälso- och sjukvårdspersonal. För att minska personalomsättningen har scheman anpassats i syfte att skapa en mer attraktiv arbetsplats, vilket har resulterat i nya rekryteringar. För att ytterligare utveckla hälso- och sjukvården och teamarbetet har en biträdande chef för hälso- och sjukvård anställts under perioden. Denna rekrytering har även bidragit till att minska antalet medarbetare per chef och förbättra förutsättningar för närvarande ledarskap.

Förvaltningen följer systematiskt upp andel timanställda och vidtar åtgärder för att erbjuda tryggare anställningsformer. Förvaltningens utförarenheter har påbörjat arbete med att inventera kunskapsnivå bland omsorgspersonal vilket är en del av arbetet utifrån framtida krav om skyddad yrkestitel.

Innan sommaren genomfördes en workshop tillsammans med chefer inom förvaltningens förskoleavdelning. Syftet var att kartlägga nuvarande kompetensutvecklingsinsatser och få en komplett bild av vad som erbjuds på enheterna, centralt inom förvaltningens förskoleavdelning samt av staden.

Innovation och digitalisering

Nya samverkansnätverk har startats upp i syfte att samordna innovationssatsningar och sprida goda exempel mellan stadens förvaltningar och där förvaltningen tar en aktiv roll. Det förvaltningsövergripande innovations- och digitaliseringsrådet (iDigirådet) fortsätter att stödja förvaltningen. Äldreomsorgens verksamhetsnära digitaliseringsnätverk fortgår och inkluderar nu socialtjänstens verksamheter. Förskoleavdelningen har genomfört en självskattning för alla förskolenheter och under hösten 2022 kommer en gemensam digitaliseringsstrategi tas fram. Strategin utgår från förskolornas identifierade nuläge samt från Nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2017-22 och de uppföljningar som gjorts utifrån den.

En lärande workshop med fokus på Design Thinking, samverkan och innovationsprocess för chefer och medarbetare sker under hösten 2022. Fem stadsdelsförvaltningar deltar och tillfället ska resultera i närmare samarbete inom staden, samt att fler resultatriktade workshops ska utvecklas. En ytterligare workshop med fokus på innovationsledning för förvaltningsledningen är planerad. Det ska resultera i en förvaltningsövergripande självskattning/mätning och en påbörjad handlingsplan.

Det finns behov av att stärka samverkan och nå ett mer effektivt arbetssätt inom staden och mellan arbetsområden gällande informationssäkerhet/dataskydd, för att förbättra möjligheten att införa tjänster och produkter samt för att stärka det övergripande digitaliseringsarbetet.

Förvaltningen följer stadsledningskontorets arbete med bedömning av hur gemensamma tjänster ska hanteras inom gemensam IT-service (GSIT).

Agenda 2030 och lika rättigheter för alla

Goda exempel

- Nya samverkansnätverk har startats upp i syfte att samordna innovationssatsningar och sprida goda exempel mellan förvaltningar.
- Karlbergs förskolor har tillsammans med förskolans metodutvecklare tagit fram en instruktionsfilm för arbetet i skolplattformens planering- och bedömningsmodul.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	81	78	81	81		83	83	2022
Analys Förvaltningen har ökat inom två av tre delindex för Aktivt Medskapandeindex. Trots ökningen ligger förvaltningens resultat kvar på 81 och målet att uppnå 83 är därmed inte uppnått. Staden som helhet har ett resultat på 80, vilket innebär att förvaltningen ligger en enhet högre, vilket får ses som ett positivt resultat. Fortsatt ledarskapsutveckling och aktivt arbete för att förverkliga intentionerna i personalpolicyn kan bidra till en gynnsam utveckling kommande år.								
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2,14 %			4,67 %	1,5 %	1,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2022
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				83 %		95 %	93 %	2022
Analys Arbete med att utveckla struktur och arbetssätt för avtalsuppföljning pågår. Mer än hälften av förvaltningens avtal som omfattas av rapporteringen har följts upp minst en gång under årets första halva. Årsmålet förväntas uppnås.								
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts				0 %		100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2022
Analys Marknadsdialog har genomförts alternativt är pågående för de två upphandlingar nämnden ansvarar för och som låg i upphandlingsplanen för 2022. Målet förväntas uppnås.								
  Index Bra arbetsgivare	76			77		84	84	2022
Analys Index Bra arbetsgivare består av tre delindex; Jämställdhet, Attraktiv arbetsgivare och Rekommendera arbetsplats. Sammantaget uppnår förvaltningen inte uppsatt mål (84). Förvaltningen hamnar lågt på index Jämställdhet, främst med anledning av att förvaltningen är en kvinnodominerad arbetsplats med kvinnliga chefer. Höga poäng ges för jämställdhet där inga skillnader finns mellan kvinnor och män. Pandemins effekt på korttidssjukfrånvaron påverkar även denna periods utfall								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
negativt, men med nuvarande utveckling med avtagande påverkan av Covid-19, samt aktivt sjukfrånvaroarbeta, kommer resultatet förbättras kommande år.								
  Sjukfrånvaro	9 %	7 %	9,4 %	9,4 %	8 %	8 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2022
Analys								
Pandemin har fortfarande påverkan på den totala sjukfrånvaron då värdet för sjukfrånvaron omfattar de tolv senaste månaderna. Förvaltningen har en hög andel medarbetare som inte har haft möjlighet att arbeta hemifrån. Årsmålet bedöms möjligt att uppnå genom aktivt arbete med sjukfrånvaron kombinerat med avtagande påverkan av pandemin.								
  Sjukfrånvaro dag 1-14	3,8 %	3,8 %	3,8 %	3,6 %	3 %	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2022
Analys								
I början av året hade pandemin stor påverkan på korttidssjukfrånvaron, inte minst inom förskolan, vilket resulterat i en ökning jämfört med VB 2021. Läget har stabiliserats och årsmålet bedöms därför möjligt att uppnå genom fortsatt aktivt arbete med korttidssjukfrånvaron.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens pilotprojekt för effektiva arbetssätt vid webbpublicering på hemsidor i syfte att säkerställa kvalitet och efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter samt effektivisera stadens kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en inventering av kompetensutvecklingsbehov i öppna förskolan	2022-01-01	2022-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna analysera stadsdelsnämndernas kompetensutvecklingsbehov och samordna kompetensutvecklingen för personal i förskolan	2022-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 3.2.1. Resurser används väl med fokus på resultat för invånarna

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förutsättningar för en hållbar ekonomi och verksamheter av hög kvalitet skapas genom ett effektivt utnyttjande av förvaltningens samlade resurser. Förvaltningen tar tillvara digitaliseringens möjligheter samt uppmuntrar innovativa lösningar och arbetssätt. Insatser genomförs i syfte att stärka den digitala kompetensen och kunskapen hos chefer, medarbetare och medborgare. Stadsdelsområdet växer och förvaltningen behöver säkerställa att lokalbeståndet används på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Förvaltningen utrustar verksamheternas lokaler med modern digital utrustning. Genom ett ökat användande av e-handelssystemet uppnås en högre avtalstrohet samt kostnadseffektivitet.

Förväntat resultat

Förvaltningen använder resurser effektivt så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. Nya digitala verktyg utvecklas och bidrar till en innovativ kultur och förhållningsätt. Nämndens verksamheter är innovativa och systematiskt kvalitetsarbete är väl utvecklat. Chefers förmåga att leda digital utveckling stärks och verksamheters förmåga att använda digitala verktyg och välfärdsteknik samt att generera innovativa lösningar uppmuntras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2021	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elektroniska inköp				35,54 %		65 %		2022
Analys								
Förvaltningens systemnyttjande har under våren legat på en bra nivå överlag och i juni var andelen 69 procent. Två lokala avtal har under året hittills anslutits till e-handeln. I augusti månad var dock siffran 19 procent. Anledningen till den stora skillnaden är främst att en leverantör som tidigare inte inkluderades i rapporten, anslutits inom ett gemensamt avtal under juli. Leverantören är gentemot förvaltningens parkmiljöavdelning, som även inkluderar Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltning då den är en gemensam enhet. Detta får stor påverkan på utfallet, då även kostnader för Kungsholmen och Östermalm ingår i statistiken för Normmalms stadsdelsförvaltning. Översikt för att få till en långsiktig lösning pågår.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Analysera och utveckla innovations- och digitaliseringsrådets arbetssätt i syfte att skapa en tydligare innovations- och digitaliseringsprocess.	2022-01-01	2022-12-31	
 Genomföra workshops inom personalekonomi med förvaltningens chefer	2021-01-01	2022-12-31	
 Utveckla förvaltningens arbete med Spendanalyser	2021-01-01	2022-12-31	
 Utveckla organisationsträd och framställa handlingsplaner för att mäta förvaltningens, enheters och verksamheters digitala utveckling och mognad.	2022-01-01	2022-12-31	
 Öka utnyttjandegraden i E-handel genom verksamhetsbesök och utbildning	2021-01-01	2022-12-31	
 Översyn av förvaltningens hantering och system för klagomål och synpunkter	2021-01-01	2022-12-31	

Nämndmål: 3.2.2. Medarbetare och chefer har en god arbetssituation, är engagerade och utvecklar verksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen är ett föredöme som arbetsgivare och har en väl fungerande arbetsmiljö som möjliggör engagemang, samverkan och utveckling. Förvaltningen attraherar och behåller medarbetare med rätt kompetens i förhållande till de uppdrag som ska utföras. Förvaltningen arbetar strategiskt med personal- och kompetensförsörjning för att möta kommande behov. Under året kommer förvaltningen prioritera att arbeta med sjukfrånvaro och ledarutveckling.

Förväntat resultat

Engagerade medarbetare och chefer bidrar till att nå uppsatta mål och att utveckla verksamheten. Ledarutvecklingsinsatser bidrar till att chefer är tryggare i sin ledarroll. Medarbetare upplever en god arbetsmiljö vilket avspeglar sig i goda resultat på medarbetarenkäten. Förvaltningen får tillräckligt med relevanta ansökningar på utannonserade tjänster. Personalrörlighet är på en sund nivå och sjukfrånvaron minskar i relation till 2021.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetet med att sänka sjukfrånvaron prioriteras under året genom extra resurser och fokus på frågan.	2022-01-01	2022-12-31	
 Bidra till en attraktiv arbetsgivare genom att fördjupa chefers kompetens gällande utformning av annonser av lediga tjänster, samt förstärka kompetensbaserad rekrytering.	2022-01-01	2022-12-31	
 Lönekriterier för chefer anpassas till stadens chefsprofil.	2022-01-01	2022-12-31	
Analys			
Personalstrategiska avdelningen har aviserat att de kommer se över lönekriterier kopplade till stadens chefsprofil, och förvaltningen inväntar därför detta arbete.			
 Samordnade ledarutvecklingsinsatser för förvaltningens chefer och ledningsgrupper prioriteras under året för att stärka ledarskapet vid förvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31	
 Se över förvaltningens gemensamma mallar och det stöd som finns för introduktion av nya medarbetare.	2022-01-01	2022-06-30	
 Stadsdelsförvaltningens arbetsmiljöutbildning kommer utvecklas med målsättning att chefer och skyddsombud har tillräcklig kompetens.	2022-01-01	2022-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestations- och omslutningsförändringar	Prognos	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 324,0	1,4	-23,6	1 267,8	34,0
Kostnader	1 551,7	1,4	-23,6	1 495,5	34,0
Intäkter	-227,7	0,0	0,0	-227,7	0,0
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner					34,0
Resultatenheternas överskott från 2021					17,3
Resultatenheternas överskott till 2023					-20,5

Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner					30,8
---	--	--	--	--	------

Uppföljning av driftbudget

Årsprognosen för stadsdelsnämnden visar på ett överskott om 30,8 mnkr efter resultatöverföringar. Resultatet för året bygger på en sammanvägning och analys av faktiskt bokförda kostnader och intäkter till och med augusti. Begärda och beslutade budgetjusteringar samt prestationsförändringar är med i resultatet.

Nämndens driftsbudget uppgår till 1 551,7 mnkr för kostnader och 227,7 mnkr för intäkter, vilket ger en nettobudget om 1 324 mnkr. När hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar och begärda budgetjusteringar minskar justerad nettobudget till 1 301,8 mnkr. Utfallet i redovisningen per augusti är 808,3 mnkr vilket motsvarar 62,1 procent av nettobudgeten och är ett lågt utfall för perioden.

Under året har nämnden beviljats budgetjusteringar i driftbudget om 9,0 mnkr enligt tabellen nedan.

Beviljade budgetjusteringar	Mnkr
Klimatsamordnare	0,7
Platssamverkan	2,2
Giffri förskola	0,5
Aktivitetscenter	1,6
Sommarkollo	0,7
Ökad friskvårdspeng	0,9
Starka team	1,8
Förstärkning öppen verksamhet	0,6

Analys av årsprognos 2022

Prognosen för 2022 års resultat för nämnden visar på 30,8 mnkr efter resultatöverföringar.

Överskott finns inom verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg om 9,5 mnkr, inom äldreomsorg om 31 mnkr, inom barn, kultur och fritid 1,0 mnkr samt avseende avskrivningskostnader för parkinvesteringar om 1,3 mnkr.

Underskott finns inom verksamheterna nämnd och administration om 2,5 mnkr, ekonomiskt bistånd om 0,5 mnkr, stadsmiljöns parkdrift om 2 mnkr, samt inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning om 7,0 mnkr.

I nedanstående tabell redovisas avvikelse per verksamhetsområde mot justerad budget.

Mnkr Netto	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestations- och omslutningsförändringar	Prognos (före resultatöverföringar)	Prognos (efter resultatöverföringar)	Avvikelse

Nämnd och administration	62,6			65,1	65,1	-2,5
Individ- och familjeomsorg	93,7			83,2	84,2	9,5
<i>varav barn och ungdom</i>	47,9			44,9	44,9	3,0
<i>varav vuxna</i>	17,9			16,4	16,4	1,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	25,9			22,4	23,4	2,5
<i>varav nyanlända</i>	2,0			-0,5	-0,5	2,5
Stadsmiljöverk samhet	23,3			25,3	25,3	-2,0
<i>Avskrivningar</i>	11,7			10,4	10,4	1,3
<i>Internräntor</i>	0,4			0,4	0,4	0,0
Förskoleverksamhet	299,4		-27,5	269,7	271,9	0,0
Äldreomsorg	575,3		0,0	544,3	544,3	31,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	212,4	1,4	3,9	224,7	224,7	-7,0
Barn, kultur och fritid	12,9			11,9	11,9	1,0
Arbetsmarknad sätgärder	4,1			4,1	4,1	0,0
Ekonomiskt bistånd	28,2			28,7	28,7	-0,5
<i>varav handläggare</i>	10,5			9,5	9,5	1,0
Övrig verksamhet	0,0			0,0	0,0	0,0
Totalt	1 324,0	1,4	-23,6	1 267,8	1 271,0	30,8

Nämnd och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiserar ett underskott om 2,5 mnkr.

Underskottet utgörs av en förvaltningscentralt finansierad satsning på att renovera flera av förvaltningens verksamhetslokaler.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen visar totalt på ett överskott om 9,5 mnkr, där myndighetsutövning mot vuxna prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr, myndighetsutövning barn och unga ett överskott om 3,0 mnkr, samt socialpsykiatri ett överskott om 2,5 mnkr. Det prognostiserade överskottet för verksamhetsområdet har växt under året bland annat på grund av ett lägre antal LVU, LVM samt HVB-placeringar än

tidigare beräknat.

Hos utföraren socialpsykiatri prognostiseras en budget i balans efter en överföring om 1,0 mnkr till resultatfond.

Totalt för verksamhetsområdet nyanlända prognostiseras ett överskott om 2,5 mnkr. Överskottet beror på att de statliga bidragen för målgruppen överstigit kostnaden för insatserna.

Stadsmiljö

Verksamheten visar ett planerat underskott om 2,0 mnkr. Underskottet avser i sin helhet städkostnader för otillåtna bosättningar. Fram till augusti uppgår kostnaderna till 1,3 mnkr. Utifrån nämndens prognostiserade överskott begärs ingen budgetjustering för detta, vilket gjorts tidigare år.

För avskrivningskostnader prognostiseras ett överskott om 1,3 mnkr.

Barn, kultur och fritid

Verksamheten visar ett överskott om 1,0 mnkr. Överskottet härrör främst från vakanser under året.

Förskola

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans efter en prognostiserad överföring om 2,2 mnkr till resultatfonden. I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar och budgetjusteringar i form av barnomsorgsgarantin samt kompensation för höga hyror.

Barnantalet har minskat under året jämfört med år 2021. Det genomsnittliga antalet inskrivna barn för perioden januari till augusti är 1 798 vilket är 145 barn färre än samma period under 2021 då snittet var 1 943 barn. Den genomsnittliga minskningen för helåret 2022 prognostiseras dock inte bli fullt så stor utan stanna på en minskning om i genomsnitt 99 barn.

<i>Antal inskrivna barn</i>	<i>VP 2022</i>	<i>Prognos snitt 2022</i>	<i>Snitt 2021</i>	<i>Snitt 2020</i>
<i>1-3 år</i>	890	940	1 017	1102
<i>4-5 år</i>	873	833	855	891
<i>Allmän förskola</i>	0	0	0	1
<i>Summa</i>	1 763	1 773	1 872	1 993

För att kunna möta den minskande budget som följer vikande barnantal ser förvaltningen bland annat över beståndet av förskolelokaler inom stadsdelsområdet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen visar ett sammantaget överskott om 31 mnkr. Överskottet finns på beställarsidan och underskottet är på utförarsidan.

Beställare äldreomsorg

Beställarenheten äldreomsorg har ett överskott om 35 mnkr.

Överskottet beror delvis på att antalet placeringar på vård- och omsorgsboende har varit lägre än vad tilldelad budget ger utrymme för.

Under året har prognosen för beställarsidans överskott ökat, delvis på grund av ett flertal olika statsbidrag. Men framför allt på grund av att återgången till normalläge efter pandemin har skett långsamt och är antalet insatser är fortsatt markant lägre än under 2019.

Snittet av antal boende i vård- och omsorgsboenden inklusive HVB är 391 personer för perioden januari och augusti 2022. Snittet för samma period 2021 var 356 vilket innebär en ökning om cirka 10 procent i vård- och omsorgsboendeplatser. Antalet månadsplaceringar under 2022 är dock fortfarande lägre än vid tiden innan pandemins utbrott.

Månad	Ar 2022	Ar 2021	Ar 2020	Ar 2019
Januari	383	349	398	409
Februari	382	343	399	417
Mars	387	353	399	414
April	397	349	395	412
Maj	395	356	367	414
Juni	395	365	356	409
Juli	395	367	363	408
Augusti	397	366	361	407
Snitt	391	356	380	411

Även för hemtjänsten så är antalet insatser lägre än vad beställarsidans tilldelade budget ger utrymme för, vilket därmed skapar ett överskott.

Utförare äldreomsorg

Väderkvarnens vård- och omsorgsboende prognostiserar ett underskott om 10 mnkr. Underskottet beror framförallt på intäktsbortfall då det fortfarande är låg belägningsgrad, framför allt på servicehuset. Totalt har Väderkvarnen under året haft vakanser på cirka 16 procent av det totala antalet boenden. Vakanserna har i huvudsak avsett servicehus och somatikplatser. Däremot har beläggningen för somatikboenden ökat kraftigt i augusti månad.

Hemtjänsten prognostiserar ett underskott om 6 mnkr. Underskottet orsakas till stor del av ökande lönekostnader, samt en långsammare återgång till normalläge efter pandemin än prognostiserat. Hemtjänsten har även under året genomfört en organisationsförändring som har inneburit ett minskat antal medarbetare per chef för en balanserad arbetsmängd för all administrativ personal.

Den förebyggande verksamheten inom äldreomsorgen prognostiserar en budget i balans.

Staben för äldreomsorgen har ett överskott på 8 mnkr då en buffert för eventuella covid-relaterade kostnader inte nyttjats i samma utsträckning som beräknat.

Lokalkostnader för äldreomsorgen har ett överskott på 4 mnkr då kostnader varit lägre för lokaler samt att beläggning varit högre än vad som var budgeterat och intäkter har därmed varit högre.

Konsekvenser av förändrade juridiska förutsättningar för timanställningar skapar osäkerhet i prognosen, vilket har tagits höjd för.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning visar på ett underskott om 7,0 mnkr. Av underskottet står myndighetsutövning för vuxna med funktionsnedsättning för 4,7 mnkr och myndighetsutövning för barn med funktionsnedsättning för 2,8 mnkr. Utförarenheten inom funktionsnedsättning prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr.

Myndighetsutövning

Myndighetsutövningens underskott består av fortsatt höga kostnader inom de verksamheter som finansieras med det fasta anslaget, inom framför allt avlösarservice, personlig assistans och hemtjänst samt boenden enligt socialtjänstlagen, SoL.

Förvaltningen har under 2020 och 2021 arbetat med att följa upp avtal som ligger utanför lagen om valfrihetssystem, LOV, som är mycket kostsamma för stadsdelsförvaltningen då dessa placeringars priser är högre än tilldelad budget. Under 2022 syns en tydlig kostnadsbesparing.

Utförarverksamheten

Utförarenheten inom funktionsnedsättning prognostiserar ett överskott om 0,5 mnkr.

Under året har ett antal placeringar fått en höjning av ersättningsnivån vilket gett bättre förutsättningar för gruppboendena att bedriva sin verksamhet.

Arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder visar en budget i balans. Förvaltningen har erbjudit 273 ungdomar ett meningsfullt feriejobb varav 268 ungdomar tackade ja.

Verksamheten ekonomiskt bistånd visar på ett sammantaget underskott om 0,5 mnkr där bidragsutbetalningar visar ett underskott om 1,5 mnkr men handläggningskostnaderna ger ett överskott om 1,0 mnkr.

Antalet bidragshushåll liksom kostnaderna för utbetalt bistånd har minskat jämfört med 2021 och prognostiseras vara fortsatt lägre under 2022.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2022	Resultatöverföring från 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad resultatöverföring till 2023 Överskott (+) Underskott (-)
Förskolorna Mitt i City	45 595,0	-4 184,0	-200,0	4 384,0

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2022	Resultatöverföring från 2021 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad resultatöverföring till 2023 Överskott (+) Underskott (-)
Johannes förskolor	45 729,0	-3 606,0	-200,0	3 806,0
Karlbergs förskolor	49 615,0	-3 018,0	-1 000,0	4 018,0
Matteus förskolor	46 222,0	-4 190,0	-100,0	4 290,0
Odenplans förskolor	47 134,0	0,0	-700,0	700,0
Utförarenheten socialpsykiatri	25 980,0	-1 379,0	-1 000,0	2 379,0
Fält- och fritidsenheten	9 000,0	-900,0	-1 000,0	900,0
Summa resultatenheter	269 275,0	-17 277,0	-4 200,0	20 477,0

Nämnden har sju resultatenheter, fem inom förskolan, en inom verksamheten för fält- och fritid samt en i form av socialpsykiatrins utförarenhet.

Enheterna inom förskolan prognostiserar ett överskott om 2,2 mnkr och ökar sin fond motsvarande till totalt 17,2 mnkr som förs över till 2022. Socialpsykiatrins utförarenhet prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr och ökar sin fond motsvarande. Fält- och fritidsenhetens resultatfond har nått sitt tak och kommer inte överföra något ytterligare. Deras ytterligare överskott påverkar därefter stadsdelsnämndens driftresultat.

Resultatenheterna ökar i prognosen sammanlagt sina resultatfonder med 3,2 mnkr till 2022.

Investeringar

Nämnden har till 2022 beviljats investeringsbudget avseende Maskiner och Inventarier om 2,8 mnkr, avseende Parkinvesteringar om 19,8 mnkr samt avseende upprustning av lekplatser om 0,5 mnkr.

Mnkr, netto	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prognos	Avvikelse
Parkinvesteringar	5,5		5,5	0,0
Parkreinvesteringar	1,5		1,5	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	12,8		12,0	0,8
Klimatinvesteringar	0,0		0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar	0,0		0,0	0,0
Övriga investeringsmedel	0,5		0,5	0,0
Maskiner & inventarier	2,8		2,3	0,5
Totalt	23,1	0,0	21,8	1,3

Parkinvesteringar

Stadsdelsnämnden har i budget 2022 tilldelats 19,8 mnkr för investeringar och reinvesteringar

i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2022	Prognos T2	Budgetjustering	Avvikelse
<i>Centrala medel</i>				
Observatorielunden	1	1		0
Blekholtsterrassen	4,5	4,5		0
<i>Reinvesteringar</i>				
Observatorielunden	1	1		0
Blekholtsterrassen	0,5	0,5		0
<i>Nycklade medel</i>				
Observatorielunden	1,7	1		0,7
Blekholtsterrassen	4,5	3,3		1,2
Vasaparkens parklek	1	1		0
Norrbackatäppan	1,8	1		0,8
Bellevueparken	0,5	0,7		-0,2
Småparker	2,8	4,5		-1,7
Tillfällig skate i Hagastaden	0,5	0,5		0
Totalt	19,8	19		0,8
<i>Lekplatspengar</i>				
Byta fallskydd på lekplatser	0,5	0,5		0

Prognosen för investeringsbudgeten visar ett överskott och några justeringar mellan projekten. Omfördelning görs mellan projekten där gräsmatterenovering i Observatorielunden inte kunnat utföras. Blekholtsterrassen har fått minskade kostnader under byggskedet mot prognos. Norrbackatäppans kostnader minskar då delar av projektets kostnader togs 2021. Småparker bedöms behöva mer medel än tidigare prognos på grund av ökade kostnader för is-anläggningens teknikhus i Vasaparken.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Omslutningsförändringar

Budgetjusteringar

Nämnden begär en budgetjustering på 1,4 mnkr i KBF för kostnader som avser perioden från januari till och med december. Av dessa är 0,9 mnkr faktiska kostnader per den 31 augusti.

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Analys av balansräkning tertial 2 2022

Jämförelse mellan 2021-08-31 och 2022-08-31

Förvaltningens totala balansomslutning uppgår till 237 miljoner kronor per 2022-08-31 och har ökat med cirka 5,6 miljoner kronor jämfört med ingående balans 2021-09-01.

Tillgångar

- **Mark, byggnader och tekniska anläggningar konto 11XX samt Maskiner och inventarier konto 12XX**

Den totala ökningen av anläggningstillgångar på 7,3 procent avser främst pågående investeringar inom park och miljö och deras klimatsatsning samt ventilation till verksamhetslokaler inom förskola och inventarier till Väderkvarnens vård- och omsorgsboende.

- **Kundfordringar konto 15XX**

De externa kundfordringarna har ökat med 15,5 procent vilket främst beror på faktureringar inom äldreomsorgen.

De interna kundfordringarna har minskat med 67,4 procent främst på att ett större belopp är inbetalt i år jämfört med samma period 2021.

- **Diverse kortfristiga fordringar konto 16XX**

Fordringar hos staten på konto 1650 har ökat med 1,5 mnkr, förändringen beror främst på kommande projektmedel inom äldreomsorgen. Förvaltningen har däremot rekvirerat ett mindre belopp via Arbetsförmedlingen (AMS) i år.

- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter konto 17XX**

De ökade förutbetalda kostnaderna på konto 1712 beror främst på hyreskostnader 2,4 mnkr som rättats till korrekt period.

De minskade fordringarna på konto 1751 beror delvis på mindre återsökningar till Migrationsverket om 1,6 mnkr avseende invånare som ännu inte är svenska medborgare. Reglering gällande ensamkommande barn (EKB) om 2,3 mnkr gentemot Kungsholmens stadsdelsförvaltning har också minskat.

De ökande interimsfordringarna på konto 1791 beror främst på reglering av förutbetalda kostnader för handledning inom ekonomiskt bistånd på 0,9 mnkr gentemot Östermalms stadsdelsförvaltning.

- **Kassa och bank konto 19XX**

Tillgångar avseende kassa och bank, konto 1911 har minskat något i och med en avslutad underförskottskassa på 3 000 kr.

Skulder

- **Eget kapital konto 20XX**

Eget kapital visar skillnaden mellan skulder och tillgångar i balansräkningen. Det egna kapitalet har ökat med 5,6 mnkr.

- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder konto 24XX**

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har minskat på konto 2498 med 13 186,50 kr vilket beror på färre lönereturer i år och det avser främst feriearbetare.

- **Leverantörsskulder konto 25XX**

Externa leverantörsfakturer konto 2512, skulden har ökat med 11 mnkr och det beror främst på fler fakturer från Olivia Omsorg AB 4,4 mkr, Blomsterfonden 0,9 mnkr, Domicare AB 1 mnkr.

Externa leverantörsfakturer från stadens bolag konto 2518. Skulden har ökat med 0,4 mnkr och det beror främst på fler fakturer från S:t Erik Kommunikation AB.

- **Skulder till staten konto 28XX**

Ökning av skuld till staten, konto 2810 på 0,5 mnkr som avser elskatt för 202208 samt ej förbrukade projektmedel mot staten.

- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter konto 29XX**

Förutbetalda intäkter på konto 2953 har minskat vilket främst beror minskade medel för ensamkommande barn (EKB) om 1,4 mnkr mot Kungsholmens stadsdelsförvaltning samt ett mindre belopp för ej förbrukade projektmedel är bokade i år jämfört med 2021.

Upplupna kostnader på konto 2991 har minskat med 11,5 mnkr vilket främst beror på minskad kostnad mot fastighetskontoret avseende hyra när det gäller förskolan Luna om 7,2 mnkr samt minskning av kommande kostnader för ensamkommande barn EKB gentemot Kungsholmens stadsdelsförvaltning med 3,5 mnkr.

Övrigt

Intern kontroll

Norrmalms stadsdelsnämnd ska inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten (KL 6 kap. 7 §). Nämnden ska också se till att *den interna kontrollen är tillräcklig* och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta gäller även när driften av en kommunal verksamhet har lämnats över till någon annan (KL 3 kap. 16 §). Nämnden ansvarar för att utforma och organisera den interna kontrollen och säkerställa effektiva system för uppföljning.

I samband med tertialrapport 2 rapporteras hur det interna kontrollarbetet har fortlöpt under året med fokus på eventuella avvikelser.

Nämndens internkontrollarbete fortsätter utan större avvikelser. Uppföljning av intern kontrollplanen samt väsentlighets- och riskanalysen (VOR) och genomförda kontrollaktiviteter visar på mindre avvikelser. I samband med verksamhetsberättelse följs internkontrollplanen upp i sin helhet.

De mindre avvikelser som har uppmärksammats är inom processen *Förebygga olyckor* och arbetssättet *Systematiskt brandskyddsarbete*. Kontrollen består av *Uppföljning av förvaltningens SBA* och kontrollaktiviteten består av *Rapport till Sankt Eriks försäkring*.

Enligt beskrivningen av kontrollen ska rapporten vara sammanställd och kommunicerad med förvaltningsledningen inför tertial 2.

Sankt Eriks försäkring AB skickar årligen ut en uppföljningsenkät gällande det systematiska brandskyddsarbetet. Den förvaltningsövergripande uppföljningen består av att förvaltningens brandskyddsamordnare sänder ut enkät till samtliga av förvaltningens enheter där bland annat frågorna från enkäten från Sankt Eriks försäkring AB ingår. Resultatet sammanställs, dels på nämndnivå för Sankt Eriks försäkring AB, dels på verksamhetsnivå. Resultaten presenteras till förvaltningsledning och nödvändiga åtgärder planeras.

Avvikelsen gentemot internkontrollplan består av att uppföljningsrapporten inte är genomförd.

Förvaltningens brandskyddssamordnare har haft regelbundna kontakter och avstämningar med Sankt Eriks försäkringar, och har i samverkan kommit fram till att inte genomföra enkät för 2022. Bakgrunden är status för verksamheterna bedöms likvärdig. De senaste två åren har den förvaltningsegna enkäten haft en svarsfrekvens på 100 procent, och de brister som har framkommit gäller utbildningar överlag och brister i det systematiska brandskyddsarbetet för nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi, Väderkvarnen. Status bedöms likvärdig, och i samråd med Sankt Eriks försäkringar beslutades att ingen enkätundersökning ska genomföras för 2022, utan att fortsätta arbeta med de åtgärder som har uppmärksammats tidigare.

Utbildningsinsatserna påbörjades under 2021 och är fortsatt inplanerade under hösten för brandskyddskontrollanternas i två steg. Inventering av brandskyddet på VoB och gruppboende är påbörjad och löper vidare tills samtliga adresser gått igenom. En tät dialog förs löpande med St Eriks Försäkrings AB om förbättringsåtgärder och mer effektiva rutiner för framtida uppföljningar och riskbedömningar för att på så sätt effektivisera och kvalitetssäkra brandskyddsarbetet. Nämnden deltar i nätverket Stadens Brandskyddsnätverk där andra förvaltningar och bolag ingår.

Brandskyddsamordnare planerar under hösten att presentera status för förvaltningsledningen gällande de åtgärder som har vidtagits, istället för den sammanställning av enkätresultat som tidigare har presenterats.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Stockholm stad är en viktig aktör i genomförandet av Agenda 2030, genom att flera av grunduppdragen är direkt eller indirekt kopplade till specifika delmål i agendan. Målen om en hållbar utveckling ligger i linje med stadens vision och budget.

Förvaltningens miljöarbete utgår från den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som skapar en enhetlig struktur för miljöarbetet med en tydlig koppling till målen i Agenda 2030. Handlingsplanens temaområden energi, transporter, avfall, mat, kemikalier, biologisk mångfald och klimatanpassning har en direkt koppling till flera mål i Agenda 2030.

Förvaltningens arbete med att bidra till att de globala målen uppnås, jämställdhetsarbete, arbete för att främja barns- och nationella minoriteters rättigheter beskrivs under rubriken "Agenda 2030 och lika rättigheter för alla" under relevanta verksamhetsområdesmål. Nedan följer kortfattade exempel av förvaltningens arbete för att uppnå de globala målen.

Mål 1 Ingen fattigdom och Mål 2 Ingen hunger

Förvaltningen arbetar för att motverka hunger, fattigdom och för en god hälsa genom ett strukturerat arbete som leder till att fler människor blir självförsörjande. Arbetet sker i tät samverkan med andra parter för att minska behovet av försörjningsstöd som inkomstkälla.

För att människor med låg pension ska få reducerad avgift inom äldreomsorgen följer förvaltningen upp att äldre som har insatser lämnar korrekta inkomstuppgifter och boendekostnad. Förvaltningen informerar även om möjligheten att söka äldreförsörjningsstöd. Detta arbete ligger i linje med första målet, att avskaffa fattigdom i alla dess former.

Förvaltningens kartläggning av nattfastan, måltidsobservationer, matsvinnsmätning och praktisk och teoretisk utbildning i samverkan med förvaltningens dietist bidrar gemensamt till att motverka undernäring och felnäring hos äldre vilket är i linje med mål nummer två, ingen hunger.

Samhällsvägledning till nyanlända syftar till en hållbar etablering. Det sker genom att öka självbestämmande och möjligheten att göra självständiga informerade val. Individuell vägledning anpassade utifrån individers skilda förutsättningar ökar chansen att personer hittar stadigvarande annat boende och blir självförsörjande.

Mål 3 God hälsa och välbefinnande

För att skapa hälsa och välbefinnande arbetar förvaltningens ungdomsgård i projektform för att lyfta ämnen som är kopplad till psykisk hälsa. Genom att använda sig av metoder som teater, spelbaserad lärplattform, skapande och film lyfts ämnen som sex och samlevnad, missbruk och rasism.

För att motverka ofrivillig ensamhet, öka den psykiska hälsan och främja till social stimulans på vård- och omsorgsboende fortsätter den dagliga aktiveringen utefter den äldres individuella förutsättningar och önskemål.

Förvaltningen arbetar drogförebyggande vilket förbättrar den enskildes hälsa samt

konsekvenser som ett droganvändande har på samhället.

Ungdomsmottagningen på Odenplan erbjuder ungdomar rådgivning och stöd i syfte att främja en god psykisk, fysisk och sexuell hälsa. Mottagningens kuratorer har tillsammans med fältassistenterna påbörjat ett samarbete med Ericastiftelsen för att arbeta suicidpreventivt.

Mål 4 God utbildning

Det mest grundläggande målet för förvaltningens förskoleverksamhet är att främja god utbildning. Arbete med Agenda 2030 och de globala målen sker löpande i den dagliga verksamheten inom förskolorna, i planerade projekt och i undervisningen tillsammans med barnen. En stor del av förskolans arbete med Agenda 2030 handlar om att väcka barnens nyfikenhet och intresse för hållbar utveckling genom aktiviteter och genom att vara en demokratiskt fostrande mötesplats. Förvaltningen arbetar systematiskt med att följa upp och utveckla förskolornas verksamhet för att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning och har under perioden tagit fram en gemensam strategikarta. Genom att skapa en gemensam vision, struktur och förhållningssätt stärks likvärdigheten mellan förskolorna vilket bidrar till målet om god utbildning.

Mål 5 Jämställdhet

Planering och insatser inom förvaltningens socialtjänst och äldreomsorg sker utifrån individens behov av stöd. För att uppnå en högre jämställdhet sker ärendegenomgångar på ett könsneutralt sätt.

Den senaste mätningen av Index Bra arbetsgivare visade att kvinnor är överrepresenterade bland chefer samt vid långtidssjukskrivningar. Förvaltningen arbetar med detta genom kompetensbaserad rekrytering samt insatser för att uppnå låg sjukfrånvaro och en god arbetsmiljö.

Mål 6 Rent vatten och sanitet för alla och mål 7 Hållbar energi för alla

Förvaltningen samverkar med övriga förvaltningar och bolag kring strategiska vattenfrågor i staden för att uppnå en god vattenstatus. Förvaltningen arbetar även med strategier för dagvattenhantering.

En mall för energibesparingsrutin har tagits fram och kommunicerats till förvaltningens verksamheter i syfte att enheterna implementerar lokala energibesparingsrutiner under året.

Flera av förvaltningens förskolor inom stadsdelsområdet har under perioden haft fokus hav och vatten. Syftet har varit att skapa förståelse för vattnets betydelse för allt liv.

Mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Förvaltningen har höga ambitioner kring att vara en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor. De övergripande resultaten för förvaltningen i årets medarbetarenkät var mycket goda. Bland annat följer förvaltningen systematiskt upp andel timanställda och vidtar åtgärder för att erbjuda tryggare anställningsformer.

Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Förvaltningens arbete med hållbara transporter bidrar till att skapa en hållbar infrastruktur och

att bekämpa klimatförändringarna. Medarbetarna går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten, i undantagsfall används andra transportmedel. Förvaltningens fordon och arbetsmaskiner drivs på ett miljövänligt sätt. Möten fortsätter i stor utsträckning vara tillgängliga för digitalt deltagande och lokaler utrustas med teknisk utrustning.

Förvaltningens interna samverkan kring hållbara innovationer och digitalisering stärks genom ett övergripande innovations- och digitaliseringsråd och verksamhetsnära digitaliseringsnätverk.

Mål 10 Minskad ojämlikhet

En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukardialoger för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har formulerat en jämställdhetsutmaning med frågor om förväntningar och föreställningar utifrån könstillhörighet, snarare än behov, styr beslutet om insatser. Syftet är att ha ett normkritiskt perspektiv under såväl utredning som bedömning av insatser.

I alla utredningar och beslut som berör barn beaktas ett barnperspektiv utifrån barnkonventionens artiklar. Barn får komma till tals exempelvis genom att de kan kontakta föräldrarnas handläggare och få möjlighet att få svar på sina frågor. Förvaltningens socialtjänst har påbörjat ett arbete med att uppmärksamma barn som anhöriga genom BRA-modellen (barns rätt som anhöriga). Socialtjänstens handläggare har även genomfört ett digitalt seminarium gällande missbruk hos föräldrar för medarbetare på förskolor och grundskolor.

Mål 11 Hållbar städer och samhällen

Förvaltningens lokala miljö- och klimathandlingsplan innehåller aktiviteter som avdelningar och enheter arbetar med för att minska miljöpåverkan och klimatutsläpp samt för att stärka den biologiska mångfalden och förmåga att hantera skyfall och värmeböljor.

I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevakar och verkar förvaltningen för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden och offentliga platser inom stadsdelsområdet tillgodoses.

För platssamverkan Sergels torg har en vägledning tagits fram för hur konst, kultur och aktiviteter ska tillföras Sergels torg. Vägledningen omfattar en strategi för hur mål 11 om hållbara städer ska omfattas i gestaltnings- och programmeringsarbetet. Bland annat ska samtliga aktiviteter vara kostnadsfria och tillgängliga för alla samt att innehållet ska rikta sig till flera olika målgrupper.

Mål 12 Hållbar konsumtion och produktion

I enlighet med Regeringsbeslutet om en handlingsplan om en giftfri vardag så ser verksamheterna över vilka produkter som används i vardagsmiljön. Stadsdelsnämndens vård- och omsorgsboende i egen regi har inlett ett samarbete med miljöförvaltningen för att bidra till att nå målen i stadens miljöprogram. Samarbetet ska leda till ett minskat matsvinn, effektiv användning av förbrukningsprodukter i plast samt minskad användning av hälso- och miljöskadliga kemikalier i verksamheten.

Förvaltningens förskolor samt vård- och omsorgsboende i egen regi har genomfört matsvinnsmätningar.

Stocket ska vara förstahandsalternativ vid inköp av möbler och inventarier. Förvaltningens rutin för inköp har uppdaterats med information om Stocket återbrukstjänst i syfte att fler ska använda tjänsten.

Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna, Mål 14 Hav och marina resurser och Mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald

Genom att anpassa parker och grönområden till ett förändrat klimat samt arbeta för ökad biologisk mångfald bidrar förvaltningen till att bland annat uppnå de globala målen kring att bekämpa klimatförändringar och bidra till ekosystem och biologisk mångfald.

Ett förändrat klimat kommer bland annat innebära en ökad och alltmer intensiv nederbörd samt ett varmare klimat. Detta innebär att kraven på utjämning och fördröjning av vattenflöden ökar och att omhändertagandet av dagvatten behöver utvecklas. Vid parkupprustningar och planering av nya parker arbetar förvaltningen därför med att hitta lösningar för att kunna ta hand om den ökade nederbörden och som även kommer växter och ekosystem till del.

Ett förändrat klimat ökar också andelen växtsjukdomar. En större variation av träd, buskar och blommor planteras därför för att skapa större tålighet mot kommande förändringar och nya sjukdomar. Vid anläggning av nytt växtmaterial är det också viktigt att välja växter som gynnar pollinatörer.

Ett förändrat klimat kan också innebära mer torka och värmeböljor. Träden i staden är bland annat viktiga för att ge skugga och reglera klimat. Innerstadens parker behöver ha ett trädbestånd som är vitalt och håller en god kontinuitet över tid. För att säkerställa detta utförs inventeringar, inventeringar och framtagande av trädvårdsplaner. Trädvård genomförs löpande med utgångspunkt i inventeringarna, och återplantering samt nyplantering av träd genomförs kontinuerligt.

Inom förvaltningens förskolor bedrivs olika projekt och aktiviteter för barnen i syfte att väcka nyfikenhet och förståelse för miljön och ekosystem, bland annat genom att odla.

Mål 16 Fredliga och inkluderande samhällen och Mål 17 Genomförande och globalt partnerskap

Förvaltningen arbetar brottsförebyggande och trygghetsskapande, vilket bidrar till ett fredligt och inkluderande samhälle. Målet inkluderar också delmål som att bekämpa korruption och mutor, bygga effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner och att säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna. Genom att arbeta med otillåten påverkan, platsamverkan, kontinuitetsplanering, och informationssäkerhet bidrar förvaltningen till att målet uppfylls.

Ett av förskolans viktigaste uppdrag är att grundlägga goda vanor och demokratiska värderingar hos barnen från tidig ålder. Goda vanor som i sin tur främjar möjligheterna till ett samhälle där alla tar gemensamt ansvar för varandra, våra miljöer och en hållbar utveckling.

Samverkan sker även med invånare genom medborgardialoger, medborgarförslag, klagomål- och synpunkter och trygghetsvandringar.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar med att integrera ett jämställdhetsperspektiv vid beslutsfattande för att möta den enskildes behov oavsett kön och arbetet mot alla former av våld mot kvinnor och flickor, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering vilket bidrar till jämställdhet. Relevanta tjänsteutlåtande ska innehålla jämställdhetsanalys, vilket kontrolleras löpande. En del i arbetet med jämställdhetsintegrering är att analysera resultat från brukarundersökningar för att uppmärksamma och upptäcka omotiverade skillnader mellan kön. Resultatet används i det fortsatta kvalitetsarbetet och kan handla om att utforma aktiviteter som både män och kvinnor är intresserade av, eller att se över hemtjänstinsatser utifrån frågor om jämställdhet och jämlikhet. Nedan följer i korthet exempel på jämställdhetsarbetet inom förvaltningen.

Ett gott arbetsgivarskap främjar jämställdhet och möjligheter att kunna förena arbetsliv och föräldraskap. Genom att arbeta utifrån kompetensbaserad rekrytering säkerställs att den enskildes kompetens blir avgörande vid rekrytering. Förvaltningen verkar för att medarbetare ska kunna förena arbetsliv och föräldraskap, bland annat genom flexibel arbetstid.

Förvaltningens beställarenhet inom äldreomsorgen har formulerat en jämställdhetsutmaning med frågor om förväntningar och föreställningar utifrån könstillhörighet, snarare än behov, styr beslutet om insatser. Syftet är att ha ett normkritiskt perspektiv under såväl utredning som bedömning av insatser.

Freda-kortfrågor är ett verktyg för att uppmärksamma våld i nära relation. Fler kvinnor blir utsatta för våld i nära relationer men FREDA-kortfrågor till ställs till alla oavsett kön.

Inom socialtjänsten har hjälpmedel köpts in som ska användas under möten för att bland annat konkretisera hur lång tid mötet ska ta eller för att brukarna ska kunna känna sig mer avslappnade. Materialet har köpts in med stor variation för att kunna tilltala så stor målgrupp som möjligt, oavsett kön eller funktionsvariation.

Barnen i förvaltningens förskolor har, oavsett könstillhörighet, fått möjlighet att pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor. Arbetet med jämställdhet inkluderas i förskolans systematiska kvalitetsarbete, i den löpande verksamheten via pedagogisk planering och dokumentation samt analys av resultaten från brukarenkäten.

Förskolans viktigaste jämställdhetsarbete, som sker varje dag, utförs i den löpande verksamheten. Förskolorna erbjuder inkluderande lärmiljöer och i interaktion med barnen utmanar pedagogerna könsstereotypiska normer och värden.

För att säkerställa att förvaltningens fält- och fritidsenhets verksamheter är jämställda efterfrågas besökarnas synpunkter vid inköp av material och vid utformning av inom- och utomhusmiljön. I samverkan med förvaltningens park- och miljöavdelning bjöds barn och ungdomar in till en workshop för att få lämna in synpunkter till den kommande renoveringen av parkleken. Vid de tillfällena eftersträvas att representationen är likvärdig gällande kön och ålder för att få en jämställd bild av önskemålen och behoven som barn och unga har.

I planeringen av nya parker och vid upprustning av befintliga finns ett tydligt jämställdhetsperspektiv med, bland annat genom att planera för offentliga platser som upplevs som trygga och välkomnande för alla. Förvaltningen arbetar med att genomföra olika typer av trygghetshöjande åtgärder i parker och grönområden, det kan till exempel handla om att förbättra sikt, orienterbarhet och belysning. Jämställdhetsperspektivet finns med vid besvarande av olika detaljplane- och programremisser.

I arbetet för att nämndens verksamheter ska vara jämställda bidrar förvaltningens samhällsvägledning med att erbjuda riktade individuella insatser i syfte att stärka den enskildes självbestämmande och bidra till ökat lärande. Målsättningen är att både kvinnor och män blir mer självgående i sin process mot egen försörjning och boende.

Andelen feriejobb som förvaltningen erbjuder ska vara så jämnt fördelad mellan könen som möjligt, för att pojkar och flickor ska ha samma möjlighet att tillgodose sig arbetslivserfarenhet.

I trygghets- och preventionsarbetet samlas och sprids kunskap om skillnader mellan könen, vilket ligger till grund för åtgärder och insatser för att stötta nämndens verksamheter. Detta sker exempelvis inom forumet *Trygg ungdom*, som ingår i nämndens samverkansöverenskommelse med Polismyndigheten.

Barns rättigheter

Förvaltningen beaktar barns rättigheter vid avvägningar och bedömningar i beslutsprocessen inom myndighetsutövningen. Förvaltningen arbetar för att andelen barn som lever i familjer som uppstår ekonomiskt bistånd ska vara låg och att barnkonsekvensanalyser genomförs. Nedan följer i korthet exempel på förvaltningens arbete med barns rättigheter.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s barnkonvention om barnets rättigheter. Utbildningen i förvaltningens förskolor utgår därför ifrån vad som bedöms vara barnets bästa. Stockholm stads stödmaterial för att pröva barnets bästa används som grund för alla större beslut som rör barnen i verksamheten.

Under perioden har förvaltningens förskolor erbjudit forum för delaktighet och inflytande och arbetat med att fördjupa barnens kunskap om sina egna rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Förskolorna arbetar bland annat med barnens rätt till yttrandefrihet, genom att uppmuntra alla barn att komma till tals samt att respektera varandras rätt till att tycka och tänka olika.

Samverkan med socialtjänsten utgör en viktig del i enlighet med flertalet artiklar i barnkonventionen som ska säkerställa barns rätt till trygghet och en uppväxt fri från övergrepp, våld eller sexuellt utnyttjande. Förskolans personal har under perioden bjudits in till seminarier kring våld i nära relationer och missbruk för att stärka personalens förmåga att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa.

På central nivå har ledningsgruppen inom förvaltningens förskoleavdelning arbetat med att skapa bättre insyn i respektive verksamheter. En samsyn kring nuläget och förskolornas utvecklingsbehov utgör grunden för fördelning och prioritering av resurser utifrån förutsättningar och behov. Arbetet är en central del av det fortsatta arbetet med att främja

likvärdigheten och säkerställa alla barns rätt till god utbildning där barnen lär och utvecklas i en trygg och hälsofrämjande miljö.

Förvaltningens socialtjänst fortsätter att sträva efter att uppnå ett barnperspektiv och barnrättsperspektiv i alla beslut som berör barn. Barn ges möjligheten att vara delaktiga och komma till tals genom att, om föräldrarna samtycker, få ett brev med kort information om föräldrarnas insats samt kontaktuppgifter till ansvarig handläggare med uppmaning att höra av sig vid frågor. Vid behov sker alltid samverkan med övriga aktörer i ärenden där barn är aktuella och barn som har behov av insatser från olika huvudmän får en samordnad individuell plan (SIP).

Förvaltningen arbetar med metoden *Tillsammans för barnen* för en ökad samsyn och helhetssyn utifrån barnets perspektiv. Exempelvis har medarbetare fått en presentation av hur förvaltningens budget- och skuldrådgivare samt familjebehandlare arbetar samt hur försörjningsstödsenheten gör sina bedömningar utifrån ett barnperspektiv vid ansökan om ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen använder tre olika former av föräldrastöd; Alla Barn i Centrum (ABC), KommunikationsMETod (KOMET) och Föräldrastöd i Sverige (för nyanlända). Under träffarna för föräldrastöd i Sverige förs samtal om olika teman gällande föräldrarollen baserat på forskning. Barns rättigheter och jämställdhetsperspektivet genomsyrar träffarna.

Förvaltningens samhällsvägledare undviker att använda barn som tolk och informerar vårdnadshavare om vikten av att ansvaret för att söka efter annan bostad är den vuxnes.

Enligt FN:s barnkonvention artikel 33 ska barn skyddas mot narkotika. Den vanligaste olagliga aktiviteten och även den vanligaste första kontakten med kriminella organisationer går genom narkotika för unga inom stadsdelsområdet. Förvaltningen arbetar förebyggande för att barn ska skyddas mot narkotika.

Vid misstanke eller kännedom om att ett barn far illa ska anmälan till förvaltningen omedelbart göras. I äldreomsorgens ledningssystem finns rutin för misstanke eller kännedom om att barn far illa samt rutin om registerutdrag vid direkt eller regelbunden kontakt med barn. Rutinen ska vara känd hos samtliga medarbetare. Vid verksamhetsuppföljning granskas att rutiner finns och är kända.

Ur ett barnperspektiv är det viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer, inte minst i stadens utvecklingsområden. Detta perspektiv finns med i planeringen av nya och vid upprustning av befintliga parker samt när förvaltningen besvarar exempelvis nya detaljplane- och programremisser.

Ett gott arbetsgivarskap främjar jämställdhet och möjligheter att kunna förena arbetsliv och föräldraskap. Genom att arbeta utifrån kompetensbaserad rekrytering säkerställs att den enskildes kompetens blir avgörande vid rekrytering. Förvaltningen verkar för att medarbetare ska kunna förena arbetsliv och föräldraskap, bland annat genom flexibel arbetstid.

Nationella minoriteters rättigheter

Förvaltningen samverkar med representanter för de nationella minoritetsgrupperna och deltar

i samverkansmöten som anordnas av staden. Förvaltningen har under våren deltagit i en utbildningsdag för att öka kunskapen om minoritetsgrupperna. Utbildningsdagen erbjöd möjlighet till samtal och erfarenhetsutbyte med representanter för de olika grupperna och med andra verksamheter i staden. Under seniorveckan lyfts de nationella minoriteterna fram i olika programinslag. Den öppna verksamheten, Vasaträffen, har en informationsvägg där minoritetsgrupperna erbjuds möjlighet att sprida information om egna aktiviteter.

Vid de fem nationella minoriteterna särskilda dagar skickar förvaltningens beställarenhet informationsmail till medarbetare för att uppmärksamma dessa dagar och de nationella minoriteterna.

Då minoritetslagstiftningen bygger på självidentifikation lämnas en broschyr över nationella minoriteters rättigheter till samtliga som ansöker om bistånd inom äldreomsorgen, informationen i broschyren finns översatt till minoritetsspråken.

Under perioden har det inte funnits någon efterfrågan om förskola på nationella minoritetsspråk. Förskolorna inom stadsdelsområdet genomför återkommande språkkartläggningar för att ta reda på vilka språk som talas av barn och personal i verksamheterna och om det finns behov av förstärkt språkstöd. På en av förvaltningens förskolor har ett pedagogiska forum haft minoritetsspråk som fokus i syfte att kompetensutveckla alla förskollärare och barnskötare på enheten. En av förvaltningens förskolor har besökt stadsmuseets utställning *Vems är du?* som berättar om den långa historia som de nationella minoriteterna har i Stockholm. Förskolorna har tidigare mottagit ett varsitt bokpaket innehållande fem böcker om nationella minoriteter, på samtliga minoritetsspråk, som förskolorna arbetar utifrån.

Förvaltningen har haft en dialog om utmaningar och möjligheter kring att erbjuda förskola på nationella minoritetsspråk. Till största del handlar utmaningen om att rekrytera personal med både pedagogisk kompetens och rätt språkkompetens. Möjligheten att erbjuda förskola på minoritetsspråk skulle gynnas av att organiseras gemensamt över staden, för att kunna erbjuda en förskola av hög kvalitet för barnen och att arbeta resurseffektivt.

På Sergels torg arbetar förvaltningen med att skapa kulturaktiviteter som gör torget mer levande och tryggt. I projektet arbetas med representation av olika grupper. Ett exempel på aktivitet är under alla hjärtans dag, då kort gjordes där det stod "Jag älskar dig" på alla minoritetsspråk.

Övrigt